BUDAPEST, XXXVI. ÉVFOLYAM. 280. SZÁM. 1902. VASÁRNAP, OKTÓBER 12.

SZERKESZTŐSÉG:
BUDAPEST, IV., VÁRMEGYE-UTCZA 11.
Telefon száma 788.
KÉZIRATOKAT NEM KÜLDÜNK VISSZA.
CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL

ELŐFIZETÉSI DIJ:
Vidékre postán v. helyben házhoz hordva.
Egy évre . . 40 kor. | Egy negyedévre 10 kor.
Egy fél évre . 20 kor. | Egy hóra 3 kor 60 fil.
Külföldre: 3 hóra Németországba 12 korona. Franczia-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög-, Spanyolországokba, Svájcz, Románia- és Szerbiába, valamint amaz országokba, melyek a postaszerződéshez tartoznak, negyedévre 15 korona.
Egy szám ára 12 fil.

EGYETÉRTÉS

FENYŐ SÁNDOR
főszerkesztő.

EÖTVÖS KÁROLY
szépirodalmi főmunkatárs.

KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, IV., VÁRMEGYE-UTCZA 11
Telefon száma 706.
HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTÉRBE VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVESZ A KIADÓHIVATAL
Párisban főügynökségünk: John F. Jones & Cie. 31 bis. Faub. Montmartre.
Londonban főügynökségünk: Teleki József 11. Bloomsbury Square.
Frankfurtban a/M: Németországi kizárólagos vezérképviseletünk Daube G. L. és Társa, valamint összes fiókjai.
Bécsben: Danneberg I. I., Kumpfgasse Nr. 7. Dukes M. utódai, I., Wollzeile Nr. 6—8. Haasenstein és Vogler I., Wallfischgasse 10 Mosse Rudolf Seilerstätte Nr. 2. Oppelik A., Stubenbastei Nr. 2. Schalek Henrik, I., Wollzeile Nr. 14.
Zürichben: Orell, Füssli & Co.
és valamennyi hirdetési iroda.

Mai számunk főbb közleményei:
Vezérczikk: Az első vallomás.
Osztrák kémszolgálat.
Az ellenzéki harcz joga.
Kolozsvár ünnepe.
Az uj hid tornyait lebontják.
Forradalom készül.
Mozgó képek.
Egy modern idealista.
Sikkasztó pápai kamarás.
A jegybank aranyvásárlásai.
Tarifa-ügyek.
A muraközi apácák.
A magyarosodás fészkei.
Tárcza: A nagy per. Irta: Eötvös Károly.
Mátyás. Irta: Martos Ferencz.
A mesék könyvéből. Irta: Heltai Jenő.
Visszavárlak! Irta: Endrődy Sándor.
Agarászat. Irta: Rodiczky Jenő.
Regény: A halál diadala. Irta: Gabriele D'Annunzio.

Az első vallomás.

(k.) Azt mondja a félhivatalos, hogy erről a themáról csak suttogva mernek beszélni a szabadelvü párti emberek. S halk szóval is, sugva is csak az utolsóelőtti gondolatjukat merik elmondani, — az utolsót elhallgatják.

Igaz. Tévedés-e, hogy a szabadelvü pártban belül is ráfanyarodtak az igazmondásra, vagy hirtelen rájuk jött betegség? nekünk mindegy. Jött onnan is végre egy igaz szó, elhangzott az első vallomás: szögezzük le. Hiba van a szabadelvüpártban a pártegység körül! . . .

Egészség, pártegység! Mindakettö olyan, hogy csak akkor kezdenek róla beszélni, amikor már nincsen meg. Amig megvan, a világ legtermészetesebb dolga: senkinek fel nem tünik, senki észre nem veszi. Rendben van a dolog. Olyan, mint az aszszonyi hűség, csak akkor veszik észre, hogy hiányzik belöle egy darabka, amikor már nem maradt egy fikarcznyi sem.

»A szabadelvü pártban nincs egység. A szabadelvü tábor nem homogén tábor. Szabadelvü egységről komolyan alig lehet beszélni.“ Ezek azok a dolgok, amiket mi hirdetünk már régen, látunk hónapok óta s a miket ma végre elösmer és nyiltan bevall maga a párt is, s egyik leghangosabb szócsöve is.

A vallomást, az első vallomást meghallgatjuk és elfogadjuk. Hallgassuk meg a hozzávaló védekezést is.

A többi párt se homogén; a többi párt se egységes, mondja vigasztalásul a félhivatalos. Ha igaz volna ez, akkor se volna vigasztalás. Menti-e a tolvajt, hogy más zsivány is van a világon? Okosabb lesz-e a bamba, ha mások is követnek el hülyeségeket? Nem. De azonkivül az ellenzéki pártok, legalább az alapelvekben, valóban egységesek és homogének. Vagy vannak-e a függetlenségi pártban olyanok, akik ellene törnek a függetlenségi elveknek és törekvéseknek? Van-e a néppártban, — amely pedig a legzagyvább párt kerek e világon, — van-e ebben a pártban olyan törekvés, amely liberális, demokratikus, filoszemita? Bizony nincs. S van-e a szabadelvüpártban olyan árnyalat, a mely megcsufolja a pártnak legfőbb elvét, a liberalizmust? Bizony van. Mindennek mondhatók a szabadelvü pártban bennfelejtett agráriusok, csak szabadelvüeknek nem.

A pártegység — uraim a szabadelvü párton — nem aprólékosságokban nyilatkozik és detail-kérdésekben. Hanem a főelvekben, az alaptörekvésekben. Olyan eltérések lehetnek egy pártban, hogy az egyik erélyes akcziót követel, a másik éles harczot, a harmadik csak hangos tiltakozást. Ezek megférhetnek egymás mellett, s noha apró kitérésekkel, törekedhetnek egy közös nagy czél felé. De a felekezeti harcz, a mit az agráriusok hirdetnek és üznek, ugy fér meg a szabadelvüséggel, mint az olaj a vizzel.

Hja — mondja a védekező önvád a félhivatalos hasábjain — hja »a mai szabadelvüpárt egy összeolvadási folyamat eredménye.« Összekeveröd tek benne a régi szabadelvüek, a Szilágyi Dezső disszidensei és a volt nemzeti párt. Ez is igaz. Valóban keverékből keletkezett a mai többség, a szabadelvünek csufolt párt. Meg is látszik rajta. Szines, tarka gyülekezet, a melyet a visszás helyzet és az önczél hozott össze egy táborba.

De hát ki csinálta ezt az összeolvadási proczesszust? Ök maguk. S ki tehet róla, ha ők maguk nem, hogy a fokhagyma és a vanilia nem valami gyönyörüséges keverék? Végre is, nyugodjanak bele, ha ugy tálalják föl nekik az ételt, a hogy maguk főzték . . .

De a párt ebbe nem nyugszik bele. Orvoslást kiván. Amit igy fejez ki a félhivatalos organum:

— Első sorban azt kivánnók hangoztatni, hogy a párton belül minden olyan áramlatnak van jogosultsága, amely a pártnak már *a névben is kifejezett* általános politikai irányzatával nem áll ellentétben . . .

Világos, hogy ez az agráriusokra vonatkozik. Ök azok tudniillik, akik már a névben is kifejezett általános politikai irányzattal — az ugynevezett liberalizmussal, — kissé ellentétben állanak. Ök azok, kiknek a sajtója, — ismét a félhivatalos nyelvén beszélve:

Szidja a liberalizmust, gyanusitja a kormányt, kiknek klerikalis szájaskodása hangosabb és piszkosabb a néppárti sajtóénál, kiknek a felekezeti gyülölködés valósággal kiordit hasábjaikról, egész irányzatuk a feudális szellemnek módol és a nemzetet az osztályharczok sodrába kergeti . . .

Igy mondják ők, a szabadelvüek.

Ámde mit kiván mindezek után a szabadelvü párt agráriusaitól? Azt kivánja, hogy ezek az urak ne támogassák tovább ezt a veszedelmes sajtót, ne istápolják pénzzel és egyéb anyagi áldozatokkal, s ráadásul jelentsék ki valami erélyes nyilatkozatban, hogy ezekhez a veszedelmes törekvésekhez nekik semmi közük sincsen.

Nem hisszük, hogy ez a kivánt nyilatkozat a lapok nyilttérében meg fog jelenni. De ha megjelenne, bennünket ezzel félrevezetni még mindig nem lehet. Akkor is tudni fogjuk, mennyit érnek az agráriusok, s tudni fogjuk azt is, mennyi közük van a sajtójukhoz.

Nyilatkozattal — a mely nem is lehet őszinte és becsületes — efféle kérdést elintézni nem lehet. Pláne nyilttéri nyilatkozattal. S elvégre nem is az a lényeges, hogy ezek az urak mit jelentenek ki a nyilttérben, az a lényeges, hogy miket cselekesznek. Ez pedig ellentétben van mindazzal, a mit a közhit liberalizmusnak nevez.

Egy ilyen komédiás nyilatkozat talán a szabadelvü pártnak elég volna. Helyreállitaná a pártegység látszatát. De a szabadelvüségnek ujabb arczulcsapást jelentene, mint a hogy arczulcsapása a szabadelvüségnek ez az egész kétszinü játék.

Vagy árulók ezek az urak — mondjuk őket azoknak, — akkor menjenek ők maguk. Vagy hivek ők és hazafiak, akkor maradhat a sajtójuk is. A lábat a fej nélkül kidobni nem lehet.

S ezért mondott (akaratlanul bár) igazat a félhivatalos förmedvény, legalább a mondásai elején. Bár halk szóval, de csak az utolsóelőtti gondolatjukat merik elmondani a szabadelvü párton, — az utolsót elhallgatják . . .

Az utolsóelőtti gondolat az volt, hogy az agrárius sajtót ki kell lökni a szabadelvü pártból. Az utolsó gondolat, — a melyet elhallgattak, — hogy az agrárius párt menjen vele . . .

Budapest, október 11.

Osztrák kémszolgálat. Botrányos dolog, ami történt, fölháborodva szólunk róla. Kiszolgáltatták egy bécsi ujságnak a magyar kereskedelmi miniszterium egy eddig még bizalmas aktáját, amelyben egy nagy országos érdekünkről vannak éppen Ausztriával szemben nagyjelentőségü intézkedések. Az a rendelet ez, a melyben, — egy hir szerint már véglegesen — adja meg utasitásait a kereskedelmi miniszter az államvasutak elnökigazgatójának, hogy az osztrák vasutakkal milyen alapon kösse meg az uj tarifális egyezséget. A rendelet csak *ma* került ki — még mindig bizalmas uton — a miniszteriumból, de a Neue Freie Presse *már tegnap* hozzájutott és reggeli számában kifeceseghette, hogy magyar részről micsoda intimus szándékkal közelednek az osztrák tárgyaló félhez. Valahonnan informálták tehát a bécsi ujságot arról, a miről a magyar közvéleményt még nem tartják szükségesnek tájékoztatni. Elárulták egy folyamatban lévő tárgyalás diskrét adatait éppen annak, a ki e tárgyalásban az ellenfelünk. Még ha olyan organummak bocsájtották volna rendelkezésére ezt a bizalmas dolgot, amely nem a mi érdekünk ellen szól, akkor is tiltakoznánk, hogy egy belső ügyünkben kivülről kelljen tudomást szereznünk. De ez a lap nemcsakhogy mellettünk nincs, de a legelkeseredettebb harczot folytatja ellenünk mindenkor s már annál a helynél fogva is, ahol megjelenik, a legtávolabbról sem szabad volna, hogy a magyar kormánynak ilyen bizalmas tervéről a magyar közvéleménynél is korábban értesüljön. Mert nemcsak a hirt szolgáltatják ki neki, hanem az ország érdekét is, hiszen közlése nyomán előkészitheti taktikáját az osztrák ellenfél, még mielőtt a mi oldalunkról közeledtek volna hozzá. És ez nem az első eset. Sokat tudunk, egyet különösen, amelyik akkoriban egy igen magas államtisztviselőnek az állásába került. Reméljük, hogy most sem marad megtorlás nélkül ez a nagyfoku indiskrécziö. Elvárjuk, hogy megtalálják ennek a vakond-ujságnak az alagutját, amelyen át hozzájut magyar államtitkokhoz. Azt hisszük, nem is kell rá külön felhivnunk a kereskedelmi miniszter figyelmét, mert apró eseteket még csak elhallgat az ember, de ilyen kiáltó kémszolgálatért végre meg kell hogy lakoljon, a ki elkövette!

Az ellenzéki harcz joga.

No lám, hogy megriadtak máris a mi kedves barátjaink ott tulnan Barabás Bélának hatalmas beszédjére, melylyel a készülő kiegyezési javaslatok ellen pártjának elszánt obstrukcióját előre bejelentette. Legalább a bécsi lapok legtöbbje olyan különös visszhangot adott reája, a milyenről csak a megrökönyödés elpalástolhatlan kitörését lehet felismernünk. A N. Fr. Pr. ugy véli, hogy a látszólag Széll Kálmán ellen intézett rohamnak lökését igazán Körber fogja megérezni. Általában a vezérlö bécsi lapokon az a felfogás vonul végig, hogy az obstrukcióval való fenyegetés a miniszterelnököt akarja megsegiteni az osztrák követelések ellen való küzdelmében. Üdvözlik Körbert most azért, hogy sietve maga mellé hivta a Reichsrathot; hisz majd megtanitja ez a magyarokat keztyüre dudálni.

Ez a felfogás rendkivül jellemző már abból a szempontból, hogy milyen dinamikai mérték szerint itélik meg az erők arányát a két miniszterelnöknek egymás ellen való küzdelmében. Körbernek az osztrák Reichsratban semmi néven nevezendő pártja nincsen olyas, mely vezérlete alatt állana és ügyével magát azonositaná. Nos, épen azért az egész Reichsrathot olykép nézik, mint az osztrák álláspont megvihatatlan erősségét. Széll Kálmánnak van óriási parlamenti többsége, a mely lépten-nyomon bizalmat szavaz neki. Mégis ő reá nézve az értékes segitséget csak ott kezdik föltedezni, a mikor egy aránylag kicsi ellenzéki csoport a késhegyig menő harczot jelenti be — ő ellene. Persze van itt egy még jellemzetesebb árnyalat is. Abban, a mit ott tulnan az osztrák álláspont erős megvédésének mondanák, az a tekintet, hogy Körber megmarad-e kormányon, egyáltalán semmi szerepet sem játszik. Hej, de máskép van ez minálunk. Ne is beszéljünk a kormánypártról, bizonyos kétlaki ellenzékiek előtt is immár másodrendü tekintet a kiegyezés ilyen vagy amolyan alakulása, csak Széll Kálmán maradhasson.

Van jó adag komikum ebben az összevissza ijedezésben. A bécsi sajtó kissé közelebbről nézhetné meg a dolgokat. Egyszeriben észrevenné, hogy épen Széll Kálmán összes nyilt és álarczos hivei még nála is jobban vannak attól a segitségtől megijedve, a melyet a szélsőbal obstrukcziós fenyegetése a bécsi felfogás szerint az ő számára jelentene. Az ilyen végletes harczkészség, szó sincs róla, nagy erőssége lehet a magyar álláspontnak; de nem kérnek belőle ott, hol csak a kormányhatalom megvédése az uralkodó szempont. Még soha sem hallottunk olyan szép és finom erkölcsi oktatásokat arról, hogy a parlamenti ellenzéknek milyen kötelezettségeket kell szem előtt tartania és milyen határig lehet érvényesitenie az ellenzéki támadásnak jogát. A legszebb, oh mily lágyan olvadó dalokat persze most ugyanazok a taktikusok éneklik, kik még nem oly régen harsonákkal hirdették, hogy pusz-

Az Egyetértés tárczája.

A NAGY PER,

MELY EZER ÉV ÓTA FOLYIK S MA SINCS VÉGE.

Irta: EÖTVÖS KÁROLY.*)

MÁSODIK KÖTET.

IX.

Tünetek. Kalandok. Tévedések.

Apróságokból áll ez a fejezet. El is maradhatnának, ha a nagy per hü képét nem akarnám egészben az olvasó elé állitani. Az igazság kérdését náluk nélkül is tisztába lehet hozni. De szint és zománczot, fényt és árnyékot nyujtanak a korszak s a szereplőknek alakjához. A tudósnak, a jogásznak, a birónak nincs rájuk szüksége. Az iró azonban nem mellőzheti őket, mint az épitő s az iparos nem mellőzheti müve diszitményeit.

Smilovics azt mondta: két eszlári zsidó szállitotta rongyos fakó szekéren a holttestet Tisza-Szentmárton és Tárkány körül. Rá is mutatott a két eszlári zsidóra. Az egyik volt Grosz Márton, a másik volt Klein Ignácz.

A vizsgálóbirónak kötelessége volt e két zsidót vallatóra fogni.

Grósz Márton tisza-eszlár-ujfalusi lakos mezei gazda, de csak nehány holdnyi haszonképes szántóföldön. 45 éves, nős, hat gyermeke van, kissé házsártos természetü, de előélete büntetlen. Összes vagyona némi ingóságból áll. Butor, ágybeli, ruhanemü, gazdasági szerekből: összes értékét négyszáz koronára becsüli a községi elöljáróság.

Smilovics egyenesen szemébe mondta, hogy ő volt az egyik zsidó, a ki a csempészett holttetemet átadta.

Miért tette ezt Smilovics?

Ez a kérdés különösen érdekes, noha nem tudok rá tökéletesen megfelelni.

Az egész holttest-csempészetből természetesen egyetlen szó se igaz. Maga Smilovics és minden társa csakhamar visszavonta minden vallomását s külső körülményekkel is igazolta, hogy egész vallomása puszta koholmány volt. Erre azonban később terjeszkedem ki.

De bizonyos, hogy volt idő, amikor Smilovics is, Herskó is bámulatos részletességgel beszéltek a holttest-csempészetről. S bizonyos, hogy akkor meg kellett jelölniök két eszlári zsidót, olyat, mint aki a tetemet szállitotta.

De hát miért éppen Grószt és Kleint jelölték meg. Hiszen volt Eszláron harmincznegyven zsidó. Ők nem ismertek közülök egyet se. Épp oly könnyen és véletlenül jelölhettek volna meg más két zsidót is.

Grószra és Kleinra bizonyára neheztelt valaki a titkos tanács tagjai közül, a kik a vizsgálóbiró füleit tele suttogták. S ez a valaki éppen csak ezt a két zsidót akarta kissé sarkanytyuja alá venni, kissé megtoporzékoltatni.

S ebben a nagy per sorsára némi szerencse volt, a mint ez utóbb majd kiviláglik.

Junius 11-én vasárnap vették át a holttestet a tutajosok Hersko és Smilovics szerint. Grósz és Klein adta át a holttestet Tárkánynál, tehát Grósznak és Kleinnak junius 11-én Tárkánynál kellett lenni. Minthogy pedig rossz kocsival, rossz lovakkal s rossz utakon jártak s Tárkány Tisza-Eszlártól bármely uton is 50—60, sőt több kilométer távolságra van s a rothadó holttesttel nappal, szabadon nem is lehetett népes helyeken észrevétlen járni: ennél fogva Grósz és Klein már junius 9-én se lehetett Tisza-Eszláron s előbb mint 12-én este haza nem érhetett. A két embernek tehát legalább négy napon át junius 9-től 12-ig hazulról távol kellett lenni.

Ez könnyüvé tette Grósz és Klein védekezését. Csak az otthonlétet kellett nekik bebizonyitaniok. Az alibit, miként a jogászok mondják.

Csakhogy szegény embernek, kis embernek, falusi jelentéktelen embernek gyakran igen nehéz, gyakran lehetetlen bebizonyitani, hogy hetek-hónapok, évek előtt melyik napon hol volt, mit csinált, kikkel érintkezett.

Hivatalbeli ember, gyári munkás, heti béres, vasutas, tengeri hajós, irka-firkával foglalkozó könnyebben bizonyithat. Mikor és hol járt, mikor és minő munkát végzett s miféle bért kapott; van nyomva a papiroson.

De a szegény falusi embernek sehol semmi nyoma. Az ő emlékezete csak nagy dolgokhoz tud kapcsolódni. Tüzveszély, árviz, jégesés, születés, halál, nagyünnep, betegség, ökre, lova, malacza hullása, szüret, disznótor s egyéb efféle egy időre, néha egész életére leszegezi emlékezetét, de egyéb nem. A minden nap megujuló gondok hihetetlen gyorsasággal törlik el az elmult napok apró eseményeinek képét.

Grósz Mártonnak különös szerencséje volt. Sógorának, Szeszmannak junius 3-án halt meg egy kis gyermeke s ezt 4-én temették el. Grósz Márton az általanos szokás ellenére nem vehetett részt a temetés körüli tennivalókban, mert 3-án megbetegedett s 4-ikén ágynak esett.

Arra már minden épelméjü, felnőtt ember emlékezik, hogy nehány hét előtt hány napig volt fekvő-beteg. Junius 4-ike, vasárnap volt. Elmondta Grósz, hogy szombatig, 10-éig ágyban feküdt, de ekkor mint vallásos ember, okvetlenül templomba akart menni. Fölkelt tehát s nagy gyöngesége s felesége intései daczára is elindult az isten házába. Hanem bizony nem volt ereje odajutni, megint csak le kellett feküdnie.

Hivatkozott tanuként feleségére, hivatkozott a 72 éves öreg Groszberg Illésnére, a kik apróra bebizonyitották az e napokon át tartó betegségét. Hivatkozott a 18 éves Gyulay Zsuzsánna s a 16 éves Nagy Borcsa hajadonokra, kik szomszédjainál Einhorn Józsefnél és Májernál voltak szolgálatban, a kik napokra ugyan biztosan nem emlékezve, azt mégis igazolták, hogy a nyár elején több napon át beteg volt.

Elmondta Grósz, hogy junius 13-án kedden ujra megkisértette a fölkelést. Valami ügye-baja miatt be akart menni Ó-Faluba a községházához. De ereje elhagyta utközben. Csak Pap József törvénybiró malmáig tudott menni. Szerencséjére szemközt jött egy kocsin Szilvássy Jánosné birtokos urnő, ment volna ki a szőlőjébe s utja az Ujfalun vezetett át. Ez meglátta az erőtlen, vánszorgó embert, fölvette kocsijára s elvitte haza. Az urnővel együtt volt kocsiján cselédje Hatalovszky Mária is. Mind az urnő, mind cselédje eskü alatt igazolták az esetet.

Ez se volt elég.

Éppen e betegsége alatt kiment hozzá a nyiregyházi törvényszék végrehajtója, hogy valami adósság miatt lovát, szekerét, ágybelijét elharácsolja. A végrehajtóval együtt volt valami irnok, aztán a kisbiró s egy szakértő becsüs. Valamennyi ágyban fekvő betegnek találta Grósz Mártont. Akadt egy tanu, özvegy Pásztor Józsefné, Csuha Mária, ki emlékezett arra, hogy a beteg számára tőle is kértek hasfájás ellen orvosságot.

Hát bizony volt itt alibi elég. Halál, temetés, betegség, birói végrehajtás, elég emlékeztető biztos jelenség. De azért mind nem használt semmit. A birói végrehajtót ki se hallgatta a vizsgálóbiró.

Hanem e helyett Grósz Mártont faggatták, nyakgatták, Tisza-Lökre hurczolták, tyukólba zárták, csendbiztos kezére adták s utóbb is vizsgálati fogság czimén a börtönbe zárták.

Ez julius közepén történt. Bérelt kis gazdaságában már elvégezte az aratást s felesége kint volt a tarlón. Ha őt elzárják: mindene oda vesz. Takarodás, cséplés elmarad, hitelezőjével nem végezhet, bérbeadója elveszi lovát, kocsiját, felesége és hat gyereke mehet koldulni.

Panasza nem segitett rajta.

Pedig bizonyos volt, hogy 10-én és 11-én Tisza-Szentmártonban nem szállithatott holttestet s 12-én azt Smilovicsnak és Herskónak át nem adhatta.

Hát Klein Ignácz, a czimbora miként tudta magát védelmezni?

Ezzel ugyan csuffá lett a vizsgálóbiró minden furfangja és bölcsesége.

Ez 31 éves katonaviselt ember volt. Még a honvédség kötelékébe tartozott s nem ijedt meg hamarosan a maga árnyékától. Smielo-

*) Szives olvasóimtól bocsánatot kérek, hogy oly régóta nem irtam. Betegségem gátolt. Megkisértem helyrehozni a késedelmet.

Eötvös Károly.

tán kormányváltozásért készek az egész parlamentárizmust romokba dönteni.

Szerény véleményünk szerint a Széll-kormánynak oly pazarul kiállított erkölcsi bizonyitványok a helyzet megitélésénél már nem igen jöhetnek számba. Hogy ez a kormány a jog, törvény, igazság mintaszerü kormánya? Ez a régen kiégett frázisesont elég jó lehet ama bizonyos taktikai kuvaszoknak, melyeket az ellenzéki keritès mögül is csillapithatlanul ingerel a kormánypárti konyha szaga. De mit ér ez a hulladék annak a sok ragadozó fenevadnak, a melyek Ausztriából falkákban rohannak előre, hogy a magyar nemzet élő husát kimarczangolják. Barabás harczias bejelentése ellenében legfölebb az az érv jöhetne tekintetbe, melyet maga a miniszterelnök közvetlenül adott válaszában fejtett ki. Tudniillik, hogy az ellenzék semmiképen sem lehet jogositva az uj vámszövetségre irányuló megegyezéseit obstrukcióval megtámadni, a mikor ő ebben csak a törvény világos utasitását követi. A parlamenti gyakorlat ugyan nemcsak nálunk, de másutt is régen tul van ezen az ellenvetésen. Akárhányszor megtörtént, hogy formailag kifogástalanul törvényszerü javaslat ellen az ellenzék az obstrukczió fegyveréhez folyamodott. Ezt csak mellesleg mondjuk. A mi izlésünk éppen nem hajlik az olyan obstrukczióra, mely csak a vak szenvedélyességnek vagy a könnyüvérü virtuskodásnak nyilatkozása. Széll Kálmán emlitett érvelésének és törvényre való hivatkozásának az obstrukczió kisértete ugyancsak nyugodtan nézhet a szemébe. Ohó, ez a kérdés egészen másképp áll mostanában.

Üsse föl Széll Kálmán az ő szent bibliáját, a 67-es közjogi kötést. Mit talál benne a vámszövetségről? Azt, hogy Ausztriával ilyes, a gazdasági közösség alapján nyugvó szövetséget időről-időre, mint teljesen szabad fél köthetünk meg. A közjogi kötés utasit ugyan arra, hogy a vámszövetség létrehozását megkiséreljük, de hogy, ha az alkuvás folyamán az érdekek méltányos összeegyeztetése nem sikerülne, kifejezetten fentartja jogunkat, hogy gazdasági életünket Ausztriától elválaszszuk. Tehát érdekeinknek szabad megitélése és szabad megóvása volna itt biztositva arra az esetre is, ha még csak az alkudozások természetes stádiumain át keresnők az ellenkező álláspontok méltányos összeegyeztetését. Mikép fogjuk fel hát az összeegyeztetés kérdését akkor, a mikor a két állam által évekkel ezelőtt megkötött, törvénybe igtatott, végre is hajtott kötés nem válhatik formaszerü kiegyezéssé csak azért, mert a másik félnek kielégithetetlen kapzsisága és erőszakos törvénybontása folyton uj követeléseket támaszt ellenünk. Nincs-e ebben az esetben végleges és megdönthetetlen próbával bebizonyitva, nincs-e épp ugy formális jogi alapon, mint a gyakorlati tények erejével abszolut igazságul — már a mennyire a politikai számvetésben ilyen létezhetik — kideritve az, hogy az a méltányos megegyezés, mely a 67-es közjogban lefektetett alternativának feltétele, semmikép sem lehetséges?

Ha pedig ily végleges matematikai bizonyságok után, sok évnek nemcsak eredménytelen munkája, de már létrehozott eredményeinek felforgatása után a mi kormányunk most sem ismer más kötelezettséget, mint hogy minden áron, minden megtagadással a vámszövetséget hozza létre, ha szándékosan bevágja maga előtt mindazokat az utakat, melyeket régibb és ujabb törvényeink az önálló vámterület lehetőségeihez egyengettek: akkor ez a tényállás a matematikai ellenpróba biztosságával deriti ki a mai helyzetnek másik igazságát. Azt, hogy a 67-es közjogban biztositott szabad alkuvás merő fikczióvá vált, az önálló vámterület joga kiáltó hazugsággá lett.

Ilyen igazságokon nyugszik ma az ellenzéki harcz joga. Ha obstrukczióval folynék is, ez csak a megtagadott jog visszaszerzésének küzdelmét jelentené az idegen hatalom galád erőszaka ellenében. Ilyen harczra áll legföképen az az elv, a mit Deák Ferencz épen a 67-es egyezség megkötésekor hirdetett; hogy a „quid juris“ előtte jár a „quid consilii“ követelésének.

Mezei Ernő.

Budapest, október 11.

Beszámoló. Benedek János, Hajdu-Böszörmény város képviselője holnap vasárnap tartja meg beszámoló beszédét.

A főrendiház bizottságaiból. A főrendiház közjogi és törvénykezési bizottsága október 15-én szerdán délelőtt 11 órakor a közgazdasági és közlekedési bizottság pedig október 16-án tartja alakuló ülését. Október 15-én különböző helyiérdekü vasutakról és a Béga-csatornáról szóló törvényjavaslatot tárgyalják.

A közigazgatás egyszerüsitése. Bizony ideje volna már, hogy megvalósuljon a közigazgatás régen óhajtott egyszerüsitése. Erre vonatkozólag a félhivatalos M. N. ma ezeket közli:

A közigazgatás egyszerüsitéséről szóló törvény alapján alkotott egyszerüsitési rendeletek, ugymint a vármegyei és járási, a községi és körjegyzői, a közigazgatási bizottsági, az árvaszéki és gyámhatósági ügyvitelről; továbbá a megyei pénztárak és számvevőségek államositásáról, a járási számvevői intézmény behozataláról szóló *törvény és szabályrendelet 1903. évi január 1-én halasztthatatlanul életbe fognak lépni.* A belügyminiszteriumban már az utolsó munkát végzik ezen rendeletek kidolgozásán. Ezeket a nagyjelentőségü miniszteri rendeleteket, a melyek alapján az egész közigazgatási ügyvitel, az egész közigazgatási eljárás az ország 64 vármegyéjében azonos, összhangzatos, egyöntetüvé, gyorsabbá, olcsóbbá és pontosabbá lesz, még oly időben teszik közzé, hogy az érdekelt hatóságoknak elég idejük maradjon a rendeletek áttanulmányozására és a szükséges nyomtatványok beszerzésére, valamint a korszakos reformmal kapcsolatos előkészületi cselekmények elvégzésére, ugy, hogy ez az igen mélyre nyuló ujitás minden akadály nélkül átmehet a közéletbe. Felemlitjük, hogy az *uj rend értelmében minden törvényhatóságnak külön hivatalos lapja lesz*, mely a vidéki hirlapirodalmat jelentékenyen fellendíti. Az egyszerüsitési javaslatok első csoportját, mely a megyei ügyekre vonatkozik, valószinüleg már október végén közrebocsátják és a többi rendelet is ezután rövid napok alatt közzé fog tétetni. Ezek a rendeletek a kidolgozás, a szerkesztés tekintetében is a legtökéletesebb munkálatnak igérkeznek.

Kolozsvár ünnepe.

— A szoborleleplezés előtt. —

Dicső Hollós Mátyás nagy szelleme tündöklik ma a fényben uszó kincses Kolozsvár fölött. A holnapi nagy ünnepség előestéjén a Hunyadiak hajdani rezidenciája nagy vendégseregét, az ünneplő magyar közönség ezreit üdvözli falai közt.

És mire fel fog ragyogni holnap a napsugár, szivben és lélekben innen a messziről is együtt fog vele szeretettel és melegséggel tekinteni arra az érczbe öntött nagy monumentumra, a mely a legmagyarabb király szellemét ott hatalmas sasfészke ősi keretében testesitette meg.

Bár e nagyszerü aktusban fáj nekünk a tudat, — hiszen megmondtuk már — hogy a magyar király nem lesz ott ezen az ünnepen. Akinek homlokát ugyanaz a Szent István koronája érintette, mint a dicső Mátyásét, az igazságos, a böles, a nagy Mátyás királyét, az a magyar király távol lesz ettől az ünneptől. Beteg a mi magyar királyi herczegünk is, a király először kiküldött képviselője. Ámbár főherczeg jutott azért.

Hát ha már sajna, igy kell annak lenni, az ünnep nagyszerü áhitatának e perczében felejtsük el egyelőre ezt is.

A mint alábbi tudositásaink, telefon és távirati jelentéseink részletesen közlik velünk, kinceses Kolozsvár ünnepi és fényárban uszik. Fogadta a kormányt, a képviselőház elnökét és számos törvényhozót. Lelkes magyar vendégszeretettel. Este pedig fényes pompával a főherczeget is. Volt szerenád is. Ágyudörgés is. Meg elvonulás a diszszázad előtt.

A király pedig kitüntetéseket adott.

Részletes tudósitások a következők:

Kolozsvár diszben.

Kolozsvár, okt. 11.

Kinceses Kolozsvár holnapi ünnepére készen áll, hozzá méltó fényben.

A város gyönyörü diszben fogadja vendégeit. A vasuttól a térig vezető utvonal mindkét oldalán tizenöt lépésnyire obeliszkek emelkednek, tehát mintegy kétszáz, gotikus ornamentikáju mind és lándzsájukon az életnagyságunál jóval nagyobban a Hunyadiak czimere, egy-egy holló csőrében aranyozott gyürüvel. E diszitő obeliszkeken felváltva láthatók az ország és Kolozsvár város czimere, közte a régi erdélyi fejedelmek czimerpajzsával. Az utvonal és a tér diszitésénél feltünést kelt, hogy több ezer eredeti régi Mátyás korabeli lobogó van. A főtér minden épülete diszes, különösen a székesegyház portálja, a plébánia épülete, az E. K. E. Mátyás születési házának, a Bánffy-palotának, *Béldi* főispán palotája, a hová *Széll* miniszterelnök szállott, és az összes többi középületeknek, szállodáknak homlokzatai mind stilszerüen vannak dekorálva, ugy, hogy város még nem igen volt ilyen gazdagon és heraldikailag stilszerüen elkészitve nálunk. Egymás után érkeznek a vendégek, az összes szállodák és a vendégek elfogadására előkészitett épületek tömve vannak. A vidékről folyton érkezik a közönség, ugy, hogy az ünnepély napján, vasárnap, Kolozsvár lakossága megkétszereződik. Alig van ház most Kolozsvárott, a hol vendég ne volna.

A hidon diadalkapu épitészetileg is a legkoloszszálisabb mü, a mit e nemben valaha alkottak. Nemcsak a hid szélességében, hanem hosszában emelkednek az óriási ivek, melyeknek közepén a szent korona van százszoros nagyságban. Mindenütt gyöngyfüzérek kötik össze a gazdagon diszitett czimer pajzsos obeliszkeket.

Folytonosan néptömeg nézi a Mátyás király születési házát, a melynek homlokzata azért nincs dekorálva, hogy az egész épület látható legyen. Ebben a házban van az *Erdélyi Kárpát Egyesület* etnografiai muzeum, a mely a legelső Erdélyben. A muzeomot holnap *József Ágost* főherczeg, az egyesület védnöke, nyitja meg.

Kezdik az ünneplést.

Az ünnepségek első része már ma délelőtt folyt le, a mikor az Erdélyi Irodalmi Társulat tartotta diszgyülését. Erre a diszgyülésre küldöttséggel hivták meg Jókai Mórt, aki ott meg is jelent. Az unitárius kollégium épületében volt a gyülés s a kollégium igazgatósága, mint házigazda, a lépcsőházban fogadta Jókai Mórt. Jókai Mór válaszában hangoztatta, hogy érzelmei leginkább az unitárius valláshoz vonzák, mert ez a szabadság, a müveltség és a szeretet vallása. A gyülésen *Szamosi* János elnökön kivül ott volt *Hegedüs* Sándor, *Zichy* Jenő gróf és számos budapesti vendég. Szamosi János megnyitó beszéde után *Felszeghy* Dezső alkalmi költeményét olvasták föl, majd *Bartha* Miklós országos képviselő tartott emlékbeszédet Mátyás királyról s beszédében Mátyást mint hadvezért, imperátort, diplomatát és nemzeti királyt méltatta. Azután *Szabolcska* Mihály szavalta el alkalmi költeményét, majd *Jankó* Abigél Jókainak azt a versét, a melyet az ősz költő annak idején maga szavalt el Mátyás király emléktáblájánál.

Az országgyülés és a kormány.

A délutáni rendes gyorsvonat egész sereg vendéget hozott. Már ekkor a pályaudvar tele volt várakozó közönséggel, a mely a kormányt és a képviselőket hozó különvonat várta. Ez a vonat 1 óra mulva érkezett meg. Pár perczczel előbb azonban Aradról *Láng* Lajos kereskedelemügyi miniszter jött meg.

A kormányt és a képviselőket a pályaudvaron várták *Hegedüs* Sándor, gróf *Béldy* főispán, báró *Feilitzsch* képviselő, báró *Kemény* Kálmán, továbbá a városi tanács testületileg, az élén *Szvacsina* Géza polgármesterrel, továbbá a városi törvényhatósági bizottság tagjai testületileg, valamint számos testület, egylet, hivatal és óriási közönség.

A pályaudvarra vezető utczákon ezrekre menő közönség képezett sorfalat. A fiatalság is itt állott sorfalat. Az érkező kormány élén *Széll* Kálmánt *Szvacsina* polgármester üdvözölte a törvényhatóság nevében.

Köszönti őt és minisztertársait szivből. Hálával fogadja, hogy e nagy nemzeti ünnep alkalmával jöttek el, s a parlament tagjaival együtt országossá tették az ünnepet.

A polgármester üdvözletére *Széll* Kálmán miniszterelnök a következőkben válaszol:

Mélyen tisztelt polgármester Ur!

Azt a szivélyes üdvözletet, a melyet Kolozsvár város közönsége nevében hozzám intézni szives volt, őszinte szivből köszönöm. Mi, a parlamentnek és a kormánynak tagjai eljöttünk, hogy résztvegyünk önökkel azon a nagy ünnepen, a melylyel önök a nagy király emlékét dicsőiteni készülnek. Az a holnapi ünnep nemcsak Kolozsvár hazafias ünnepe, az a nemzetnek, az az országnak ünnepe. Ezt akartuk kifejezésre hozni, midőn örömmel jöttünk el arra. Egy részét akartuk leróni annak a hálának, a melylyel mi tartozunk, s az ország tartozik Kolozsvár városának, hogy Mátyásnak, a nagynak és igazságosnak emlékét megörökitette (Élénk éljenzés), mint szülővárosa történelmünk e nagy alakjának. Fogadják őszinte köszönetemet e szives fogadtatásért: nagy örömmel fogunk részt venni azon hazafias lélekemelő nagy ünnepélyen, a melyet együtt akarunk önökkel megülni, hogy az önök kegyeletéhez füzzük a magunkét és tegyük országossá azt a kegyeletet, a melylyel adózunk nagy királyunk emlékének.

Ezután gróf *Apponyi* Alberthez, a képviselőházának elnökéhez fordult *Szvacsina* polgármester és lelkes szavakban üdvözölte őt, megköszönvén neki, hogy a képviselőkkel együtt ő is megjelent Kolozsvár nagy ünnepére. Lelkes éljenzés kisérte a polgármester üdvözletét, a melyre gróf *Apponyi* ezeket válaszolta:

»Tisztelt polgármester ur és tisztelt uraim! Mi is, midőn a képviselőház egyhangu határozata folytán és attól nyert kiküldetés következtében itt megjelenünk, a legnagyobb örömmel, kegyelettel és hazafiui megindultsággal áldozunk azon nagy király emlékének, a ki e város szülöttje volt és a ki egyfelől magasan tartotta a nemzeti dicsőségnek lobogóját, másfelől a nép jólétéért buzgólkodott saját személyében és az »igazságos«-nak nevét hagyta legnagyobb dicsőségeként az utókorra annak jelképül, hogy ez a nemzet, ennek a nemzetnek minden tényezője szolgáltasson mindig igazságot a nemzet minden fiának, de szolgáltasson mindenekelőtt igazságot magának a nemzetnek. Ebben a szellemben, tisztelt polgármester ur, örömmel lépjük át e városnak vendégszerető küszöbét.

Ezután a vendégek a helybeli notabilitások kiséretében bevonultak a városba. Az egész vonalon nagy ováczióval és folytonos éljenzéssel fogadták őket.

A vendégek.

Az ideérkezett roppant nagyszámu vendégsereg teljes névsorát összeállitani szinte lehetetlenség. Mégis a mennyire lehetséges, itt adjuk a vendégek és küldöttségek neveit:

Kormány: Széll Kálmán, Fejérváry Géza, Wlassics Gyula, Darányi Ignácz, Láng Lajos, Plósz Sándor miniszterek, Zsilinszky Mihály, Mohay Sándor, Bernáth Géza államtitkárok, Boronyai Oszkár, Csalány Lajos, Fascho Moys Sándor, Gyöngyösi János, Popovics Sándor, Romy Béla, Szalay Imre miniszteri tanácsosok; Papp Elek, K. Lippich Elek, Szukováthy István, dr. Nárai Szabó Sándor miniszteri osztálytanácsosok;

Főméltóságok: Hegedüs Sándor, gróf Khuen Héderváry Károly horvát bán, gróf Szapáry László kormányzó, Rakovszky István állami számvevőszéki elnök, Szabó János, Majláth Gusztáv püspök, gróf Bánffy György főajtónálló mester, Berzeviczy Albert, Chester Fank Dyer amerikai konzul. Hadsereg: XII. hadtestből lovag Probszt Emil táborszernagy, Hortstein Lothár vezérkari ezredes, Schaffer Félix főhadnagy; a honvédkerület részéről ide érkezik a helybelieken kivül Hadfy Imre alezredes;

Törvényhozás: I. Főrendiház: báró Kemény Kálmán, alelnök, dr. Jókai Mór, gróf Jankovich László, gróf Draskovics István, gróf Bánffy György, báró Wesselényi Béla.

Képviselők: Gr. Apponyi Albert elnök, Dániel Gábor alelnök, Barabás Béla, Bedőházy János, Bay Lajos, gr. Bethlen Sándor, Bogyay Márk, Boncza Miklós, Bakonyi Samu, gr. Bethlen Balázs, Böszörményi Sándor, dr. Darányi Ferencz, Dobieczky Sándor, Eitel Viktor Adolf, Eremits Pál, gr. Észterházy Kálmán, dr. Fischer Sándor, dr. Fülöp Béla, Gál Sándor, Halász Zsigmond, gr. Hadik János, Hámory László, Horváth Gyula, dr. Janits Imre, Justh Ferencz, Kubinyi Géza, Komjáthy Béla, Kammerer Ernő, gr. Karátsonyi Aladár, gr. Karátsonyi Jenő, Kristóffy József, Kállay Lipót, László Mihály, dr. Lázár György, dr. Lindner Gusztáv, dr. Lurtz Károly, Lengyel Zoltán, Molnár Józsiás, Mandel Pál, Molnár Jenő, Molecz Dániel, Malatinszky György, Nessi Pál, Nyegre László, Oberth Károly, dr. Pekár Gyula, Pildner Ferencz, Pichler Győző, Révay Mór, dr. Sebess Dénes, Szulyovszky Dezső, dr. Szeles József, Steiner Ferencz, Török Bertalan, gróf Thorockai Miklós, Trauschenfeld Emil, Thaly Kálmán, Ugron Gábor, Uray Imre, Visontai Soma, Werner Gyula, Zboray Miklós.

Főispánok: Gróf Bethlen Géza (Tordamegye), gróf Bethlen Pál (Besztercze-Naszódmegye), dr. Béldi László (Nagyküküllőmegye), dr. Csató Zsigmond (Csongrádmegye), Deési Zoltán (Szolnok-Dobokamegye), báró Feilitzsch Berthold (Szabolcsmegye), Hámos László (Gömörmegye), Hollaky Artur (Udvarhelymegye), Kállay Zoltán (Hevesmegye), báró Kemény Ákos (Kisküküllőmegye), gróf Lázár István (Brassómegye), Lukács György (Békésmegye), Lits Gyula (Hontmegye), Mikó Bálint (Csikmegye), Pótsa József (Háromszékmegye), Pogány Károly (Krassó-Szörénymegye), Reissig Ede (Vasmegye), Sándor János (Maros-Tordamegye), Sárközy Aurél (Komárommegye), gróf Török József (Ungmegye), Thalmann Gusztáv (Szebenmegye), Zákó Milán (Pancsova és Versecz városok), Zeik Dániel (Alsófehérmegye), Lisznyai Gusztáv (Jász-Nagykun-Szolnokmegye).

Testületek: A budapesti ügyvédi kamara: dr. Fittler Dezső és Bihari Mór ügyvédek. Marosvásárhelyi ügyvédi kamara: Csongvay Lajos elnök, Fenyvessy Soma és Sebes Dénes. A brassói ügyvédi kamara: Zakoviás János kamarai titkár. A nagyszebeni görög kath. érsekség: dr. Rosca Eusébius és Roscesu Tullius esperes. *Magyar tudományos Akadémia*: Fábián Rezső és Márki Sándor. *Kisfaludy-társaság*: Hegedüs István, Alexander Bernát. *Müemlékek orsz. bizottsága*: gróf Zichy Jenő elnök, Forster Gyula másodelnök. *Nemzeti muzeum*: Szalay Imre igazgató. *F. M. K. E.* Clair Vilmos, Kemechey Jenő. *Országos kaszinó*: Dessewffy Arisztid. *Nemzeti kaszinó*. gróf Zselénszky Róbert. *Országos magyar képzőmüvészeti társulat*: három tagu küldöttség. *Nemzeti szalon*: dr. Ernst Lajos, Rózsa Miklós. *Iparmüvészeti muzeum*: Radisics Jenő. *Magyar néprajzi társaság*: két tagu küldöttség. *Országos iparegyesület*: gróf Zichy Jenő. *Heraldikai* és geneologiai társaság: Kőváry László, Posta Béla. *Magyarországi* Kárpát-egylet: Márki Sándor, Schneller István. *M. kir. földtani* intézet: Telegdi Roth Lajos. OMGE.: gróf Teleky Árvéd, Ugron János, Ugron Zoltán. *Magyar történelmi* társulat: Márki Sándor, Erdélyi Pál, Szádeczky Lajos. *Hunyadmegyei történelmi* és régészeti társaság: Téglás Gábor, Mailand Gusz-

---

vics ugyan neki is szemébe mondta, hogy ő adta át a holttestet Tisza-Tárkánynál, de azt a feleletet, a mit erre Kleintól nyert, nem kedves emlékei közt őrzi meg. Ha a vizsgáló biró, a csendbiztos s Karancsai fogházőr meg nem gátolják: kegyetlenül összemarczangolta volna a vörös szakálu Smilovicsot a szembesitésnél.

Klein szegény ember volt. Összes vagyona nem ért száz koronát. Volt egy kétkerekü hitvány talyigája s egy görhes lova. Ezen járt ki kora reggeltől késő estig a Tisza-Eszlár körüli tanyákra. Szalagot, bábut, gyerekjátékot, szatyingot, filléres gyürüket, csillogó semmiségeket árult s ha ötven-hatvan fillért megkeresett naponként: azt már szerencsének tarthatta. Maga, lova csak utonutfélen élt ingyen adományból, utszéli zöldségből. Estére kelve haza ment hüségesen nejéhez. Néha az éjfél, néha a hajnal vetette haza. Vevő közönsége is csak szegény tanyai cselédségből állott.

Csufneve volt: a lótoló. A rossz, kavicstalan dülő-utakon sok kátyu, sok mély homok imitt-amott. Görhes, vén lova megmegunta a talyigát s akkor megállt a kátyuban vagy a homokban és se jó, se rossz szóra meg nem mozdult a világért sem. Mit tett ilyenkor a szegény zsidó? Leszállt a talyigáról, vállát nekifeszitette a lova farának s elkezdte lovát tolni, taszigálni előre.

Nem kellett több. Valaki meglátta s elhirdette a faluban. Nyomban elnevezték lótolónak. A magyar mezei ember vezeti, szidja, üti lovát, ha nem mozdul, arra is rávetemedik, hogy a kocsit tolja, de arra már nem, hogy a lovat tolja.

Mátyás.

Vasfegyverzetben ültél harcziméned,
Sujtó villám volt lelkeddel rokon,
De szőke fürtü lantosok körében
Tudtál merengni zengő hurokon.
Meghallgatád az énekest gyöngéden,
De hizelgőt nem türtél jobbodon —
Világló, büszke trónod körülállták
Szép nők, tudósok, hősök és poéták.

—

Mikor lesz ujra, hogy poéta szója
Trón zsámolyán uj hősöket nevel?
Régi dicsőség zengő hirmondója
Vajjon hogyan támadhasson ma fel?
Hogy szivadóját odafönn lerója,
Felejtse nyelvét a poéta el...
Oh, jó királyom, érezzük veled mi,
Hogy magyarul könnyü nekünk szeretni!

Martos Ferencz.

A mesék könyvéből.

— Az Egyetértés eredeti tárczája. —

Irta: ***Heltai Jenő.***

A két sziget.

A dühös óczeánon egy nagy háromárbocos hajótörést szenvedett. Az utasok belefultak a zöld vizbe, a legénység kapitányostul odaveszett, nem menekült meg csak két matróz, egy öreg és egy fiatal. Ezek fölkapaszkodtak egy gerendára, a melyet a szél, meg a hullámók ide-oda ránczigáltak.

Reggel az öreg matróz a fölkelő nap irányába nézett és azt mondta:

— Föld!

Tapasztalt szeme nem csalódott, a szél és a hullámok tényleg valami szárazföld felé hajtották őket. Az öreg matróz, a ki nem először járta az oczeánt, igy szólt a fiatalhoz:

— Ha jól sejtem, a két szigetnél vagyunk.

— Miféle szigetekről beszélsz, öreg? — kérdezte a fiatal.

— Két mesebeli sziget van itt az óczeán közepén. Nem hallottál még róluk? Az egyik a félelmetes emberevőké, a másikon csupa asszony lakik. Mindenféle szinü és fajtáju.

— Ez nekem való sziget, — mondta a fiatal matróz.

A gerenda most már olyan közel jutott a szigetekhez, hogy a matrózok uszva is elérhették a partot. Erőteljes és lázas csapásokkal szelte a fiatal matróz a vizet, komolyan és meggondolással az öregebb, a fiatal habozás nélkül az asszonyok szigetének tartott, az öregebb pedig ugyancsak habozás nélkül az emberevők szigete felé uszott.

Az öreget az emberevők megválasztották kaczikának, a fiatalt pedig az asszonyok megették.

A kövér ember és az arany.

Egy kövér ember folyton panaszkodott és sopánkodott, hogy milyen rettenetesen roszszul folyik a sora, mennyi baja és gondja van, akármibe fog, semmi sem sikerül neki, szóval, hogy ő a legszerencsétlenebb és legboldogtalanabb ember a világon. Emellett egyre hizott és egyre kövérebb lett, ugy, hogy mindenki irigykedve nézett rá, mint a jólét és megelégedés szobrára.

— Hogy van az — kérdezték tőle barátai — hogy a sors folyton bánt és te annál jobban hizol, minél szerencsétlenebb vagy.

A kövér ember erre elővett egy kis darab aranyat és egy nagy kalapácsot. A nagy kalapáccsal neki esett a kis aranynak és elkezdte ütni és szétlapitani. Minél többet és nagyobbakat ütött rá, az arany annál jobban terjeszkedett, annál jobban szétment, a kis darab aranynyal végre egy tányért lehetett volna beboritani.

— Látjátok — mondta most a kövér ember — ez a nagy kalapács a sors, a kis arany pedig én vagyok. Értitek most már, hogy miért hizom?

A legbiztosabb mód.

Volt egyszer egy báró és az nagyon szerelmes volt egy tánczosnőbe. Minden gondolata ez a tánczosnő volt, azonban nem tudta, hogy az ifju hölgy is szereti-e őt? Minthogy igen együgyü báró volt, nem merte az ifju hölgyet megkérdezni, hanem kémeket fogadott, hogy ezt kideritsék.

A kémek kideritették, hogy az ifju hölgy szereti a bárót, de a bárónak ez nem volt elég. Elment egy jósnőhöz, a ki a kártyán kivetette neki, továbbá a tenyeréből is kiolvasta, hogy az ifju hölgy tényleg szereti. A báró most már jobban bizott a dologhoz de még ezzel sem érte be.

Valamikor azt hallotta, hogy a ki szerencsétlen a játékban, az szerencsés a szerelemben. Leült tehát kártyázni. Volt egy bizalmas barátja, a zöld gróf, ez egy ültőhelyében elnyert tőle százezer forintot.

— Szerelme pirkad! — mondta a báró és a lóversenyen elvesztett még százezer forintot.

— Most már bizonyos, hogy szeret — gondolta magában és elmondta az esetet a tánczosnőnek.

— Milyen pazarlás! — mondta a tánczosnő. Tőlem a feléért megtudhatta volna . . .

A liliom és a pipacsok.

A kertben a büszke és fehér liliom szomszédságában nehány jókedvü pipacs tanyázott. A liliom igen büszke volt az ártatlanságára és a tisztaságára és ezt gögösen éreztette a haszontalan pipacsokkal.

Egy este a kertbe egy fiatal ember jött egy fiatal leánynyal. Nagyon kedvesek és fiatalok voltak mind a ketten és a homályban fölbátorodtak. A fiatal ember átölelte a fiatal leányt és piros száját forró csókkal zárta le. A liliom hidegen nézte őket, a pipacsok azonban méltatlankodva összesugtak.

— Fuj! — mondták. — Nézzétek a becstelen virágot, nem tud elpirulni, amikor ilyen illetlenséget lát! Bezzeg, mi csak szegény pipacsok vagyunk és mégis pirulunk!

És azontul azt hitték, hogy ők ártatlanabbak, mint a liliom.

A toll és az irógép.

A toll és az irógép azon vitatkoztak, hogy kettejük közül ki a nagyobb költő? Minthogy a kérdést nem tudták eldönteni, megtették birónak a pápaszemet, hogy köztük igazságot tegyen. A pápaszem, aki egész nap ujságot olvasott, figyelmesen meghallgatta őket, azután igy szólt:

— Az irógép a jobb költő. Mert azt, amit a toll ir, azt előbb még ki kell nyomtatni, esetleg nem is nyomtatják ki. De az, amit az irógép ir, minden körülmények között ki van nyomtatva.

A kagyló és a gyöngy.

Egy bájos, ifju hölgy, akinek nagyon értékes fülbevalója volt, olyan hévvel hallgatózott a telefon-kagylón, hogy fülbevalójából egy gyöngy kiesett és becsuszott a kagylóba.

Morál: Néha a telefon-kagyló is gyöngyöt rejteget.

Történet a két szivarról.

Az egyik szivar azt mondta a másiknak:

— Én finomabb és előkelőbb vagyok, mint te. Mert tebelőled közönséges zsebkéssel vágtak le egy darabot, én belém pedig egészen uj szerkezetü, finom szivarfuró-géppel, csak kicsiny, alig észrevehető lyukat furtak.

A másik szivar erre nagyon elszégyelte magát, mert belátta, hogy a másiknak igaza van.

Másnap azonban ugyanez a két szivar az utczán találkozott egymással. Egyformán össze volt rágva és ugyanabban a poesolyában feküdt mindakettő.

— Úgy látszik, mégis egyformák vagyunk — sóhajtotta most az a szivar, amely tegnap az előkelőt adta.

— Oh nem — szólt most büszkén a másik. Mert te egész terjedelmedben itt fekszel a poesolyában és a kutya se tudja rólad, ki voltál, mi voltál, vagy hogy voltál-e egyáltalában? De én belőlem ott maradt egy darab a gazdám dohánytartójában és arról a darabkáról, mindenki, a kinek valaha szivar volt a szájában rámösmer és tudja a nevemet és emlékezik rám. Te elpusztulsz egészen, de én elmondhatom a költővel: non omnis moriar!

Bécs, okt. 11. *(Magyar értékek zárlata.)* 4%-os aranyjáradék 120.20, tiszai és szeg. kölcs. sorsjegy 161.—, magyar vasutkölcsön ezüstben —.—, magyar leszámitoló- és váltóbank-részvények 458, rimamurányi vasmü 492.—, magyar czukoripar 13.00, magyar koronajáradék 97.80, 4%-os magyar földtehermentesitési kötvény 97.85, magyar hitelbankrészvény —724.—, magyar nyereménykölcs. sorsjegy 204.25, kassa-oderbergi vasutrészvény ——, magyar keresk. bank —.—.

Bécs, okt. 11. *(Osztrák értékek zárlata.)* 4.2%-os papirjáradék 100.75, 4%-os osztrák aranyjáradék 120.55, 1860. sorsjegy 150.75, osztrák hitelsorsjegy 428.—, angol osztrák bank —.— bécsi Bankverein 455.50, osztrák-magyar bank 1590, déli vasut 77.25, dunagőzhajózási társulat 920.—, dohányrészvény 324.—, cs. kir vert arany 11.35, német bankváltók 117.—, 4.2%-os ezüst járadék 100.65, osztrák koronajáradék 100.05, 1864. sorsjegy 250—, osztrák hitelintézeti részvény 686.—, Union-bank 538.—, osztrák Länderbank 395.50, osztrák-magyar államvasut 716.50, elbavölgyi vasut 465.—, alpesi bányarészvény 371.50, 20 frankos arany 19.06, londoni váltóár 239.40, Lipótkohó —, szilárd.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDÉK.

Berlin, okt. 11. *(Az Egyetértés tudósitójától.)* Az izraelita ünnep következtében a tőzsde ma gyengén volt látogatva. Ezért a forgalom rendkivül csekély részvételt mutatott fel és a spekuláns értékek egy része bankokban és vasutakban első jegyzés nélkül maradt. Bányaértékek nem voltak egységesek de mindenesetre szilárdak. Állampapirok nyugodtak, vasutak vételkedő hiján voltak. Kéőbb a forgalom legtöbb ágában teljes csendesség állott be Magyar leszámitolási kamatláb 2 fél %.

Zárlatkor jegyeztetik: 4·2% papir-járadék —.—, 4%-os osztrák magyar aranyjáradék 102.90, magyar koronajáradék 98.40, osztrák-magyar államvasut 154.25, bécsi váltóár 85.50, Disconto Commandit 187.50, ált. villamossági Edison 166.75, gelsenkircheni 174.—, Laura-kohó 203.40, 4.2% ezüstjáradék 101.—, 4% magyar aranyjáradék 101.50, osztr. hitelrészvény 216.30, déli vasut 20.60, orosz bankjegyek 216.45, 4% uj orosz kölcsön 97.25, olasz járadék 103.30, dynamit-truszt 168.—, harpeni 170.40, szilárd.

Frankfurt, okt. 11. (Zárlat.) 4·2% papir-járadék 101.15, 4% osztr. arany-járadék 102.95, Magyar koronajáradék 98.55, Osztr.-magyar bank 114.60, Déli vasut részvény 20.50, Elbevölgyi vasut 118.—, Londoni váltóár 204.45, Bécsi Bankverein 115.50, Villamos-részvény 125.—, 3% m. arany kölcsön 87.20, 4·2% ezüst-járadék 101.—, 4% magyar aranyjáradék 101.60, Osztr. hitelint. rész. 216·30, Osztr. m. áll. vasut 154·—, Észak-nyugati vasut 115.—, Bécsi váltóár 853.83, Párisi váltóár 81.30, Alpesi bánya-részv. 187 nyugodt.

London, okt. 11. (Zárlat.) Angol consolok 93 7/16, spanyol járadék 87 3/8, 4%-os magy. aranyjáradék 101—, 4%-os rupia 65 3/4, leszámitolási kamatláb 3 1/2, bécsi váltóár 12.21, déli vasut 4, olasz járadék 102 1/4, 4%-os osztr. aranyjáradék ——, Canada pacific vasut 138—, ezüst 23 5/8.

Hamburg, okt. 11. (Zárlat.) 4·2%-os ezüstjáradék 100.90, sorsjegy 152.25, déli vasut 20.25, 4%-os osztrák aranyjáradék 103.25, osztrák hitelrészvény 216.20, osztrák-magyar államvasut 154.—, olasz járadék 103.10, 4%-os magyar aranyjáradék 101.25, nyugodt.

Páris, okt. 11. (Az *Egyetértés* tudósitójának távirata.) *3 óra 40 perczkor záródnak*: Osztrák-magyar államvasut —.—, 4%-os osztrák aranyjáradék 102.60, 3%-os franczia járadék 99.95, Ottomán bank 591, 3 1/2%-os franczia járadék 101.17, alpesi bányarészvény —·—, déli vasut —.—, 4%-os magy. aranyjáradék 102.85, párisi bankrészvény 10.65, olasz járadék 103.—, Franczia törlesztb. jár. 99.75, osztrák földhitelintézeti részvény 12.93, török dohányrészvény 350, gyenge.

London, okt. 11. Angol consol 93 5/16.

KÜLFÖLDI ARUTŐZSDÉK.

Hamburg, okt. 11. *Kávé* októberre 30 1/4, deczemberre 31 1/4, márcziusra 31 1/4, májusra 32—, fillér kilonkint.

Havre, okt. 11. Kávé folyó hóra 37.25 frank, deczemberre 37.50 frank, februárra 38.50 frank, áprilisra 38.75 frank, juniusra 39.25 frank.

Prága, okt. 11. Nyers czukor Aussigban azonnal szállitva 19.50 k., uj campagnera —.— k., októberre-deczemberre 19.55 k., finomitott kész áru Prágában 84 k.

Hamburg, okt. 11. Nyers czukor októberre 14.20, novemberre 14.50, deczemberre 14.45, januárra 14.55, februárra 14.70, márcziusra 14.90, áprilisra 15.—, májusra 15.15, juniusra 15.25, juliusra 15.40, augusztusra 15.55, szeptemberre 15.70, márka.

Boroszló, okt. 11. buza helyben 15.70, sárga buza helyben 15.60, rozs helyben 13.80, zab helyben 13.60, repcze helyben 20.30, tengeri 14.—.

Hamburg, okt. 11. (Zárlat.) Buza 140, 149, bágyadt, rozs 130, 142, 105, 110, bágyadt, olaj 53, csendes, szesz 12, 12, 12, idő hüvös.

Berlin, okt. 11. Buza októberre 150.25 májusra 155.—, nyugodt; rozs okt.-re 148.—, májusra 138.25, nyugodt; zab októberre 135.—, májusra 136.—, nyugodt tengeri okt.-re 129.— májusra 110.—, nyugodt; olaj októberre 49.80 májusra 48.80, nyugodt; Szesz októberre 42.30

Köln, okt. 11. Olaj 56.—.

Páris, okt. 11. *Buza* folyó hóra 20.95, nov.-re 20.90, nov.—febr.-ra 20.75, jan.—áprilra 20.80, szilárd; *rozs* folyó hóra 15.50, nov-re 15.50 nov.—febr.-ra 15·50. jan.—áprilra 15.65, nyugodt; *liszt* folyó hóra 29.15, nov.-re 28.40, nov.—febr.-ra 27.75, jan.—áprilisra 27.65 szilárd; *repczeolaj* folyó hóra 57.—, nov.-re 57—., nov.—decz.-re 57.—, jan.—áprilisra 57.25, nyugodt; *szesz* folyó hóra 36.75, nov.-re 36.75, nov.—decz.-re 37.—, jan.—áprilisra 37.50, szilárd; *nyers czukor* folyó hóra 19.75, jan.—áprilisra 20.25, tartott; *fehér czukor* folyó hóra 23.75, jan.—áprilisra 23 7/8, márcz.—jun.-ra 24 1/8, május—augusztusra 25 1/8, szilárd; *finomitott czukor* folyó hóra 94.50, nov.-re 95—, *időjárás*: szép.

ÜZLETI TUDÓSITASOK.

A központi vásárcsarnok árai.

Budapest, okt. 11. A mai forgalom meglehetősen élénk volt ugyan, de mivel élelmi czikkeket nagyobb mennyiségben szállitottak a piaczra, azok ára alább szállt. A rántani való csirke darabja 120 fillér, apraja 110 fillér, sütni való jércze 150 fillér, pullárd 180 fillér, kappan 2 korona, pulyka 380 fillér, kacsa 220 fillér, lud 7 korona. Disznózsir kilója 160 fillér. A marhahus elejét 144 fillér, szegyét 120 fillér, hátulját 176 fillér, rostélyost 160 fillérért mérték a huskereskedők. Teavaj kilója 240 fillér, főző vaj 2 korona. édes turó 72 fillér, száraz turó 48 fillér, tejföl literje 72 fillér.

Hivatalos árjegyzés (nagyban).

A központi vásárcsarnokban (nagyban) eladott élelmi czikkek ára október 11-én.

Husféle. (100 kkint)

Marhahus hátulja	I.	100—104 K.
"	II.	96—100 "
Birkahus	I.	74—80 "
"	II.	64—74 "
Borjuhus	I.	140—150 "
"	II.	124—140 "
Sertéshus I. rend. 1 d.		108—112 "

Kolbász füstölt g.	120—140 K
Sertészsir hordóval	152—156 K
100 kl.	

Baromfi (élő).

Tyuk 1 pár	2.00—2.40
Csirke 1 pár	2.——2.20
Lud hizott páronkint	10—12.—
Pulyka 1 pár	———
Rucza hizott 1 pár	4.80—5.20

Vegyes.

Tojás (tea) 100 drb.	4.60—5.—
Sárgarépa 100 kiló	12.——14.—
Bab nagy 100 kiló	——.——
Paprika I. 100 kiló	100—110.—
" II. " "	60—100.—
Vaj közöns. kilónkint	1.40—1.50
" " "	1.30—1.70
Burgonya rózsa 100 kl.	3.60—4.80
Burg. sárga 100 kl.	—.——.—
Paradicsom érett q.	——.——

Halféle.

Harcsa (élő)	2.40——2.60 kiló
Csuka (élő)	—.—.— "
Ponty dunai	1.20—2.— "
Compo	—.—.— "
Rák (édesvizi)	12—.50 1 db.

Sertés kereskedelmi csarnok.

Budapest-Kőbányán.

Kőbánya, okt. 11. Hizott sertésárak: I. *Magyar* elsőrendü: Öreg nehéz (páronkint 400 kgron felüli) 112—114 f. Közép (páronkint 300—340 kgron felüli) sulyban ——— fillér. Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) 120—121 f. Fiatal közép (páronkint 251—320 klgrig terjedő sulyban) 118—120 f. *Szerbiai*: Nehéz (páronkint 260 klg. felüli sulyban) 115—116 f. Közép (páronkint 240—260 kilogramm sulyban) 113—115 f. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) 112—114 fillérig.

Megjegyzés. A fent jegyzett árak suly szerint és pedig a szokásszerü levonások mellett egy kilogramm sulyra fillérekben értendők. Szokásszerüleg a hizott sertések teljes (brutto) sulyából az életre páronkint 45 klgr. vonandó le. A sertések vételárából a vevő javára 4 százalék vonandó le. A sertések osztályozásánál azok teljes (élő) sulya vétetik irányadónak.

Sertésletszám: 1902. okt. 9. napján volt készlet 46477 drb. okt. 10. napján felhajtatott 721. drb, október 10. napján elszállittatott 1033 drb. okt. 11. napjára maradt készlet: 46165, darab. — A sertésüzlet irányzata: változatlan.

Sertés-konzumvásár.

Budapest, okt. 11. (A székes-fővárosi sertésvásár és közvágóhid intézőségének jelentése.) *Felhajtás* összege 19 drb. Előző napi eladatlan maradvány 28 drb, összesen 47 drb. Eladatott 41 drb. Eladatlan maradvány 6 drb. A vásár irányzata lanyha. — Következő árak jegyeztettek: *Zsirsertés*: Öreg I-rendü 350 kgon felül ——— fillérig, II. rendü 280—350 kgrig ——— fillérig, II.-rendü selejtezett 88—— fillérig, silány ——— fill.-ig, fiatal nehéz 300 kgon felül ——— fillérig, fiatal közép 220—300 kgrig 96—100 f.-ig, fiatal könnyü 220 kgrig 94—96 fillérig, süldő ——— fill.-ig, malacz ——— fill-ig. Árak minden levonás nélkül kilogrammonkint élősulyban.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Október 11 —

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Szieber* Sándor tanitót a hasznos-alsóhutai állami elemi iskolához rendes tanitóvá, *Dózsáné Radimetzky* Mária algyői elemi iskolai tanitónőt ugyanoda, *Szécsi* Eugénia franzfeldi állami elemi iskolai tanitónőt ugyanoda, *Szőke* Mária tanitónőt a zsdenyovai állami elemi népiskolához rendes tanitónővé kinevezte. — A kolozsvári itélőtábla elnöke *Hatiegánu* Emil ügyvédjelöltet a kolozsvári itélőtábla kerületébe dijtalan joggyakornokká nevezte ki. — Az igazságügyminiszter *Szakich* István kapuvári járásbirósági telekkönyvvezetőt jelenlegi alkalmazása helyén a IX. fizetési osztály 3-ik fokozatába telekkönyvvezető nevezte ki. — A földmivelésügyi miniszter dr. *Szeyfried* Károlyt, a kolozsmonostori gazdasági tanintézethez beosztott intézősegédet gazdasági akadémiai segédtanárrá, a folyam- és kulturmérnöki hivatalok egyesitett létszámába, *Leheti* Antal segédmérnököt mérnökké, *Gayssler* Péter Vilmos ideiglenes minőségü fizetéstelen segédmérnököt pedig végleges minőségü fizetéses segédmérnökké, végül a magyarországi kincstári erdőket kezelő erdőtisztek létszámában *Jávorszky* Zoltán, *Györke* István és *Szabó* Kálmán végzett erdészakadémiai hallgatókat ideiglenes minőségü erdőgyakornokokká nevezte ki.

Anyakönyvi kinevezések. A belügyminisztérium ideiglenes vezetésével megbizott miniszterelnök Hajdu vármegyében a hajduszováti anyakönyvi kerületbe *Izsáky* Károly segédjegyzőt; Heves vármegyében a parádi anyakönyvi kerületbe *Hauer* Lajos segédjegyzőt, a felnémetibe pedig *Telvay* Gábor segédjegyzőt; Gömör és Kishont vármegyében a dernői anyakönyvi kerületbe *Pogácsás* György helyettes körjegyzőt, a nagyszlabosi anyakönyvi kerületbe pedig *Kis* Gergely segédjegyzőt anyakönyvvezető-helyettesekké nevezte ki.

Athelyezések. Az igazságügyminiszter *Jakab* Géza kiskőrösi közjegyzőt Ujpestre helyezte át. — A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Pataky* János szeniczi állami polgári iskolai rendes tanitót jelenlegi minőségében a szombathelyi államilag segélyezett községi polgári iskolához, *Láng* Mihályt, a lévai állami tanitóképző intézet igazgatóját, jelenlegi minőségében a pápai állami tanitóképző intézethez, saját kérelmére áthelyezte.

Az Egyetértés telefonszámai:

Szerkesztőség: 788.
Kiadóhivatal: 706.

Szerkesztői üzenetek.

(E rovatban a hozzánk intézett tudakozódásokra készséggel válaszolunk, de névtelen leveleket figyelembe nem veszünk.)

A. B., *Hatvan.* A tisztviselők adója, a IV. osztályu adó, melyet a rendes fizetéses, továbbá a nyug-, kegy- vagy tisztelet-dijat huzó állami, törvényhatósági, társulati és magán tisztviselők, hivatalnokok nyug- vagy kegydijat-huzó özvegyek; továbbá felügyelők, üzletvezetők, kezelők és általában a 80 koronánál több havi dijat huzó segédek és segédmunkások; valamint állandó fizetéses lelkészek, tanárok, tanitók, nevelők, irók és müvészek, végre pedig hivatalszolgák fizetnek. Adómentességek természetesen itt is előfordulnak; a mennyiben többek között a külföldi követek, consulok és ezek diplomatikai személyzete; a katonatisztek, hadbirósági hivatalnokok; a tisztviselők lakpénze, szerzetes rendek tanárai stb. adómentességet élveznek. Ha valakinek ezen adó alá tartozó többféle jövedelme van, akkor az illetmények összevont összege veendő az adó kivetése alapjául.

Az adó alá eső jövedelmet az adókötelesek által benyujtott vallomások alapján állapitják meg. Vallomást nem tartoznak adni a köztisztviselők, továbbá a nyilvános számadásra kötelezett vállalatoknak és egyletek tiszlviselői. A vallomás be nem adása vagy a járandóságnak valótlan bemondása jövedéki kihágást képez, melynek birsága 1—8-szor annyi, mint az az összeg, melylyel az államkincstár megkárosittatott. Adórendszerünkben ez az egyetlen progresszív adó. Igy például: 1000 korona jövedelem után 10 korona az egyenes adó, 1500 kor. átán nem 15, hanem 20 kor., 2000 kor. után 30, 4000 kor. után 80, 6000 kor. után 150, 8000 kor. után 260, 10.000 kor. után 410 és 15.000 kor. után 710 és 20.000 kor. után 960 korona a IV. osztályu adó.

L. J., *Rimaszombat.* Mindig szivesen adunk tanacsot. A felesége vagyona nem közös szerzemény — irja levelében. — Az ilyen vagyon vagy ági vagyon, azaz a feleség szüleitől származott, vagy esetleg testvérek, rokonok, vagy pedig idegenektől ajándékul kapott, esetleg a feleség által leánykorában szerzett magánvagyon. Az ági vagyon gyermekek nemlétében visszaszáll az ágra, a nem ági, de magával hozott, parafemális vagyon felett a feleség szabadon rendelkezhetik. Ez logikus és törvényes. Hogy méltányos-e? az más kérdés. Ön az örökösödési szerződést megtámadhatja, de csak annak az összegnek az erejéig, a meddig a felesége magánvagyona a házas együttlétük ideje alatt közös fáradozásuk folytán nagyobbodott. Azon a czimen is megtámadhatja, hogy felesége vagyonosabb volt, mint Ön, tehát a vagyontöbblet erejéig ő neki is osztozkodnia kellett volna a háztartás terheiben; mert azt a törvény szelleme sem kivánja, hogy a szegény férj a gazdag feleséget eltartsa. Természetesen: ez alapos számitás feladata, az ön kalkulusait pedig ön ismerheti a legjobban. Izenetünkben tehát szorosan ahhoz ragaszkodtunk, amilyen tényállást Ön velünk közölt.

T. K. Mint mai számunkból is láthatja, szokatlanul nagy gondot forditunk a tárczarovatunkra. *Eötvös* Károlytól „a nagy pert", *Heltai* Jenőtől humoros tárczát, *Endrődi* Sándortól és *Martos* Ferencztől verset, *Rodiczky* Jenőtől természetrajzi tárczát és *Gabriele d'Annunzió*tól regény-folytatást közlünk e számban. A legjobb nevü irók legjobb dolgozatai ezek.

F. J., *Csécs.* Az elhelyező intézetek hatósági felügyelet alatt állanak. A cselédelhelyező intézetekről különösen az 1876 : XXIII. t.-cz.: intézkedik a cseléd-szerzést megvonható hatósági engedélyhez köti s a cselédszerzők visszaéléseit, a mennyiben a büntető törvény sulya alá eső cselekmény nem forog fenn, birsággal bünteti. Ily visszaélés különösen nem önjogu személyeknek az atya vagy gyám beleegyezése nélkül elszegődtetése, a cselédnek szolgálati helyének elhagyására csábitása.

Tanár. Köszönjük a szives elismerést.

P. K., *D.-Földvár.* A érczek kohó termények és az ötvény ezüst tartalmát száraz, vagy nedves uton lehet meghatározni. A száraz ut abban áll, hogy a próbában levő ezüstöt ólomba viszik át és az ólmot azután leütik. A pénzverőben pedig a nedves eljárást alkalmazzák, mely a nagy tartalmakat pontosan mutatja ki, de kis tartalmak meghatározására nem alkalmatos.

B. B. Ha nem ujitja meg az előfizetést, a kiadóhivatal kénytelen megszüntetni az ön példányát.

Z. P., *Monostor.* A bányamivelésnél felhasznált fa mennyisége főképen azért növekedik évről évre, mert a fa nem tart soká, a bányában gyorsan elkorhad és törékeny lesz. Ez okból régóta igyekeznek a bányászok a felhasználandó fát oly módon késziteni elő, hogy a korhadásnak hosszabb ideig ellenálhasson. E törekvésüknek azonban mindeddig kevés sikerük volt; többféle módot kisérlettek meg, de még eddig nem találtak a bányamivelés számára alkalmatos, olcsó és biztos szert. Valamennyi kisérletnél arra törekednek, hogy a fa nedvét eltávolitván, helyette más folyadékkal telitsék meg a fa likacsait. Erre a czélra használták konyhasót, kén-báriumot, rézgáliczot, vasgáliczot stb. szereket, de ujabban legtöbb eredményt értek el Angolországban a kreozotolással. Ez abból áll, hogy a fát a kátrány lepároltatásával nyert karbolsav tartalmu olajokkal telitik.

K. V. Sziveskedjék *egyenesen* a kiadóhivatalhoz (Vármegye-utcza 11.) küldeni az előfizetést.

D. H., *M.-Egregy.* Aulikusoknak nevezték az 1711—1848-diki időszakban a magyar közéletben az udvar törekvéseinek előmozditóit, ellentétben a hazafias oppozicióval. Zömét e pártnak a kir. tisztviselők, az arisztokráczia és a főpapság képezte. A köznemességből csak azok csatlakoztak hozzá, kik magasabb rangra, kitüntetésre vágytak. Igazi aranykora e pártnak Mária Terézia s ismét Ferencz kora volt, a midőn hosszu időn át nem igen látszott nagy ellentét a trón és a nemesség érdekei között. Az aulikusok pártja tulajdonképen a régibb »labancz« pártnak az utóda és mint ilyen nem igen lehetett népszerü. Midőn a reformkorszak az elvek küzdelmét vonta maga után, az aulikusok konzervativ párttá alakultak át, melynek szintugy volt határozott programmja, mint az ellenzéknek és a mely a kormánynak az elvek megegyezése alapján ajánlotta fel támogatását.

O. E., *Marosvásárhely.* Oly területre nézve, melyre vonatkozólag más valaki szabad-kutatási jogot szerzett, a kért bánya-adományozás csak ugy történhetik, hogy a szabad-kutató számára esetleges adomány-szerzés végett egy meghatározott terület fentartva maradjon. Erre a területre a szabadkutatónak másokkal szemben kizárási és elöjoga van. Ha valamely adományozott bánya-tulajdonos, a bánya-tetek területén kivül eső oly tárnákat, vagy aknákat kiván létesiteni, a melyek a már megszerzett bányamivelési jog előnyösebb gyakorlása végett szükségesek: az erre vonatkozó jogot nem bányaadományozás, hanem a bánya-hatóság engedélyezése alapján szerezheti meg.

P. K., *P.-Péteri.* A balek szó eredetileg ügyefogyott embert jelent, ki mástól kizsebelteti magát. Ma azonban már tágabbkörü fogalom s baleknak mondják a naiv, jószivü embert, a ki tulbuzgóságában bárkitől felhasználtatja magát, s a visszaélést nem hajlandó észrevenni. Hihetőleg tulajdonnévből lett. Azt beszélik, hogy az ötvenes években egy *Balek* nevü birtokos járogatott be Budapestre s meg-megvacsoráztatta jogász-öcsese jó barálait; ezek aztán folyvást tudakolták, mikor jön el megint Balek. Mások ugy sejtik, hogy a török „balik" „hal" szóból ered, melyet az oroszok *„stockfisch"* értelemben használnak.

H. P.; Bér; H. A., Arácz; R. J., Pápa; B. B., *Udvari.* Sorsjegyeik nem nyertek. *Régi előfizető, Versecz.* A török sorsjegyek ki vannak tiltva Magyarországból. Igy tehát nem nézhetünk utána.

P. L., *Nagy-Berény.* Forduljon Allaga Géza zenetanárhoz a magyar zenedében.

Körorvos. Ha azt akarják, hogy gyermekeik reformátusok legyenek, előbb maguknak a szülőknek kell áttérni: akkor hét éven alóli gyermekeiket magukkal vihetik.

A. J., *Nyárád.* Az asztaltánczoltatással először az észak-amerikai Egyesült-Államok tettek kisérletet. Innen átjött Európába is és csaknem minden társaságban oly sikerrel folytatták, hogy tudósok és avatatlanok figyelmét egyaránt lebilincselte. Vele járt azután az ugynevezett asztalkopogtatás, kérdés és felelet játék, melynél az asztal igent, vagy nemet jelzett egyik lábának dobogása, vagy remegésével. Minthogy feleletet csak értelmes lény adhatta, az egész dolgot szellemeknek tulajdonitották. Féltudósok egész sora kereste a villamosságban, mágnességben stb.-ben a tünemény okát, mig mások az egészet egyszerü csalásnak tartották. Faraday bebizonyitotta, hogy mindkét szélsőség helytelen és az asztaltánczoltatásnál önámitás van a dologban, mert azok, kik kezöket az asztalra teszik tudatlanul, az ugynevezett ideomotorikus mozdulatok alapján jókora nyomást gyakorolnak, melyek ha irányt adnak nekik, nehéz asztalokat is megmozdithatnak. A spiritiszták elődei tehát az asztaltánczoltatók voltak.

W. B., *Kisbér.* Forduljon a nemzeti muzeum könyvtárának igazgatójához és saját költségén kérje lemásoltatását.

S. M., *N. Berezna.* 1. A képviselő, ha máskülönben nem illeti meg a nagyságos, vagy magasabb czimzés, egyszerüen *Tekintetes ur.* Hogy ma minden képviselő *nagyságos*, az csak szokás, de ezenkivül semmi más alapja nincs. 2. Forduljon bármely optikushoz és azoktól megszerezheti a kellő utbaigazitást.

Amicze. 1. Ha nem gyámja az árvának, semmi joga sincs ügyeibe avatkozni. Legfeljebb, mint már jeleztük, az árvaszéknél tehet jelentést a gyám hanyagsága ellen. 2. Nem szabad és kötelezhető a szerződés megkötésére. 3. Minden beadvány, ha csak szegénységi bizonyitvány nincs mellé csatolva, bélyegköteles.

O. E., *N.-Szeben.* Robbantó szerek gyártása, raktározása, forgalomua hozatala és szállitása belügyminiszteri engedélytől van függővé téve.

Sz. D. *Szlatina.* A közös hadsereg és a honvédség ujoncz jutalékainak teljes fedezése után fennmaradó ujonczok, mint fölös számmal besorozottak jutnak a póttartalékba. Számuk nincs meghatározva. Ezek a fölös számmal besorozottak a közös hadsereg és honvédség között, ujoncz jutalékaiknak arányában és sorszámaik szerint oly módon osztatnak el, hogy a legmagasabb sorszámok a honvédséghez jutnak, ellenben közvetlenül a póttartalékba besorozottak a szerint, a mint a közös hadseregbeli, vagy honvédségi záró-számon belül esnek, jutnak a közös hadseregbe vagy honvédségbe. A közös hadsereg részére a magyar korona országaiból állitott ujonczok és póttartalékosok a magyar csapattestekbe osztandók. A póttartalékosokat 8 hét alatt kiképzik és azután csak időszaki fegyvergyakorlatokra hivhatók be.

Sz. P., *Cserna.* Nem régen az orvosok és teorétikus borászok igen határozottan nyilatkoztak a *kénezés ellen.* Ujabban azonban csak a tulságba menő kénezést kárhoztatják s különösen a megtörésre hajlandó borokat az első vagy második lefejtésnél erősen kénezett hordóba fejteni ajánlják. Egészségtani szempontból abban történt megállapodás, hogy a bornak 100 km-ben legfeljebb 20 mg: kénoxidot szabad tartalmaznia. A keverésre használandó kén árzent ne tartalmazzon, a füszer számos kénszeletek alkalmazását pedig egyáltalába nem ajánhatjuk. A kénezés keresztülvitelére különböző szerkezetü horgok, kosarak, lámpák stb. vannak használatban, melyek leirását szakkönyvekben feltalálhatja. A kénezést különben azzal is pótolhatja, ha a kénelégetés helyett a borhoz meghatározott mennyiségü kénsavas mészoldatot elegyit.

S. E. *birtokos, Miskolcz.* Amit a levelében elmond, az nagyon érdekes, kérjük, közöljön velünk minden megtudható részletet.

85.418 sz. előfizető. Néhány nap mulva meg fogja kapni.

Cz. B., *F.-Almás.* Iparossegédeket tovább képző tanfolyamok igenis vannak és pedig Budapesten a technológiai ipar-muzeumban. Az oktatás itt a vasár- és ünnepnapok délelőtti s a hétköznapok esti óráira van berendezve. A tanterv felöleli a magyar nyelvet, a gyakorlati számtant és mértant, egyszerü kereskedelmi és müihelyi könyvvezetést, ábrázoló mértant, szabadkézi és szakrajzot. Mig a közismereti tárgyak közösek valamennyi szakbeli tanulóra nézve, a szakrajz iparáganként, illetve csoportonként történik. Az önálló ily tanfolyamok a vallás- és közoktatási, a szakiskolákkal kapcsolatosan pedig a kereskedelmi miniszter főhatósága alá tartoznak.

Gy. A., *Homorod.* Nyilt helyeken, tehát nem zárt városokban, az italmérési adó beszedése a következőleg történik: 1. Megváltás utján, midőn a kincstár magukkal az egyes adókötelezettekkel, vagy az egész községre kiterjedőleg azok többségével, vagy végre magával a községgel az általuk fizetendő italmérési adó iránt bizonyos időtartamra kiegyezik. 2. Bérbeadás utján, midőn valamely község adókötelezettjei adójának beszedése iránt a községgel, vagy más vállalkozóval haszonbéri szerződést köt. 3. Kincstári kezelés utján, midőn a kincstár az italmérési adót pénzügyi közegek által szedeti be. Az ipar érdekeire való tekintetből az emberi élvezetre alkalmatlanná tett szesznek kis mértékben ipari czélokra való elárusitása bizonyos feltételek mellett az italmérési adótól mentesen történik. Az italmérési adó után sem törvényhatósági, sem községi pótadó nem szedhető.

D. R., *Józsetháza.* Októberi diplomának nevezik az 1860 október 20-dikán kiadott császári királyi rendeletet, mely az ő felsége uralkodása alatt levő országok életét alkotmányos alapra helyezi ugyan, de másrészt Magyarországnak Ausztriába való beolvasztási tervét fentartja és igy az összes országokat magában foglaló ausztriai birodalomnak ügyeit a birodalmi tanács elé tartozónak jelenti ki, mely testület a különböző országgyülések által lett volna választandó. Az egyes országoknak belső életére széleskörü autonomiát helyez kilátásba és ezt illetőleg Magyarországon is visszaállitja az alkotmányt. De a magyar országgyülés a birodalmi tanács intézményét, mint a magyar állam függetlenségét mélyen sértő intézményt nem fogadta el.

E. S., *B.-Sebes.* A tőzsdei áruforgalom a névleges árfolyam olyan reális, vagy ideális jószágok árfolyama, a melyek az illető napon nem kerülvén eladásra, árfolyamuk nem tényleg megkötött ügyletek, hanem a nyilvánult kereslet és kinálat alapján becslés és számitás utján állapittatott meg. Ellentétben van vele a tényleges árfolyam, mely valamely napon előfordult s megkötött, vagy lebonyolitott ügyletek alapján állapittatik meg.

B. R., *Fancsika.* A szerzetrendbe való felvételnél a beöltöztetést követő és a fogadalmat megelőző próbaidőt nevezik noviciatusnak. Legrövidebb tartama egy év, azt félbeszakitani nem szabad, különben nem számit. Az e nélkül le tett fogadalom érvénytelen. A noviciatus ideje alatt a jelölt szabadon kiléphet, a nélkül, hogy a reáforditott költség megtéritésével tartoznék. A reformátusoknál is vannak, illetőleg voltak novicziusok, csakhogy természetesen ezek nem szerzetesek, hanem diákok voltak. A magyarországi gimnáziumok ugyanis 1850-ig hat osztályuak voltak, ezek végeztével lépett az ifju a felső tanfolyamra és pedig a református főiskolákban akképen, hogy a főiskola törvényeinek aláirt, ezzel kötelezvén magát a törvények megtartására. Ezeket a subskribált ifjakat nevezték aztán az első évben novicziusoknak.

F. J., *K.-Goroszló.* A pénzügyi közigazgatási biróság csupán az adó- s illeték-ügy körébe tartozó esetekben, de végérvényesen s mint utolsó fórum dönt. Elnöke vagy a birói, vagy pedig az 1883. I. t.-czikkben a közigazgatási hivataloktól megkivánt kvalifikáczióval kell, hogy birjon. A birók fele részben közigazgatási, fele részben pedig a polgári biróságoknál megkivántató képesitéssel biró egyénekből neveztetnek ki. A határozatok a király nevében három tagu tanácsban hozatnak, mely tanácsban legalább egynek közönséges birói minősitéssel kell birnia s az előadói szerepet is ugyan ő van hivatva teljesiteni.

Szinházak heti műsora.

	M. kir. Operaház	Nemzeti szinház	Vigszinház	Népszinház	Magyar szinház	Uránia
Hétfő	—	Mátyás király lesz	A három gráczia	Casanova	Sötét kamra.	—
Kedd	Faust	A föld	Csókon szerzett vőlegény	Casanova	Sötét kamra.	—
Szerda	—	A nők barátja	Csókon szerzett vőlegény	Casanova	Sötét kamra	—
Csütörtök	Hugonották	A létért való küzdelem	Csókon szerzett vőlegény	A Gyimesi vadvirág	Sötét kamra.	—
Péntek	A denevér	A létért való küzdelem	Csókon szerzett vőlegény	Casanova	Sötét kamra.	—
Szombat	Don Juan	A zalameai biró	Csókon szerzett vőlegény	Casanova	Sötét kamra.	—
Vasárnap	A bolygó hollandi	Rómeo és Julia A föld	A három gráczia Csókon szerzett vőlegény	A betyár kendője Casanova	Sötét kamra. Sötét kamra.	—

SZINHÁZAK és MULATSÁGOK.

1902. Vasárnap, október 12-én.

M. KIR. OPERAHÁZ

Az álarcos bál.

Nagy opera 5 felvonásban. Zenéjét szerzette Verdi. Szövegét olaszból forditotta Böhm Gusztáv.

Kezdete 7 órakor.

VIGSZINHÁZ.

Délután 3 órakor.

A polgármester ur.

Bohózat 3 felvonásban. Irták: Schönthan és Kadelburg. Forditotta: Zempléni P. Gyula.

Személyek

Kovácsházi	Hegedüs
Ilona	Hunyadi M.
Agota	B. Lenkei
Piroska	Fábián
Gyuri	Bárdi
Gerlefalvi Emil	Tapolczai
Dr. Szeberényi	Góth
Dr. Solymár	Győző

Este

A három gráczia.

Bohózat 3 felvonásban. Irták: Héros és Milou. Forditotta: Rajna Ferencz.

Személyek:

Grandbois	Balassa J.
Clotilde	Gazsi M.
Plantin	Góth S.
Helena	Haraszthy H.
Eugéne	Tapolczai D.
Paturot	Szerémy Z.
Rose	Fábián K.

Kezdete 1/2 8 órakor

URÁNIA.

Az angol élet.

Kezdete 1/2 8 órakor.

VÁROSLIGETI NYÁRI SZINHÁZ.

Délután 1/4 4 órakor

A zsidó honvéd.

Este

Az aranyember.

Dráma 5 felvonásban. Irta: Jókai Mór.

NEMZETI SZINHÁZ.

Délután fél 3 órakor

Mátyás diák.

Történeti népszinmü 3 szakaszban. Irta: Balogh István.

Személyek:

Mátyás diák	Horváth
Rebeka	Vizvári né
Zsigmond	Beregi

Este

Mátyás király lesz.

Történeti szinmü 5 felvonásban Irta: Szigligeti Ede.

Személyek:

Gara L.	Gyenes
Anna	Hegyesi M.
Mátyás fia	Mihályfi
Rozgonyi	Bakó

Kezdete 7 órakor.

MAGYAR SZINHÁZ

Délután 3 órakor mérsékelt helyárakkal és este rendes helyárakkal.

A sötét kamra.

Énekes bohózat 3 felvonásban Deherre, Froyez és Eisenschitz Ottó nyomán magyar szinre alkalmazta: Heltai Jenő.

Személyek:

Adolph	Boross E.
Simone	Szelestey E.
Tomy Pontillac	Ráthonyi Á.
Manuela	Sziklai Sz.
A vőlegény	Iványi D.
A menyasszony	Hidvégine

Kezdete 1/2 8 órakor.

NÉPSZINHÁZ.

Délután fél 3 órakor

Náni.

Eredeti népszinmü dalokkal 3 felvonásban. Irta: Follinus Aurél.

Este

Casanova.

Regényes nagy operette 3 felvonásban. Zenéjét szerzette: Barna Izsó.

Személyek

A sátán	Szirmai
A felesége	Küry K.
Bonaparte	Kovács M.
Tonina	Dóri M.

Kezdete 7 1/2 órakor.

FŐVÁROSI ORFEUM

Waldmann Imre igazgató.

Nagymező-utcza 17.

Ma két előadás

délután 4 órakor családi előadás mérsékelt helyárral.

Paul Martinetti Fukushimas

és a többi müvész felléptével.

Este nagy előadás

Az előadás 8 órakor kezdődik.

A télikertben reggel 5 óráig Vörös Elek czigányzenekara hangversenyez.

Családi házak

A „TUSKULANUM" Magyar Tisztviselők Országos Házépitő Szövetkezete a székesfőváros területén, a régi ujpesti villamosvasut mentén, opcióval biztositott telekkel rendelkezik, mely már parcellázott 200 négyzetöles telkeken 50 villaszerü családi ház fölépitésére alkalmas. Azon köztisztviselők, kik e helyen állandó saját otthont szerezni óhajtanak, melynek épitési költsége egyedül negyedéves annuitásokkal lenne törlesztendő. Közelebbi felvilágositást a „Tuskulanum" ügyvivő igazgatósági tagjánál, Kugler Mihály mérnöknél nyerhetnek, két héten belül, naponta d. u. 2—4 óráig. 44694

VI. ker., Bajza-utcza 4. szám alatt.

Herz Ármin Fiai Budapest

stearingyertya, és szappan-gyár.

Ajánlja kitünő minőségü I-ső rendü „LINA" stearingyertya II-od rendü „GLORIA" gyertya, valamint szinszappan, lina, elain, eschweger és mázoló szappan gyártmányait. — Ugyanott

szalámigyár, zsiradékok nagyban

A gyárunkban készült szalámi minden rudja ólompecséttel van ellátva, melyre bejegyzett védjegyünk van nyomva. 44022

„DERBY" melasse erőtakarmány

egyenértékü zabbal vagy kukoriczadarával legjobb és legolcsóbb takarmány lovaknak, teheneknek, hizóknak stb. Bevezetve a hadseregnél, az összes versenyistállókban, a főváros nevezetesebb fuvarozási vállalatainál stb. Szecskás melasse uradalmak részére, olcsó hizlalási takarmány. Melasse-szörp hordókban. 50% czukortartalommal.

Darvas József és Társa

Budapest, IX., Üllői-ut 117., a hatvani czukorgyár képviselete és megrendelési helye. Sürgönyczim: Melasse Telefon 5132.

DREHER ANTAL

cs. és kir. udvari és kamaraszállitó kőbányai sörfőzdéje ajánlja

duplamaláta kő-sörét

majolika-korsókban.

Ezen sör, mely kiváló maláta-kivonatánál fogva legjobban ajánlható, gyors közkedveltségre talált a t. közönségnél.

A duplamaláta kősör eredeti ládákban 25 és 50 korsóval kőbányai sörfőzdémben (Telefon 55-34) kaphatók. Kisebb mennyiségben a duplamaláta kősör minden nagyobb füszer- és csemegekereskedésben, ugymint kávéházakban is kapható.

44714

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

BUDAPEST, Kerepesi-ut 38. szám.

Csak e héten

HÉTFŐN

KEDDEN

és

SZERDÁN

a női ruha-szövet és ruha-kellékek osztályában:

Teniss-flanell remek mintákban, kitünően mosható . . . . . méterje **15** kr.
Barchet, sötét és világos szinekben, kitünően mosható . . . . méterje **18** kr.
Női posztó, igen tartós minőség, fekete tegetthof, bordó, barna és szürke szinekben . . . . méterje **25** kr.
Cheviot, kiváló jó minőség, téli ruhákra rendkivül alkalmas, fekete, tegetthof, bordó, barna és szürke szinekben . . . . méterje **38** kr.
Angol costüm-posztó, remek világos és sötét szinekben, szélessége 120 cm. még nem létezett árban . . . . méterje **48** kr.

Angol Sybelin legujabb cóstüm-szövet, szürke, barna, sötétkék és bordó szinekben, 120 cm. széles . . . . méterje **75** kr.
Mosó bluze-bársony remek virágos, csíkos és pettyes mintákban, méterje **70** kr.
Foulard-szatin, kitünő minőségü, ruhaaljbélés minden szinben, méterje **10** kr.
Moirèe-szatin elegáns és tartós ruhaaljbélés minden szinben, méterje **15** kr.
Derékbélés, angol twill, igen tartós minőségben minden szinben, méterje **20** kr.

A fentebbi czikkekre vonatkozó vidéki megrendelések csakis akkor intézhetők el, ha az illető rendelmény legkésőbb szerdáig hozzánk beérkezik.

NAGY MINTAGYÜJTEMÉNY **NAGY KÉPES ÁRJEGYZÉK** őszi divat szövetekből, flanell- és barhet-kelmékből az összes áruczikkekről **ingyen és bérmentve.**

John Fowler & Co.

KELENFÖLD

ajánlják legujabb és legtökéletesebb szerkezetü

Gőzeke-készleteiket

sekélyszántásra, mélyszántásra és kombinált szántásra egyidejüleges altalajporhanyitással.

Legnagyobb munkateljesitmény.
Legkedvezőbb feltételek. 43940

Tüdőbaj **kronikus katarus és sorvadás** **gyógyitható**

Az orvosi kongresszuson Levden tanár konstatálta, hogy Németországban állandóan 1.200,000 ember szenved sorvadásban és hogy ezek közül kb. 180.000 esik e borzasztó betegségnek áldozatul. Minthogy minden ember majdnem naponkint tuberbacillusokat (a sorvadás előidézői) lélegzik be, az egész emberiségnek ki kellene halnia, ha a test nem produkálna olyan anyagot, a mely a bacillusokat elpusztitja még mielőtt a szervezetnek kárt okozhatnának. Ez az anyag benne van a tüdő előtt levő pajzsmirigyekben és állandó harczban áll a bacillusokkal. Csak ha ezek a mirigyek meghülés, por stb., avagy tömeges és tartós bacillusbevándorlás következtében nem müködnek, áll be a betegség. Minthogy emlősállatoknál is megvanak ezek a mirigyek is ugyanazokat a föladatokat teljesitik, mint az embernél, fontos volt megkisérleni állatoktól vett pajzsmirigyek hozzávezetése által a természetet a betegség elleni harczban támogatni, a mely teoria számtalan orvos kisérletezése folytán fényesen bevált. A készitményt juhok pajzsmirigyeiből veszik és **dr. Hoffmann-féle Glandulén** elnevezés alatt tablettákban állitják elő, minden tablettában van 0·25 gr. s pedig 0·05 gr. pajzsmirigy pora és 0·20 gr. tejczukor.

Dr. H. ur M.-ből ezeket irja: A Glaudulén alkalmazása által a tuberkulozis különféle nemében szenvedő embereknél meggyőződtem, hogy ez az eddig a tuberkulozis ellen használt belső szereket hatásban jóval fölülmulja.

Dr. A. ur B.-ben. Örömmel értesitem, hogy betegem állapota nagyobb mennyiség bevétele után jelentékenyen javult, kivált a kellemetlen levegőhiány elmult, a köpés majdnem megszünt, általában jobban érzi magát és 2 fonttal hizott.

G. B. ur, Köln. Valóban meglepett a Glandulén-tablettái által elért eredmény. A köhögés láthatólag enyhült, az étvágy és az általános érzés javult, a mit egyes-egyedül az ön tablettáinak tulajdonitok. Az általam eddig használt számtalan szernek nem volt semmi hatása.

G. S. és V. M tanárok M -ben a Glandulént 31 tüdővészes esetben, különféle kórállapotban, hol más kurák már nem igen használtak, alkalmazták a legjobb eredménynyel. A betegség tünetei: láz, köhögés, éjjeli izzadás, köpés, étvágyhiány stb. lassankint elmultak, ugy hogy a betegek rövidebb-hosszabb idő mulva gyógyultan voltak elbocsájthatók.

H. S. ur, Jessen. 4½ évvel ezelőtt — 20 éves koromban — tödőtuberkulozisban szenvedtem. Kaptam kreozotkapzulát, kreozotalt stb., de állapotom nem javult, söt mindinkább rosszabbodott. Ezek az erős szerek folytán gyomorbajos is lettem és láthatólag fogytam. Orvosok föladtak. Pár száz Glandulén-tabletta használata után már javulást éreztem, étvágyam lett, testsulyom gyarapodott és pár ezer darab használata után tüdőm is meggyógyult és ismét visszanyertem egészségemet.

Glandulént késziti dr. Hoffmann Nachf. vegyi gyára Meerane (Szászországban) és kapható a legtöbb gyógyszertárban, valamint **Török József** gyógysz., **Budapest, Király-utca 12.** üvegekben, 100 tablettával 5 K. 50, 50 tablettával 3 K. Kimeritő füzetkét a gyógyitó módról orvosok és gyógyult betegek értesitéseivel ingyen és bérmentve. Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól.

Csász. és kir. kiz. szabadalmazott

Dr. Pfeffermann Péter-féle

fogpaszta.

Tisztaságát és ártalmatlanságát biztositja a porczellándobozba való csomagolás 44116

Felülmulhatatlan szer a fogak ápolására.

Központi raktár:
Bécs, IX., Schwarzspanierstrasse 12.

Csász. és kir. udv. szállitók.

1902/3. idény.

KOHN HEILMANN
ÉS FIAI

legnagyobb férfi- és gyermekruha-áruháza

az „Angol szabó"-hoz

Budapest, IV., Károly-körut 12. sz.

Legjobb bevásárlási forrás, minden tiszta gyapjuból a mi nem feslik és nem fakul. Minden darabon olcsó, szabott árak. Meg nem felelő áruért a pénzt vissza adjuk.

Dus választék öltönyökben 12 frt
Felöltő . . 12 frt
Raglan . . 14 frt
Téli Ulster vagy télikabát . 16 frt
Gyermekruha 4 forint és feljebb.

Fiók-üzlet (Központi városháza) Károly-körut 30. sz.
44515

KOSSUTH LAJOS

születésének 100-ik évfordulója alkalmából a tisztelt közönség figyelmébe ajánljuk a következő

Kossuth-Életrajzot:

Kossuth és Kora.

Irta

Hentaller Lajos.

Ára füzve 4 K. — Diszkötésben 5 K. 60 f.

Kapható az Athenaeum irod. és nyomdai részvény-társulatnál Budapesten, VII. ker., Kerepesi-út 54. sz. és minden könyvkereskedésben.

Külföldi szállodák.

MÜNCHEN, HOTEL Continental.
Elsőrangu szálloda. nagyszerü fekvéssel. 43460

INNSBRUCK (Tyrol) Hotel Tyrol.
Elsőrangu ház. Tulajdonos Carl Landsee. Illusztrált brochure kivánatra ingyen és bérmentve. 43715

Használt urasági butorok,

perzsa szőnyegek,

garniturák, függönyök, olajfestmények, csillárok, órák feltünő olcsó árban kaphatók az állandó

butor-kiállitásban

Budapest, Ujvilág-utoza 21.
Telefonszám 17–77.

A haj ujranövése! Nincs többé kopaszság!

Egy emlitésre méltó szer, mely férfinak, nőnek és gyermeknek egyaránt gyönyörü hajat kölcsönöz. Megakadályozza a hajhullást, meggyógyitja a korpás, varas, pörsenéses fejet és sürüsiti, hosszura növeszti, valamint nehézzé és selymessé teszi a hajat. A korán megőszült haj festés nékül visszakapja eredeti szinét. A kopasz fejnél a haj, valamint a szemöldök és szempillák ujranövéseért jótállok. Amerikában „Lovacrin" név alatt egy szert találtak föl, mely tisztán növényekből lesz készitve, nem kell ennek használatától óvakodni, mert még a legfinomabb fejbörnek sem ártalmas.

Nincs semmi ok arra, hogy önnek vagy gyermekeinek ritka és csenevész hajnövése legyen. Az egészséges hajra, mint védőre, ugy télen, mint nyáron szükség van és egészséges hajnövés nélkül ugy a gyermekek mint a felnőttek folyton ki vannak téve a meghülésnek. Az anya vagy gyermekek betegsége gyakran paralizálja a hajtőt és évek mulnak, mig a természet ezt a hiányt pótolja. De ki kételkedehetnék ezen csodálatos szer tulajdonságaiban akkor, midőn kezeink között ezer és ezer bizonyitó levél van, melyek oly egyénektől erednek, kiknek szavahihetőségéhez kétség nem fér.

A bécsi „Medizinisches-Chirurgisches Centralblatt" orvosi szaklap 1901. deczem. 27-én megjelent 52. száma egy föltünést keltő czikket közöl, melyben konkrét esetekben mutatja be dr. Kulsziczky ismert bécsi orvosnak a Lovacrinnal tett kisérleteit és elért fényes eredményeit. Dr. Kulsziczky érdekfeszitő közléseiből világosan kitünik, hogy a Lovacrin a legkitünőbb és megbizhatóbb óvszer kopaszság, hajhullás és korpa ellen. — Nincs mentség többé a korpa, a hajhullás, a kopaszságnak, mint azt a fönti kép mutatja. 44719

Néhány orvos véleménye:

A „Lovacrin" itt hat esetben seborrhőe (korpaképződés) effluavium (hajkihullásnál) kitünő szolgálatot tett s mindig azon leszek, hogy alkalmas eseteknél megint alkalmazzam. Mindenesetre kérek nekem még három üveg Lovacrint küldeni.
Dr. Ladislaw Oruch, orvos Lemberg.

Az ön által beküldött „Lovacrin"-nal négy esetben idöelötti kopaszságnál, illetőleg beteges hajkihullásnál igen kedvező eredményt értem el és szivesen gyakorlatilag mindig ajánlani fogom.
Dr. Karos József, orvos Budapesten.

Fölhivásuk folytán a Lovacrint többször alkalmaztam és igazmondóan elismerem, hogy az nekem korpaképződésnél és hasonló állapotoknál igen jó szolgálatokat tett, minek folytán azt tovább ajánlani fogom.
Dr. Garner Lajos, orvos, Lebény.

A Lovacrin-nal mostanáig igen meg vagyok elégedve. Első eset, hogy egy hajnövesztő szerhez bizalmam van. Magamon az antinborrhöia hatást észleltem és előbb kopasz helyeken kis hajnak ujranövését találtam. Hazámban ajánlani fogom.
Dr. Kasimir Schamet, orvos, Lemberg.

Ha az eredmény nem változik, a Lovacrinnal nagyon meg vagyok elégedve. A fejbőrt enyhén és erőteljesen tisztitja s a mellett a hajnak szaporodása fölismerhető. Az első hatást magamon tapasztaltam és nagyon örültem a csattanós eredménynek.
Dr. Ernst Ferenc, orvos, Tamási.

Az Ön kivánságának szivesen eleget teszek és bizonyitom, hogy a Lovacrin nagyon sok seborrhőe (korpaképződés) esetekinél kitünő szolgálatokat tett, nevezetesen kezdő hajkihullásnál.
Dr. Korn Gyula, orvos, Kolozsvár.

Mivel a Lovacrin arra szolgál, hogy idősebb személyeknél a korpaképződést, hajkihullást és kopaszságot akadályozza meg, minden anyának fontos tudnivaló, hogy létezik egy kozmetikum, mely a kis kedvenceinek remek hajat eredményez.

Egy nagy üveg Lovacrin ára, több hóra elegendő, 5 korona, 3 üveg 12 K., 6 üveg 20 K. Szétküldés utánvéttel vagy a pénz előleges beküldése mellett az európai raktár által:
M. FEITH, Wien, VII., Mariahilferstrasse 38. Raktár Budapesten Petrovics Miklós drogueriájában IV., Bécsi-u. 2., Török J. gyógytára VI., Király-u. 12., Nádor gyógyszertár VI., Váci körut 17., Neruda Nándor droguista IV., Kossuth Lajos-utca 7. Thallmayer & Seitz drogueria. Molnár és Moser droguista. IV., Koronaherceg-utca 9. sz. Fodor Márton droguista, VII., Király-u. 41.

Gyengeségi állapotok
(impotentia)

ellen páratlan sikerü gyógyhatással folytán legmelegebben ajánljuk

Dr. Mitzger Tivadar

hirneves hydro-elektrotherapiai rendelő-intézetét

Budapest, Teréz-körut 44., I. em.

Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytán honorárium teljes gyógyulás után fizethető.

Rendelés délelőtt 8—l-ig, délután 2—8-ig.

A SZÉP KEBEL

a legelőkelőbb női báj, melyben a természet a legkevésbbé bőkezü. A hölgyek tehát örömmel fognak értesülni, hogy létezik egy teljesen veszélytelen szer, melylyel a természetet szelid módon kényelmesen kényszerithetjük, hogy e tekintetben kevésbbé fukar legyen. Ez az előkelő hölgyek előtt már ismeretes szer a **valódi keleti Vénus-balzsam,** melyet a leghiresebb orvosok javalják és tényleg azon tulajdonságnal bir, hogy a kebleket kifejleszti és ujra helyrehozza, a szöveteket erősiti, a vállak csontkiugrásait elsimitja, a mennyiben a kebleknek egyáltalában bizonyos emelkedést kölcsönöz. Hatása abban áll, hogy a táplálék átváltozását plasztikus állapotba megkönnyiti és elősegiti, mely utóbbiak a kebel táján rakodnak le. A már egyszer elért siker a jövőben minden különös kezelés nélkül fönnáll. Éltető hatása folytán a **valódi keleti Vénus-balzsam** azonkivül friss arczszint kölcsönöz, az arczvonásokat szépiti és egészben fiatalit. Minden természet részére hasznos, épp ugy a kifejlődésben levő fiatal leány, mint már teljesen kifejlett asszony számára. Ugyanaz a sovány, husszegény férfiaknál is hasonló szolgálatot tesz. Semmi esetben sem lehet a legkevésbbé sem ártalmas az egészségre. Ára egy nagy üvegnek, sokáig eltart, 5 kor., 3 üveg 12 kor., 6 üveg 20 kor. — Szétküldés titoktartás mellett, vámmentesen utánvéttel vagy előleges fizetés ellenében. Portó és láda fejében 1 kor. számittatik. Megrendelések **Schön D.** főraktárához **Basel (Svájcz)** intézendők. Levelekre Svájczba 25 fillér, levelezőlapokra 10 fillér portó ragasztandó. 44565

Meidinger Kályhagyár

Ehrlich J. és H.

Budapest, IX. Lónyay-utcza 15.

Saját gyártmányu

Kályhák és központi fütések

minden kivitelben. 44629

Árjegyzék kivánatra bérmentve.

DECKERT és HOMOLKA

távirő-, távbeszélő-, villámhárító- és villamvilágitási berendezők.

Gyár és iroda: **VI. Izabella-u. 33.** **BUDAPESTEN** Raktár: **V Dorottya-u. 8.**

A magyar kir. államvasutak szállitói.

A hangosan szóló grafit-mikrofon

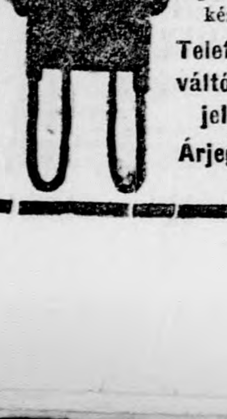

feltalálói és szabadalom-tulajdonosai. Késziti: **telefonberendezéseket központtal vagy körkaposolással,** elvállalja régi berendezéseknek s egyes készülékeknek alapos **átalakitását**; továbbá **villámhárítók, házi sürgönyök, tüz- és vizjelző berendezések** készitését a legjutányosabb árakon.

Telefon automatákkal kombinált váltó-áramu önmüködő berendezés jelzésadásra vasutak számára.

Árjegyzékek, költségvetések ingyen és bérmentve. 42175

Egy szép, értékes nemesi

birtok

Beregmegyében, vasuttól 6 kilométernyire, tagositott **950 hold** kitünő szántó, rét és szöllő, csinos **kastély,** majorság, **inventár** és **jószágállomány, saját vadászati jog,** 140.000 frtért eladó. Bővebbet **Patz Richard,** Bécs, Margarethenstrasse, 5. 44727

Butorok

ugy készpénzért, mint

RÉSZLETFIZETÉSRE

a legegyszerübbtől a legfinomabb kivitelben **legjutányosabban Ehrentreu és Fuchs** testvéreknél, 44220 **Budapest, VI., Teréz-körut 8. sz.** (Andrássy-ut közelében.) **Képes árjegyzék ingyen.**

Fattinger féle hus-rostos kutya lepény

Egyetlen tápszer, mely az ebeket (nagyokat és kicsinyeket) szépen és egészségesen megtartja. Mindenütt használják, hol a jó ebtápszert meg tudják becsülni. 50 kiló 22 kor. 5 kilós postacsomag 3 kor. bérmentve. Árjegyzék ingyen kapható **Fattinger & Co. Wien.** IV., Wiedener Hauptstrasse 3.
Utánzásoktól óvakodni tessék!

!FONTOS! SÉRVBEN SZENVEDŐKNEK!

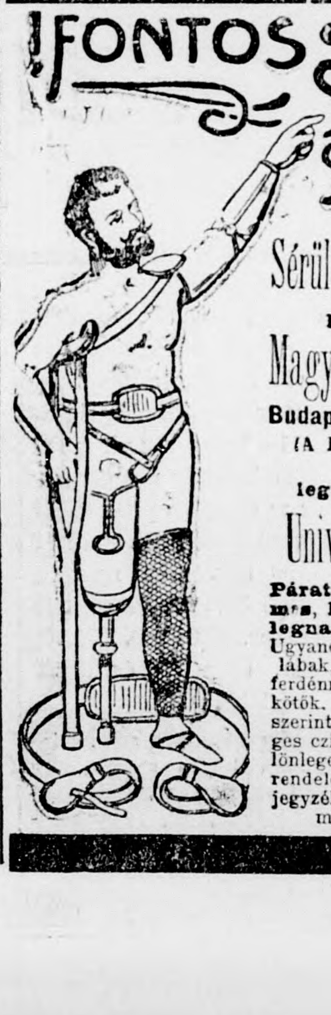

Sérültek ne mulaszszák el!

prospektust kérni a

Magyar orvosi müszertár

Budapest, VII., Kerepesi-ut 32.
(A Rókus-kórház templomával szemben.)

legujabb szabadalmazott

Univerzális sérvkötőiről.

Páratlan eredmény! Kényelmes, könnyü kis nyomlappal a legnagyobb sérv is elzárható. Ugyanott jótéllészal készülnek: müIábak, müкezek, lábgépek, füzök ferdénnőtteknek, egyenestartók, haskötők, és gummiharisnyák, mérték szerint. — A betegápoláshoz szükséges czikkek és valódi franczia különlegességek női óvszerek orvosi rendeletre kaphatók. általános árjegyzéket bárkinek ingyen és bérmentve titoktartással. 44401

Melléklet a 280. számhoz.

Az olvasóhoz.

— *Felhivás előfizetésre.* —

A beköszöntő uj negyedévvel uj előfizetést nyitottunk lapunkra. Legrégibb, legnagyobb ujságja az országnak, harminczhatodik esztendeje birjuk a magyar közönség bizalmát. Ha jogczim kell erre az önként adott bizalomra és szeretetre, az *Egyetértés* jogczime harminczhat év óta folyton gyarapodott, szaporodott. Legfőkép a legutolsó időben. Uj házunkba költöztünk, külön ujságházba, ahol lapunkat fényesen felszerelt nyomda állitja elő. Technikailag tökéletesen, könynyen olvasható, nagy, pompás metszésü betükkel.

Irányát, politikáját e lapnak ismeri és becsüli az olvasó. Ilyenek maradunk, *függetlenek mindenben és mindenkitől.* Nem függünk senkitől, s nem szolgálunk más érdeket. csak a közérdeket.

Sokat jelent ez. Főkép ma, a lehetetlen politikai viszonyok közt, amikor jóformán az egész sajtó, alig-alig egy két lap kivételével, a hatalom szolgálatában áll. A szókimondás, az igazság hirdetése, a jog védelme, a mi máskor kötelesség, ilyen időben a legnagyobb érdem.

Politikai rovatunk egyébként a legteljesebb; országgyülési tudósitásaink a legterjedelmesebbek. Az ujság hagyományai kivánják igy s kedvező formája, bőséges terjedelme teszi lehetővé.

Az ujságban ezenfelül megtalál az olvasó bőségesen, hivatott irók kommentálásával minden eseményt. Hatalmas ujdonságrovat, tarka és eleven különfélék, bőséges táviratok, társadalmi czikkek. Mozgó képek teszik a lapot változatossá s emellett bőséges helyünk marad a szépirodalmi résznek, amelybe a legjobb magyar irók nagy gárdája dolgozik.

Ez idő szerint két folytatásos közlemény jelenik meg az „Egyetértés"-ben. *Eötvös* Károly nagy müve:

A nagy per,

mely ezer év óta folyik s ma sincs vége.

Azután Gabriele *d'Annunzió*, a hirneves olasz költő poéttkus, müvészien fölépitett regénye:

A halál diadala.

Uj előfizetőink, akik most szaporitják a régi, hüséges tábort, az eddig megjelent regényfolytatást teljesen *ingyen* kapják.

Az előfizetőnek egyébként *karácsony ünnepére* becses és *kiváló értékü ajándékkal* kedveskedik az ujság, a mely jövőre még egy ujitással lepi meg az olvasót, olyannal, a mely külsöországbeli nagy lapoknak általános népszerüséget biztositott.

Előfizetni legczélszerübben postautalványon lehet, a mely az *Egyetértés* kiadóhivatalába küldendő, Vármegyeutcza 11. szám alá.

Előfizetési árak:

Egy hónapra . . .	3 k. 60 f.
Negyedévre . . .	10 „ — „
Félévre	20 „ — „
Egész évre	40 „ — „

Az Egyetértés kiadóhivatala IV., Vármegye-utcza 11.

Tarifa-ügyek.

A gyáriparosok országos szövetsége felirattal fordul a kormányhoz a vasuti tarifák ügyében. Felirata, a melyet alább közlünk, három kérdéssel foglalkozik.

Az egyik a magyar kir. államvasutak árudijszabásának a drágitása. Képtelen dolog, hogy a mai sulyos időkben a viteldijak emelése ellen védekezni kelljen, de szükséges a védekezés, mert a máv. tényleg drágitani akarja a dijtételeit. A máv. bölcsei ugy gondolkodnak, hogy a mikor ugyis siralmas az egész magyar közgazdasági élet, akkor éppen megfelelő az idő arra, hogy annak helyzete még inkább sulyosbittassék.

A másik kérdés az Ausztriába irányuló közvetlen dijtételek felmondása. Ezzel a ténnyel mi is foglalkoztunk már s részletesen kifejtettük, mily sulyos csapás az ránk nézve, hogy a felmondás révén a levegőben függ egész osztrák kivitelünk, a melynek helyzete, az osztrák dijtételek emelkedése következtében — okvetlen nehezebbé válik meg akkor is, ha sikerül a felmondott tarifák helyett uj köteléki dijszabásokat létesiteni.

A harmadik kérdés az osztrák-magyar államvasut osztrák vonalai s a magyar kir. államvasutak közt fennállott egyezség felmondása, illetve — a miről a felterjesztés még nem tud — az egyezségnek a mainál roszszabb feltételek alapján való megujitása. Ez az egyezség a magyar állam tarifa-ingerencziájának fontos tényezőit megszünteti s módot ad arra, hogy a Staatsbahn a magyar kivitelt megnyomoritsa.

A felirat egyébként igy szól:

Nagyméltóságu Miniszter Ur!
Kegyelmes Urunk!

Az osztrák-magyar, a nyugatmagyar-osztrák valamint az osztrák-magyar-boszniai köteléki dijszabásoknak az Osztrák-Magyar Államvasut-Társaság által történt felmondása nagy mértékben érinti mindazokat a hazai iparágakat, melyek a kivitelnél, nevezetesen az osztrák kivitelnél érdekelve vannak. Annál nagyobb jelentőséggel bir ez a felmondás, mivel ennek következtében az Ausztriával való forgalomban fennálló egyéb tarifák előreláthatóan szintén fel fognak mondatni. Ezeknél fogva egész kivitelünk ugy már fennálló szállitási kötelezettségeinek lebonyolitásában, mint bármily uj kiviteli ügylet megkötésében akadályozva van azon felette sajnos tény által, hogy a campagne kellő közepén, októberben még egyáltalában nincs tájékoztatva az iránt, hogy deczember 31-ike után minő tarifatételek lesznek érvényben.

A hirlapok közléseiből tudjuk, hogy a jelzett kérdések rendezése iránt a tárgyalások megindultak, sőt állitólag be is fejeztettek anynyira, hogy az osztrák-magyar államvasut-társaság és a MÁV. közti megállapodás tervezete már Nagyméltóságod elé terjesztetett volna. Ezen állitólagos megállapodásnak hire azonban csak egy okkal több, hogy azzal a kéréssel járuljunk Nagyméltóságod elé, méltóztassék bennünket megnyugtatni az iránt, hogy a felmondott és ezek kapcsán esetleg még felmondandó dijszabási kötelékek által érintett relácziókban a magyar ipar ezután is ugyanazokkal a tarifákkal számithat-e, a melyeknek alapján eddig az Ausztriába irányuló forgalom lebonyolittatott? Kérjük ezt a megnyugtatást az Ausztriába való kivitelnél érdekelt összes iparvállalatok és nemcsak a Budapesten székelő, hanem a kérdésben bizonyos tekintetben még jobban érdekelt, mert esetleg még inkább veszélyeztetett, vidéki iparvállalatok érdekében is.

A magyar gyári vállalatok ugyanis a szállitási dijtételek még csekély fölemelését is a mostani gazdasági viszonyok mellett annál sulyosabban éreznék meg, minthogy Ausztriában egyébként is a magyar kivitel elé számos akadály gördittetik. E mellett az idők mostohasága is oly üzletek kötésére is kényszerit bennünket, melyek jóformán minden nyereség nélkül, csakis a gyári üzemeknek fentartását szolgálják. Ily esetekben pedig a szállitási dijtételeknek csak néhány krajczárral való fölemelése is az üzletkötést szinte lehetetlenné teszi. Sőt egyes esetekben — pl. a malmoknál — a szállitási költségnek csekély emelése is szükségképen azzal az eredménynyel járna, hogy a magyar üzlet az osztrák verseny kezére játszatnék át. Sürgős és fontos tehát, hogy sem a fővárosi, sem a vidéki vállalatok még csekély ujabb megterheltetésnek sem legyenek kitéve és érdeke a kivitelnek különösen az, hogy az e tekintetben uralkodó bizonytalanság lehetőleg rövid idő alatt megszünjék. Ez okból ismételten bátrak vagyunk Nagyméltóságodat tisztelettel arra kérni, méltóztassék intézkedni, hogy a fentemlitett dijszabási kötelékek felmondása következtében előállott helyzet tekintetében és arra a kérdésre nézve, vajjon a dijszabási status quo módosittatni nem fog. Szövetségünk illetekes helyről minél előbb hiteles felvilágositást és megnyugtatást nyerjen.

A fentérintett köteléki díjszabásoknak felmondására vonatkozó hirek kapcsán fölmerült továbbá az az aggály is, hogy a fölmondott köteléki dijszabások helyébe lépő uj dijszabásokban nem fog többé rendelkezésre állani a hazai ipar és kereskedelem javára eddig teljes mertékben érvényesitett az a helyzet, hogy a Bécs és az egész Nyugat felé mozgó kiviteli forgalmunkban a dijtételek budapesti átrovatolással képeztettek. Fölösleges volna Nagyméltóságod előtt részletesen kifejteni azokat a hátrányokat, melyek beállanának akkor, ha a hazai ipar a dijszabási uton eddig élvezett ezen helyzetét elveszitené.

Szorosan összefügg a fent jelzett dijképzéssel az iparnak és kereskedelemnek — nevezetesen a budapesti iparnak és kereskedelemnek — a szóban levő köteléki tarifák keretében biztositott reexpediczionális kedvezmény is. Amennyiben a történt dijszabási felmondások következtében beállhatna az az eset, hogy megfelelő uj dijszabások hiányában a reexpediczió, habár csak a legrövidebb ideig is szünetelne, vagy ha az uj dijszabásokban a reexpediczió intézménye a legcsekélyebb mértékben megingattatnék, ez kiváltképen a főváros kereskedelmi forgalmára nézve oly sulyos következményekkel járna, hogy egyik-másik ága, mint pl. a fakereskedelem, egyenesen a bécsi piaczra szorittatnék.

Midőn az itt csak nagy körvonalaiban jelzett szempontokat nyomatékosan ajánlanók Nagyméltóságod kiváló figyelmébe, egyuttal kötelességszerüen még arra a fontos körülményre is kell utalnunk, hogy a kereskedelmi forgalom lebonyolitása tudvalevőleg körülbelül az egyik év augusztus havától a következő évnek körülbelül április hava végéig terjed. Bármily tarifális ujitások tehát ezen időn belül ezt a kereskedelmi forgalmat oly bizonytalanságnak és zaklatásnak teszik ki, melyet okvetlenül kerülni kell. Ez okból kérjük Nagyméltóságodat, méltóztassék odahatni, hogy az itt szóban levő dijszabások minden körülmények között a jövő év első felében érintetlenül a maguk egészében az ipar és kereskedelem rendelkezésére maradjanak.

Midőn az előzőkben teljes bizalommal tolmácsoltuk azokat az aggályokat, melyeket a köteléki dijszabásoknak felmondása Szövetségünk tagjainak körében keltett, kötelességünk egyuttal ráutalni arra a hirre is, mely szerint a M. Á. V. helyi dijszabásának átdolgozása, illetőleg az ipart érdeklő fontos dijtételeknek fölemelése volna tervben. Vonakodunk ugyan hitelt adni ennek a hirnek, mely a hazai közgazdaságnak Nagyméltóságod előtt legjobban ismert jelenlegi helyzete mellett valóságos anachronizmusnak látszik. Az ily tervnek felvetése soha sem lehetett időszerütlenebb, mint a mostani pillanatban, midőn a legtöbb magyar iparvállalat évek óta csak a legnagyobb áldozatok árán képes még redukált üzemét is fentartani. Ebben a helyzetben némi segitségére volt a hazai iparnak a M. Á. V. helyi dijszabásának az a régebben vezető gondolata, hogy támogassa a magyar ipart és némileg ellensulyozza azt a páratlanul nehéz helyzetet, melybe annak következtében sodortatik, hogy saját hazájában minden vámvédelem nélkül van kitéve a rég elhatalmaskodott osztrák versenynek. Ha ily körülmények mellett még a vasuti szállitás tekintetében élvezett csekély előnyöktől is megfosztatnánák, akkor fájdalmasan volnánk kénytelenek konstatálni, hogy ledőlt a magyar iparvédelemnek utolsó pillérje is.

Még időszerütlenebbé válik minden tarifaemelés annál az alapvető fontossággal biró körülménynél fogva, hogy az Ausztria és Magyarország közötti gazdasági viszonyok még rendezve nincsenek, hogy az autonom vámtarifát sem szavazták még meg a törvényhozások és hogy ennélfogva a kereskedelmi szerződésekre vonatkozó tárgyalások még meg sem indultak. Minthogy pedig ezen sokoldalu és nagyfontosságu ügyeknek rendezése kétségkivül legnagyobb befolyással lesz az egész közgazdasági életre, de kiváltképen a hazai ipar összes ágaira: Nagyméltóságod természetesnek és megokoltnak fogja találni azt a felfogásunkat, hogy mindaddig, mig a kereskedelempolitikai helyzet minden irányban nem tisztult, a vasuti tarifák bármi módositásának vagy felemelésének gondolatát el kell ejteni.

A jelzett ügyeknek rendezése köztudomás szerint most lép döntő stádiumba. Az az időpont tehát, mikor a rendezésnek küszöbén állunk, külömben sem lehet alkalmas tarifareformok keresztülvitelére. Mihelyt a viszonyok ugy Ausztriával mint a külfölddel véglegesen rendezve lesznek, uj helyzet fog bekövetkezni, melyben meg lesznek adva mindazok az adatok, melyek a magyar ipar és kereskedelem teherbirásának megitélését lehetővé teszik.

Megragadjuk egyébként az alkalmat, hogy mély tisztelettel kérjük Nagyméltóságodat, hogy a vasuti dijszabások módositására vonatkozó bármely fontosabb intézkedésnek megtétele előtt nekünk ép ugy, mint az érdekelt egyéb szaktestületeknek nyujtassék kellő mód, hogy óhajainkat, ellenvetéseinket, megjegyzéseinket és a gyakorlatból meritett tapasztalati adatainkat Nagyméltóságod elé terjeszthessük.

Az ily nagy horderejü intézkedéseknek természetéből következik, hogy ezekben döntő elhatározás csakis az érdekeltek előzetes meghallgatásával és az ő megnyugvásukkal történjék. Ez az eljárás divik Európa minden országában, valamint hogy régebben a magyar kormány is ugyanilyen eljárást követett. Sajnálattal tapasztaltuk azonban, hogy ujabban ezzel ellentétes gyakorlat honosodott meg nálunk.

Komoly meggyőződéssel hiszszük, hogy nagyméltóságod méltányolni fogja előadott aggodalmainkat és nem fogja félreismerni azokat a hazafias szempontokat, melyek ezeknek őszinte feltárására késztetnek bennünket.

A tisztelettel előadottakból kifolyólag ismételten kérjük Nagyméltóságodat, méltóztassék bennünket, mint a hazai gyáriparnak szervezett érdekképviseleti testületét egyrészt a dijszabási kötelékek megujitásának módozatai tekintetében hitelesen tájékoztatni, másrészt pedig méltóztassék bennünket az iránt megnyugtatni, hogy a M. Á. V. jelenlegi helyi dijszabása semmi esetre sem fog bármely irányban az ipar hátrányára módosittatni.

Fogadja Nagyméltóságod kiváló nagyrabecsülésünk kifejezését, melylyel vagyunk

Budapesten, 1902. évi október 10-én
kitünő tisztelettel

Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége:
Dr. Chorin Ferencz s. k.
elnök.

A muraközi apáczák.

Nemzeti szempontból nagyon is fontos kérdést érintettünk egy esztendővel ezelőtt, amikor a horvát apáczáknak Muraközbe való beözönlését is szóvá tettük s erélyes intézkedésekre hivtuk fel a kormányt, hogy az apáczainváziónak még idejében gátat vessen.

Nagyobb visszhangot érdemelt volna az ügy a magyar sajtó részéről, aminőt keltett; de csak a M. Á. tartotta érdemesnek vele foglalkozni s ez is csak a velünk ellentétes szempontból, a mellett törvén lándzsát, hogy a czikkben foglaltak, a valóságnak meg nem felelnek s hogy szó sincs arról, hogy a horvát apáczák küldetése tendencziózus volna s hogy azért pártolná az egyházmegye őket, mintha magyarellenes akcziót akarnának velük kifejtetni Muraköz területén.

Hogy ez mennyire felelt meg a valóságnak, tanuságot tehet róla Zala-vármegye közig. bizottsága s ugyancsak ennek a vármegyének hatósága is. Az első sürgősen kéri az apáczák eltávolitását, az utóbbi meg rövidesen reá Muraköznek a zágrábi egyházmegyétől való elcsatoltatását.

Azóta elmulott egy esztendő, de intézkedésnek semmi nyoma. Az aktákat talán már el is lepte a por! Csak az apáczák munkálkodnak szép serényen tovább azon a mesgyén, mely számukra kijelöltetett s mely oda vezet: kirántani a talajt a hazafias világi felek, tanitók lábai alól s a magyar állameszme ellenében, a horvát ideál szellemében Muraköz ifju nemzedékét a jövő számára fölnevelni!

Hogy minő eredményeket értek már el eddig, elárulja egy füzet, melyet „*A népoktatás czélja, eszközei a nemzetiségi vidéken és a miksavári apáczaiskola*" czimen kézkez vettünk s mely mint a czim végső passzusa elárulja, egyik notórius iskolájával az apáczáknak, a miksavárival foglalkozik, melyet tavaly szerveztek s melynek fölállitása nyilvánvalóvá tette a horvát egyházi köröknek eddig alattomban táplált törekvéseit.

Ez a füzet voltaképen egy jelentés, melyet Brauner Lajos, csáktornyai áll. tanitó a Muraközi Tanitói Járáskör választmányához irt, azoknak az észleleteknek az alapján, melyeket ő az apáczaiskolában megtartott első záróvizsgálat alkalmával tett, mint a kör választmányának a kiküldöttje.

Ebből megtudjuk, hogy mily irányban történik az ifjuság nevelése ott. Hogy vallásos irányban igen, azt készségesen konczeáljuk, de hogy hazafias szellemben nem, az is bizonyos. A mi ott magyar nyelven történik, az nemcsak határozottan rossz, de tisztára szemfényvesztés, hogy csak port hintsenek azok szemébe, kik a kulisszák mögé bele látni akarnak.

Egyebekben az oktatás határozottan horvát, nemcsak szellemében, de nyelvében is, azon a drávántuli irodalmi horvát nyelven, mely jórészben épp oly ismeretlen a muraközi nép előtt, akárcsak a magyar, vagy

---

Az Egyetértés tárczája.

Visszavárlak!

— Az „*Egyetértés*" eredeti tárczája. —

Költemény, irta: ***Endrődy Sándor.***

Jön óra, mikor visszavárlak!
A rezgő, bucsuzó sugarak
Egymást csókolva lágyan, szépen
Simulnak el a tiszta légben;
Csobban a tó-tükör hulláma,
Inog, bomlik az erdők árnya,
Tévedt madár sikitva szálldos,
Kavarog, még egyet kiáltoz —
S lehull a holdfényes habokba.
Távol valami lassu ének,
Mint hogyha hárfát pengetnének
Szól titkos vágytól áradozva;
Azután csönd lesz és sötét lesz,
Sugár, dal elszállnak, kivesznek,
Csak szivem bágyadt tüze reszket,
Csak lelkem sejt, emlékszik, érez,
S azt hiszem most fog jönni árnyad
Jönnöd kell, várlak, visszavárlak!

Jönnöd kell! Itt a büvös éjjel,
A temetöben szerteszéjjel
Halványan, holdfény s ködruhában
Susogó szellemek bolyonganak.
Nekem meghaltál! Ez nem álom,
Köztük vagy, oh tudom, hogy ott vagy,
Fény nélkül, fázva s koszorutlan
Lebegsz, bolyongsz a légi utban,
Panaszra nyitnád hervadt ajkad,
Jajdulnál, szólnál: mindhiába!
Nálam a titok oldó zára,
Melylyel talán még megválthatlak:
Az irgalom, mit nem érdemiesz,
A feledés, mely üdvöt adna,
A szó, mely áld és megkegyelmez,
Bár szörnyü váddal vádolhatna!
Ah, minden, a mi megbocsáthat
Nálam van, s én várlak, visszavárlak!

Jönnöd kell! Kétes félálomban,
Mikor a lámpa végsőt lobban
És künn a véghetetlen éjben
Viharos hófelhők kavarognak:
Feleskűszöm a mély pokolnak
Hatalmait is visszakérem
A hazug álmok koldusrongyát,
Büneid, gyilkos szemed éjét,
S mind azt, mik lelkem megrabolták
S hitem, bizalmam összetépték.
Szövetkezem az iszonyattal,
Hogy keljen s törjön ellenedre,
Átkozlak rettentő haraggal
Bosszuló láztól sujtva, verve:
Reszkess!
Ne félj! ah, szivem vérzik,
Bolyongok csititva küzködésit,
Szememben csöndes köny szivárog,
S csak várlak ismét visszavárlak:

Agarászat.

— *Az Egyetértés tárczája.* —

Irta: ***dr. Rodiczky Jenő.***

Miként a solymászat ősrégi sport, az agarászat első kezdetei is a mythosz homályában vesznek el. S miként a Turul nemzeti madarunk, az agárról is állithatnók, hogy nemzeti ebünk, a mely honos volt a fejedelmi palotában és a nemesi kuriában egyaránt, a melynek elmaradhatatlan tartozéka volt hosszu évszázadokon át, a mig egy ridegebb kor le nem döntötte a galambduczos udvarházat és számüzte az agarat. Ha nem volna e nemzetségnek dombszögi és bugaczi Mckány Berczi ur „Szellő"-jében egy irodalmi képviselője: talán nem is emlegetnék többé azt a szikár nyalka ebet, legfölebb egy német zoologus, a testes mopszlik, mogorva doggok, lőcslábu tacskók, fashionáble foxhound-ok lelki örömére; konstatálva, hogy az agár kihalt, akár a mammuth és a kivi-kivi.

Lelkem mindazáltal visszaszállong a messze multba, hogy keresse az agár dicsőségét. Pihenőt tart Egyptomban, hol négyezer évvel Krisztus sz. e. a Shefra-dinasztiának egyik gyönge liliomszála, karcsu agarának okos fejét simogatja. S a hogy látom az agár képét a mayduni Niastán, önkénytelenül felvillan agyamban a kérdés: vajjon mi volt a neve az egyptomi királyleány agarának, Cziczke, Pille, Szélvész, vagy talán Villám . . . De nem akad Ebers, a ki erre felelni tudna.

Nagy nemzeti fejedelmünknek, Bethlen Gábornak — bár maga ritkán vadászott — a két kedvenczén: a „Kormos"-on és „Hóká"-n kivül mindig volt négy-öt palotás agara. Ezeket apródja Kemény János, a későbbi fejedelem, sajátkezüleg etette.

I. és II. Rákóczy Györgyök levelezéseiből kitünik, hogy mind a ketten passzióval üzték az agarászatot. Például 1640. évi augusztus 14-dikéről azt irja a fejedelem ifjabb Rákóczy Györgynek: „Az agarad itt vagyon, nemsokára küldöm; egynéhány napig jól tartottam." — Lórántfy Zsuzsánnának 1647. október 24-iki kelettel meg azt irja: „Nekem tegnap szép mulatságom volt, mert csak ebéd után fogattam kilenczven nyulat, három őzet."

Bornemissza Anna gazdasági naplójából kitünik, hogy Apaffy Mihály udvaránál 54 vizsla és 83 kopó mellett 125 agár élte világát, mely közül nyolcznak „palotás" rangja volt.

A jó agár nevelésére nagy sulyt fektettek őseink, minek következtében győzős agaraik a külföldön is keresettek voltak. A török udvar gyakran ajándékoztatott magának jóféle agarakat. Mily becsben részesült az agár, kitünik ama szóhagyományból, mely szerint Mátyás, az igazságos, a Zeykek egyik ősét megjutalmazni akarván, felszólitá, hogy kérjen tőle valamit; Zeyk pedig egy pár királyi agarat kért, mire éppen egy egész falkát kapott, melynek ivadéka állitólag csak a szabadságharcz alatt pusztult el.

Őseink azonban nemcsak nyulat fogattak az agárral, hanem azt nagy vadra is idomitották, mint ezt Ujfalvy Sándor irja báró Bornemisza Józsefről, ki farkast is üzött agárral.

Sok hires agarásza is volt országunknak. Akadt köztük olyan, mint gróf Bethlen Sándor, a kit karonfogva kellett az ebédlő asztalhoz czipelni és nyeregbe emelni. De ha a nyeregben érezte magát, el is feledte minden baját és naphosszat elagarászgatott, mint azok a köznemes agarászok, a mult század közepén, a kiknek egyik legtipikusabb alakja: Recsky Bandi volt, a ki oly legendás alakja agarászainknak, mint az utolsó solymászó nemes.

Egy izben, — beszéli Kerekes Géza, — a bufelejtő csöndes Recskynek igen rosszul festett. Játék végén tartozása fejében tizenkét tehenét vagy négy agarát ajánlotta föl nyertes czimborájának, ki maga is agarász lévén, kapva-kapott az alkalmon, hogy a Recsky hires agaraiból szerezhessen. Választása az agarakra esett, mire Recsky kikötötte, hogy uj gazdájuk személyesen jöjjön el értök. Recsky azonban csakhamar megbánta igéretét, melylyel billikomos agarai más kezére kerülve, leverhetnék a megmaradandókat. Ezt minden áron meg kellett akadályozni. Recsky tehát könybe lábbadó szemmel össze-vissza ölelte elkártyázott kedveltjeit s aztán felakasztotta őket, mert hát az dukál az agárnak, nem az agyonlövetés. Midőn a szerencsés nyerő jött az agaraiért, azok ott lógtak szomoruan a kutágason és Recsky váltig biztatta, hogy hát csak rakassa kocsira, mert ő az igéretét be akarja váltani; de azt, hogy élve adja oda a négy agarat, nem igérte.

De hát Recskynek megbocsátottak még vaskosabb cselekedeteket is. Mikor 1848-ban fölkerült népképviselőnek Pestre, miként a középkori nemes a sólymát magával vitte a templomba, ő is magával hozta kedvelt agarait, melyek természetesen sok kárt okoztak itt a kertészkedő svábokпак, eszeveszetten futkározván ültetvényeikben. A miatt föl is förmedtek s egy izben pláne elfogták a Recsky agarait s panaszszal járultak az alispán elé. De Nyáry Pál nem üldözte ugy a kutyákat, mint az a mai nap szokás. Recskynek mi baja sem történt, sőt a szitkozódó svábok kerültek hüvösre azért, hogy a nemzet egyik képviselőjét sértegették.

Recsky Bandi a debreczeni országgyülésen is megjelent agaraival és szabadságharczunk leáldozása után, hol itt, hol ott kopogtatott be a billokomos agarakkal, melyeket abban az időben, midőn az önkény elkobozta a lőfegyvereket, uj dicsfény kezdett környezni.

Az agarászok ama szomoru napokban messze földről sereglettek össze, hogy fölhajtsák vaczkából a nyulat és kipróbálják egymás agarait, ki „győzős", ki pusztán „sebes" vagy pedig „mohó". Melyik kapja el a nyulat „zsinórban", melyik „vág keresztbe", melyik „karikára", melyik viszi orrán a nyulat, melyik billenti meg csak, hogy „elállva", szégyenkezve a nyereghez szorul.

Mikor Toviknak, az ősi kastélynak fénye kialudt, Recsky hol az egyik, hol a másik jó barátjához látogatott el agaraival, — akárcsak hajdanában az elszegényedett nemes az ő sólymával — egyedüli nemesi attributumával, — mig fáradt fejét 1886-ban nyugalomra hajtá . . . Fuit, — irhatták volna az ő fejfájára is . .

*

Vadászati müнyelvünk szerfölött szegény s csak legujabban részesül némi ápolásban. Annál használatosabb a cseh jágerek által terjesztett német és hunting-sport utján meghonositott angol vadásznyelv. Egyetlen egy kivétel agarászati müнyelvünk, mely nemcsak változatos a kifejezésekben, hanem felette gazdag „találó" müszavakban.

Az agarászatot általában már csak holmi rusztikus mulatságnak kezdik tekinteni; az az agártenyésztést sem kultiválják oly odaadással, mint hajdanában, a mikor egy-egy billikomos agárnak hetedhét vármegyére kiterjedő hire volt.

Sajnos, a jó agár még ott is pusztul, a hova a czivilizáczionak jóformán még a szele sem ért. Beszélik, hogy a turkomán agár, tetszetős külsejü apró fajta állat, Ázsia legsebesebb agara, szemlátomást kihalóban van. Helyét mindinkább elfoglalja az a hosszu, selyemszőrü, erős csontu állat, a mely orosz (barzoi) agár néven a németeknek jelenleg kedves luxus-ebük. A jó ég tudja, miért mondják orosznak, holott ez a fajta nemcsak Oroszország északi és középázsiai tartományaiban van elterjedve, hanem Perzsiában szerte található, az arab sejkeknek kedveltje, sőt Aethiopiában is honos.

No de sok más kérdés is van, a melyre nem tudunk igazán felelni: például arra,

bármi más, előttünk idegen nyelv s a melynek érdekében a horvát ultrák oly annyiszor már sikra szálltak, mert az idioma szerintük az egyedüli akadály, mely a muraközi horvátságot a nagyhorvátoktól s azok szellemétől elválasztja, a melyet tehát okvetlenül régi jogaiba visszaállitani kell.

Jó dolgot cselekszik tehát a hazafias tanitóság akkor, a mikor résen van s ha ezeknek a nemcsak hazaellenes, de oklevélnélküli tanerőknek is a működését figyelemmel kiséri s annak eredményéről a nagyközönségnek időről-időre be is számol.

Talán megjön még ideje annak is, hogy komolyan vegyék az apáczakérdés ügyét s intézkedjenek valamely irányban, hogy az egyházi állapotok föntartása mellett is, az apáczakérdés hazafias érdekből, annak szellemében megoldassék.

TANÜGY.

A magyarosodás fészkei.

A ki a vidéket járja, különösen a nemzetiségek által lakott országrészeken, sok olyan hiányt vesz észre, melyet a fővárosban, a tanácskozó teremben meg nem lát.

Ha pedig a szemlélő egyuttal valamennyire ért is a dologhoz, a melyről jelentést kiván tenni, az intéző köröket olyan tapasztalatokhoz juttatja, melyeket igazán kár volna figyelembe nem venni.

Egy kisdedóvónő irta meg nekünk ilyen tapasztalatait. Nem panaszkodik, még csak nem is idegeskedik, mint a falura, s pláne nemzetiségiakta vidékre szorult szegény uri származásu óvónőink teszik. Egyszerüen figyelmeztet részben már most elháritható bajokra, részben megmutatja, hogy ha majd többet tudnak tenni, mint a mennyit most tesznek a kisdedóvók állitására kötelezett községek, hogyan fogjunk a dologhoz. Iszen maga kisdedóvó-törvényünk is a jövőnek a törvénye. Czélszerü tehát, hogy esetről-esetre életbelépő intézkedései a szükségnek megfelelően lépjenek életbe.

Különös gondot kell pedig forditani ama vidékek kisdedovó-intézeteire, melyeken a magyarosodásnak kell utat törni. Ily helyeken majd mindenütt az államnak kell elöljárni s nem szabad megelégedni azzal, hogy a községek saját gusztusuk szerint állitsák fel s tartsák fenn kisdedovó-intézeteiket. A kisdedeket a hatéves korig kapathatjuk legbiztosabban magyar szóra, magyar szokásokra. A kisdedektől veszi át az anya ezeket a mi nemzeti sajátságainkat. Aztán mennyire meg van könnyitve ilyen helyeken a népiskola dolga. Viszont kisdedovó hiányában a nemzetiségi vidéken állitott népiskola majdnem legyőzhetetlen nehézségekkel küzd.

Igazában a kisdedóvó-intézetek a magyarosodás fészkei.

Ezek előrebocsátása után átadjuk a szót föntemlitett irónknak, egy Máramaros vármegyei derék ovónőnek.

Az ovodák kilencz-tizedrésze olyan helyiség, amely egyáltalán nem felel meg a czélnak, vagyis olyan szük és hiányos, hogy a szegény kisdedek az ilyen ovodákban valóságos inkvizició alatt állanak. Tessék elképzelni egy kétablakos szobát, ez a játszó-szoba, van benne esetről-esetre 60—80—100 kisded, egymáshátán összezsufolva. Szegénykék, mint a héringek ugy lapulnak meg egymás mellett a padokon. Az óvónéni természetesen mozgó-játékokat nem alkalmazhat, mert a szobában nem lehet mozogni. A kisdedek ily körülmények között kinjukban pokoli bűzt terjesztenek, ugy, hogy az ovoda levegője, bár az ablakok tárva-nyitva állanak, dögletesebb a sertésólnál. A szegény óvonéni a még szegényebb kisdedekkel kivonulna »az árnyas fák alá«. De haj! ilyesmit ne keresünk, ez tulságos nagy igény, mert hát a legtöbb ovodának egyszerüen nincsen befásitott udvara, vagy kertje. Ezeken a czélszerütlen ovodákon kivül van egytizedrész olyan ovoda, amely némileg megfelel a kivánalmaknak, ilyen az enyém is, az épület külsőleg czifra, de belül a helyiségek szükek. Hogy némileg mégis megfelel a kivánalmaknak, az csak azért van, mert a zöldséges kertemet önkényt feláldoztam ovodai játszó-kertnek. Ha azonban a szobába vonulunk a gyermekekkel, ugyanoly dögletes levegő fejlődik ki, mint ahogy föntebb emlitettem.

Kikből áll a kisdedovodák személyzete? rendszerint egy óvónőből és egy dajkából. Az óvónő urinő, a dajka közönséges cseléd. A hivatalos életben a kettő együtt teszi az ovoda személyzetét. Vannak olyan ovodák is, ahol két dajka van, de ez ritkaság. Az ilyen kétdajkás ovodában rendesen igen sok a házi és kerti takaritás, ugy, mint nálam is. A dajka sepri, surolja az ovodát, mossa az ablakokat, sepri és öntözi az udvart, a kertben felgaraszolja az utakat, öntözi a virágokat, öntözi a játszó-tért; télen fűt, fát hord, havat szór, szóval mindent dolgozik az ovodánál, és ezt a temérdek dolgot csak akkor lehet elvégezni, midőn nincsenek az ovodában a gyermekek. A kisdedóvásról szóló rendelkezések a tisztaságot szigoruan követelik. Most már az a kérdés, hogyan feleljen meg »a személyzet« ennek a sok követelménynek? Az ovoda kora reggeltől késő estig nyitva álljon és még kifogástalan tisztaság is legyen; az óvónő legyen kertész és a dajka egyszersmind napszámos egy személyben. Oh te dicső humanus 20-ik század! amely állat-védő egyesületeket alakitasz, hogy a szegény állatokat a kinzástól megmentsd, fogadd be védő szárnyaid alá az ártatlan kisdedeket, és szegény óvónőket is.

A vidéki ovodák népessége igen vegyes. Van az ovodában uri, iparos, kereskedő, mezőgazda, sőt néha napszámos gyermek is. Az ur, kereskedő, iparos és mezőgazda nem szorult arra, hogy kisdedét reggeltől estig bedugja egy büzös helyiségbe.

A mezőgazda, midőn beáll a nagy munkaidő, az egész háznépével kiköltözik a két-három órányira fekvő tanyákra, és csak akkor költözik vissza, a midőn az aratás befejeződött. A zsellér embernek van kis háza, esetleg egy kevés földecskéje is. Ez a zsellér ember elszegődik részes-aratónak a nagygazdához és a családjával együtt szintén kiköltözik a tanyára. Midőn az alföldön voltam, a nagy munkaidő alatt $^2/_3$ része a gyermekeknek kimaradt az óvodából, Mikor ezt az elöljáróságnál szóvá tettem, azt a felvilágositást nyertem, hogy az emberek ilyenkor kiköltöznek a tanyákra. Hátra volnának tehát még a napszámosok. A napszámosoknál ugy az asszony, mint az ember reggeltől estig napszámba van, ezeknek a gyermekei szorulnának reggeltől estig való megóvásra. Ámde éppen ezek az emberek nem járatják gyermekeiket ovodába, még pedig azon egyszerü okból, hogy a nagyobbacska gyermek, a 4—5—6 éves, felügyel a csecsemőre, addig, a mig az anya dolgozik, ha ezt a csecsemőjétől, vagy pedig a 3 éven aluli gyermekétől megcselekedheti. Mert hát tessék meggondolni, hogy a gyermekek nem 3 éves korukban jönnek a világra. Az óvodába pedig csakis 3 éves kortól lehet a gyermekeket fölvenni. Igy hát a 3 éven aluli gyermek hová legyen? Hiszen épp ezek akadályozzák meg a napszámba járó asszonyt a munkájában. Szerény nézetem szerint bölcsődéket és azilumokat kellene állitani, még pedig olyanokat, mint Budapesten a szürke apáczáknál, a hol a szegény napszámos-asszony kisdede napi 8 fillérért teljes ellátást, tiszta ruhát és ápolást kap. Ha az ilyen intézetekben nincsen a legszigorubb tisztaság, értve azt is, hogy a behozott gyermekeket át kell öltöztetni tiszta ruházatba, mert különben ezen bölcsődék vagy azilumok mindenféle ragályos betegségnek lesznek a terjesztői.

Kellő számu ovoda hiányában az ovdoaköteles gyermekeket nem lehet ovodába járásra kötelezni. Ezen körülmény aztán a legvisszásabb helyzeteket teremti meg. Itt van pl. az ovoda, melynek én vagyok az óvónője. Van az ovodának szép, nagy kertje is, de az épület csak 80 gyermek számára épült, a helység ovodaköteles gyermekeinek létszáma pedig évente 240-re is rug. Már most mi lenne, ha ezeket mind bekényszeritenénk az ovodákba? Bizony még a kert sem lenne elegendő a befogadásukra, nemhogy a helyiségek. Ha nálam 100 gyermek megjelenik, a játszószobában két sorban a padokon ülnek a gyermekek. Természetesen ilyenkor ülni kell a gyermekeknek, ami mindannyiszor bekövetkezik, valahányszor hirtelen nyári eső támad, ilyenkor azután a levegő leirhatatlan.

Egy óvónő.

A polgári iskola jövője. A »Polgári iskolai Közlöny« tegnap megjelent számában olvassuk Wlassicsnak azt a táviratát, melyet a polgári iskolai együttes elnökségéhez, a brassói közgyülés alkalmából intézett. A távirat igy hangzik: »Kérem fogadja és tolmácsolja őszinte köszönetemet a távirati szives üdvözletért. A mi a polgári fiuiskolák reformját illeti, rendkivül örülök, hogy közös eszmékért lelkesülünk s ugyanazon czél van előttünk.«

A Közlöny ezt a táviratot akként magyarázza, hogy a miniszter a polgári fiuiskolák reformját illetőleg az egyesület álláspontján áll, »ugyanazon czél« megvalósitására törekszik. Iskoláink felső osztályait tehát nem ejti el. Ez a magyarázás nagy örömöt okoz polgári iskolai körökben.

Az Eötvös-alap. Mint értesülünk, az Eötvös-alap igazgatóságának sikerült az ugynevezett »szabad asztalokat« tavalyi mértékében nemcsak fönntartani, de még öttel fokozni. A budapesti vendéglősök, élükön Gundel Jánossal, adják ezeket a szabad asztalokat, illetőleg ingyen ebédeket az Eötvös-alap jótéteményeseinek, kik részint nevelőséggel, részint irodai munkálatok teljesitésével is viszonozzák a vendéglősök jótéteményét. — Érdekes egyuttal megemliteni, hogy a Riglerféle papirnemü részvénytársaság az Eötvös-alap árva-pénztára javára jövedelmező czikkek után az első év eredményeként 4193 koronát szolgáltatott be.

A rajztanitás. Mióta a müvészeti oktatás Wlassics kezdeményezésére az iskolákban mind rohamosabb lépésekkel megy előre, a közvélemény fokozott érdeklődéssel tekint a rajztanitókra és tanárokra, kiket korábban csak mellékszemélyeknek tartott. Nézi munkájukat, mérlegeli hatásukat s kiváncsian vária, hogy a kezök alól kikerült gyermek mennyiben váltja be azokat az igéreteket, a melyeket a teoretikusok, a müvészeti oktatás föllenditésével, hozzájuk füztek.

Maguk a rajztanárok, — dicséretökre legyen mondva — elöljárnak, hogy a nevelés és tanitás nagy munkájaban nekik juttatott szerepet jól betöltsék. Erősen vizsgálják a számukra kiadott tanitási terveket. Egyikök »A magyar rajztanárok országos egyesületének értesitője« csak tegnap megjelent 18-ik számában azt mondja: *„Vezető eszme, rendszer, ez az, a mit a rajzoktatásban általában nélkülözünk.* Én legalább a studium egymásutánjának rendjére vonatkozó elvet abban felfedezni képes nem vagyok. Legfeljebb azt látom, hogy valami geométriai menet-félét erőszakolunk rá rajzoktatásunkra, mely annak szellemével meg nem egyezik, sőt azzal igen gyakran a legélesebb ellentétben áll".

Ugyancsak ebben a számban tudtul adják, hogy »Vizsgára bocsáttatott 38 középisk. rajztanár-jelölt a szabadkézi és mértani rajzi oklevél elnyerésére, kik közül 21 nyert oklevelet. Egy jelölt csupán szabadkézi rajztanári oklevélre pályázott és azt el is nyerte. Vizsgára bocsáttatott 17 polgári iskolai rajztanitó-jelölt; ezek közül 7 kapott oklevelet. Vizsgára bocsáttatott 13 polgári iskolai rajztanitónő-jelölt és valamennyi képesitést nyert. Vizsgára bocsáttatott 11 tanoncz-iskolai rajztanitó-jelölt; oklevelet 6 kapott közülök. Feltünő jelenség, hogy polgári iskolai tanitói oklevél csak 7 adatott ki. Ezen körülményben mi egy nem kicsinylendő veszedelmet látunk, melyre kivánatos volna a tanügyi kormány figyelmét felhivni. Az elnéptelenedés veszedelme itt nagyon közelfekvő s annak legvalószinübb okára is rámutathatunk. Ez a következő: a polgári iskolai tanitók a többi szakmákon három év alatt szerezhetnek oklevelet, nálunk erre négy kell. Apasztja a polgári iskolai rajztanitók számát az a körülmény is, hogy közülök nem egy utólag érettségi vizsgát tesz és ezen az alapon középiskolai oklevelet szerez«.

Magyar diákok tanulmányuton. A csáktornyai áll. tanitóképző intézet növendékei, számszerint 62-en Margitai József igazgató s 3 tanár vezetése alatt három napot töltöttek e hét elején tanulmányuton Stájerországban, a hol a marburgi s gráczi népoktatási intézeteket, első sorban azok képezdéit látogatták meg. Utóbbi városnak egyéb nevezetességeit is meg tekintették, mely utjokban a gráczi magyar-egyesület deák tagjai szolgáltak a kirándulóknak fáradhatatlan utbaigazitással.

Tanulók versenye. A mathematikai és fizikai társulat tegnap megtartotta IX-ik mathematikai tanuló versenyét. 49 ez idén érettségizett tanuló pályázott és a három tétel kidolgozására engedélyezett 4 órai idő alatt 25 tanuló adott be megoldást. A dolgozatokat tiz tagu bizottság birálja meg és az eredményt a társulat november 6-iki ülésen hirdetik ki. A két legjobb dolgozat lesz a báró Eötvös-féle két dij nyertese. Ugyanakkor ugyanazokkal a tételekkel Kolozsvárt is folyt a verseny.

A budapesti (budai) tanitóegyesület megkezdi felolvasásait a II. ker. Margit-körúti el. iskola épületében. Közelébb dr. *Ranschburg* Pál olvas föl »Vázlatok a tanulás pszichofizikájából« czim alatt. Kisérletekkel kapcsolatban tárgyalni fogja 1. a megértés, 2. a betanulás, 3. a tudás és reprodukálás némely főbb momentumát.

Tanügyi irodalom.

Nemzeti nönevelés, kiadja az Erzsébet-nőiskola tanári testülete, XXIII. évf. 7—8 füzet, szerk. *Sebestyénné Stetina* Ilona. A szerkesztő összefoglaló czikket ir: »Wlassics a népoktatásért« czimmel, a miniszter 7 évi működéséről, melyet igen melegen méltányol. *Schmidt* Gizella a magyar leányiskolák reformjáról, *Szigethy* Karolina Keleti Gusztávról, *Berta* Ilona az Ember tragédiájáról, *Geőcze* Sarolta a kivándorlásról és a nőkről, özv. *Személy* Kálmánné a babonáról, *Poznán* Jolán: «Tű, ecset és fodorvászon» czimmel müvészeti tárgyakról (igen eleven tollal) hoznak hosszabb-rövidebb közleményeket. Nönevelési szemle, irodalom stb.

Egyetemes Philologiai Közlöny, XXVI. évf. 8 füzet, szerk. *Katona* Lajos. *Jakobi* Károly Lenauról ir derék életrajzot. *Láng* Nándor Epidauroszról, *Bayer* József Schikaneder Emanuelről, Darko Jenő a bizanczi filológia fejlődéséről, mai állásáról és feladatairól hoznak közleményeket. Az irodalmi és vegyes rovat igen gazdag.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

— **A Ház napló-mutatója.** A magyar országgyülés képviselőházának naplókötetéhez szükséges *Általános Utmutató* harmadik kötete, a képviselőház Napló-szerkesztőségének összeállitásában most hagyta el a sajtót. A 278 oldalra terjedő utmutató betürendes sorrendben ösmerteti a Naplókötetek tartalmát, illetve a képviselőházban 1896. és 1901. év tartama alatt elmondott beszédeket, a tárgyuk szerint csoportositja, megjelölvén az egyes czimek mellett, hogy melyik képviselő hányszor szólt a kérdéshez és felszólalása melyik kötet melyik oldalán található. A Napló tartalmához hiven természetesen közli az egyes évi költségvetések tárgyalásainak kötet- és lapszámát, szintén megjelölvén, hogy kik és hányan szólaltak fel ez ügyben a képviselőházban és förendiházban. Közli szóval betürendes sorban 1896. és 1901. évek közt lefolyó időszakban az országgyülés betüszerinti historiáját felölelő minden aktust, a mely a Naplóban meg van örökitve. Hasznos, áttekinthető munka ez, a Ház naplószerkesztőinek gondos munkája.

— **Az orvosegyesület** kedden délután hat órakor nagy gyülést tart. Tárgyak: Jelentés a *Balassa-pályadijról*, az *Orvosi hetilap* dijáról és *Korányi* Frigyes emlékbeszéde *Markusovszky* Lajosról.

— **A M. Tud. Akadémia** II-ik (bölcs., társad., és történettudományi) osztálya hétfőn délután 5 órakkor ülést tart, melynek tárgya *Wertheimer* Ede felolvasása: »A reichstadti herczeg politikai állása.«

— **Biráskodásunk bányaügyekben.** Irta dr. *Balkay* Béla. Egy kis füzet jelent meg ezen a czimen és ugy látszik, hogy csupán egy speciális szakbeli kérdéssel, a perrendtartás uj javaslatának a bányabirságokra vonatkozó részével foglalkozik s csak szakemberek érdeklődésére tarthatna számot. De valójában szerző ezzel kapcsolatban általános érdekü kérdéseket is vett fel; feltárja a hazai bányászat bajait s rámutat arra a közömbösségre, amelylyel közgazdaságunk e fontosságát elhanyagolták. A bányászat fejlesztésére félszázad óta nemcsak, hogy nem történt semmi, de akkor is — ez a szerző konkluziója — amikor alkalom kinálkozott a támogatására, elszalasztották, vagy pedig kárára rendelkezett a törvényhozás. Érdekes a röpiratnak a bányabiróságok történetét tartalmazó fejezete, mely erről a tárgyról az egyedüli monografia.

— **Doktor Pogány.** Ez a czime *Lovik* Károly egy regényének, a melyet ma kaptunk meg. Nem érdektelen munka, ennek az utóbbi időben serényen dolgozó irónak egyik figyelemreméltóbb műve.

— **A Budapesti filológiai társaság** érdekes ülést tartott az Akadémián Heinrich Gusztáv elnöklésével.

Az első felolvasó Némethy Géza volt, a ki Persius ötödik és hatodik szatirájához czimü értekezésében a leghomályosabb római költőnek néhány mindeddig megfejtetlen helyét próbálta meg egészen uj szempontból magyarázni. A felolvasás különben csak egyik részlete annak a nagyobb terjedelmü, latin nyelven irt Persius-kommentárnak, a melyet Némethy a jövő év elején fog kiadni. Másodiknak dr. Krausz Sámuel értekezett a hellenizmusról. Szemben a régi felfogással, mely a hellenizmust csakis az ó-testamentomi forditásos és az uj testamentomi eredeti görögségre értette, és mint bibliai nyelven isteni inspirációt látott, addig a modern iskola beilleszti a hellenizmust az általános görög nyelvfejlődésbe, sőt a Koine-nek nevezett nyelvfokkal azonositotta. Krausz e felfogást hibáztatja, mert a régi források különbséget tesznek a kettő közt, aztán nem lehet a müvelt atheni polgár nyelvét a a barbárok nyelvével azonositani, kik csak nehezen törték a görögöt. Ellenben ugy definiálja a hellenizmust, hogy az a barbárok görög nyelve, vagyis azoké, a kik a görögség véghatárában lakva, nem olvadhattak bele teljesen a hellén világba. E felfogást támogatják a régiek nyilatkozatai és ujabb autorok is igy vélekednek.

— **Az első segitségnyujtás kézikönyve.** Ma hagyta el a sajtót egy könyvecske, melynek használhatóságát legjobban bizonyitja, hogy az eddig öt kiadást ért. Czime: »*Az első segitségnyujtás rövid vázlata*« s szerzője dr. *Kovách* Aladár, a mentők igazgatója. A müvecske élénk és felette érthető, egyszerü, de mégis kimeritő módon, ábrákkal tárgyalja az első segélynyujtás módjait, hirtelen baleseteknél. A 60.000 példányban megjelent könyvecske 40 fillérért kapható a Mentő-Egyesület helyiségében.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Imposztorok lélektana.** *Grovecz* János, prágai egyetemi tanár könyvet irt a gonosztevőkről, melyet voltaképpen a rendőri tisztviselőknek szánt, hogy abból az impresztorok szokásait megtanulják és igy a nyomozást megkönnyitse nekik. De nem csak a rendőri világot érdekli az, ami a könyvben foglaltatik, hanem egyszersmind a laikus publikumot is. A szerző csevegő formában irja le megfigyeléseit és azokat a fogásokat, melyeket »munkaközben« a gonosztevők használnak. Leirja azt is, milyen nagy szerepe van a gonosztevők lélektanában a babonának; elmondja a lopás, orgazdaság, hamisitás módozatait, szóval sok mindent, ami az imposztorok lélektanához tartozik. Érdekes az, amit a jelekről ir, melyeket egymásnak a gonosztevők adnak, mialatt »munkában« vannak. Ór nélkül sohasem mennek neki más tulajdonainak, t. i. olyan ór nélkül, aki vigyáz, hogy meg ne lepjék őket. A figyelmeztető jelek mindig a helyi viszonyoknak felelnek meg. Városokban *ebugatást* utánoznak, falvakban *macskanyávogást*, vagy *kakaskukorikolást*; erdőben *kakukszót*, vizek közelében *békabregegést*. Ez az egész titka annak, hogy találnak egymásra, ha egymás keresésére indulnak. Az a hang, amelylyel a közeledő *veszélyre* figyelmeztetik »munkástársaikat,« természetesen egészen ártatlan. A vigyázó ór kóhog, énekel, kutyáját hivja, mely nincs sehol, vagy

---

miért nem jutott az agárnak nagyobb szerepe a mi heraldikánkban, holott az Engel grófok czimerében arany nyakravalóval ékitett befelé ugró két agár látható s a Schlo-issnigg bárók czimerét is két fekete agár tartja, — pedig erre a megtiszteltetésre semmi ősük reá nem szolgált.

Tisztelem azt a szobrászt, ki elsőbben faragta ki márványból a nyalka agarat Diana istenasszony kisérőjeként és tisztelem mindazokat, a kik annak a szép sportnak felélesztésén fáradoznak, mely heves mérsékletünknek és nemzeti jellemünknek bizonyára jobban felel meg, mint a vadászat bármely más neme.

Az agarászat nevelt hazánknak bátor ifjakat és edzett férfiakat, valamint általában ügyes lovasokat. Igaz, más testedző sportok léptek a helyébe! De hát az nem változtat a tényen, hogy az agarászat, a mint mi gyakoroltuk, tényleg nemzeti sportnak volt mondható.

Nem vigasztalás az, hogy a mint a nyugaton a sólymászat örökébe a parforce vadászat lépett: nálunk a kopószás átvette az agarászat örökét.

Kényes dolog a fölött vitatkozni, melyik a szebbik sport, mert hát kinek a pap, kinek a papné. Azért készséggel elismerem, hogy szép, idegfeszitő jelenet, midőn a „gon avay"-ra csaholó kopók után neki eresztjük a kantárt . . . Izgalmas dolog sikonbokron követni a falkát és a megelégedés bizonyos érzetével szállhatunk le az órák hosszat tartó hajsza után lovunkról, tapasztalva, hogy sem nyakunk el nem tört, sem lábunk ki nem fiezamodott. Szó sincs róla, hogy nem szép a szimatra (sentre) való vadászat. De nekem épen az tetszik az agarászatnál, hogy folyton figyelemmel kisérhetem a küzdelmet, mely az üldöző és az üldözött közt kifejlődik, a kiket a természet egyenlő fegyverekkel — sebesség és ügyesség — ruházott fel, melyek mellett a ravaszságnak is érdekes szerepe jut. Úgy tapasztaltam, hogy az agarászat a lovaglási ügyességet, merészséget, gyors megfontolást egyaránt fejleszti s nehezebb terepviszonyok mellett annyi esélyt is mutathat föl, mint a kopózás, azonfelül pedig az a lényeges előnye van, hogy magunkban, valamint kisebb nagyobb társaságban gyakorolhatjuk.

Agarász és agarász közt persze nagy a különbség. Magam például csak egy vagy két agárral szerettem agarászni, akkor kettővel, ha kölyök-agarat kell bevezetni. De volt is mindig sebes és győzős agaram, mely nem remekelt az „inzselléreskedés"-ben.

Báró Podmaniczky Frigyes, a régi agarász gárdának egyik kiváló tagja, a „Vadászrajzokban" érdekesen osztályozta az agarászokat, a kiknek rosszabb tipusai ugy látszik hosszabb életüek, mint a javabeliek. Nem sokra becsülendő Podmaniczky szerint az, a ki szerfelett sovány agarainak egész falkájával szokott kiindulni: „Van többnyire egy, a többieknél talán sokkal jobb, de talán azért még korántsem jó kutyája. E vezér-kutya szorgalmának s a hátuljáró falka ügyességének köszöni ama legbensőbb meggyőződését, hogy az ő kutyája rendkivül jó és minden nyulat elfog. Természetes, mert az egyszer megesapott nyul bármely oldalra fordul, a hátrább futó és leselkedő kutyák utjába hanyatlik."

Legutálatosabb azonban a gyalog-agarász, ki csakis pecsenyevadász számba mehet, mert azt tapasztaltam, hogy őt csak „a vad birása" vonzza. Nagyon megutáltam az e fajta agarászokat, helyesebben agaras vadorzókat a torontáli szerbeknél.

Különösen sok boszuságot okozott nekem egy rácz községi biró fia, ki oly ügyes volt, hogy kerülőim sohasem tudták agarait lőtávolságra megközeliteni.

Egyszer azonban magam értem a tilosban. Lekapom fegyveremet, hogy agarát lelőjjem. Erre ő egyet füttyent és agara lábai közé szalad. Most már nevetve biztat, hogy csak tessék hát lőni s agarával lábai közt lassankint visszavonul. De azért a német professzorok most is váltig állitják, hogy az agár a legbutább, az idomitásra legalkalmatlanabb eb.

Sokat tudok megbocsátani, de a mit a német vadászati szakirók az agár butasága, az agarászat barbár, nem „weidgerecht" voltáról összefirkantottak, az egyenesen — „polizeiwidrig" dolog! De fájdalom — nagyon igaz Duhamel szava: „Il n'y a sotise qui ne trouve un sot qui la prone".

Igy mind gyakoribb lesz az a felfogás, hogy az agarászat barbár mulatság. Én meg nem egyszer azt kérdezem magamtól: vajjon mivé váltam volna, ha az agarat, legénykori hü kisérőmet, holmi tudákos elméletek kedvéért én is számüztem volna magamtól és nem hajszolom a nyulat?

— Feleletem: „Bizony az élet jócskán elnyütt ugyan, de ha nem lettem volna agarász, olyan volnék már ma, mint egy öcska galucsni!"

A középkori lovag sirkövét vagy a sólyma, vagy hü ebének alakja diszité. Ha nekem sirkövet állittattok — a mi nem éppen bizonyos — barátaim, véssetek rá egy agarat azzal a jelszóval: „Hajrá!"

A HALÁL DIADALA.

REGÉNY. 34

Irta: GABRIELE D'ANNUNZIO

A nő előre sietett, lefelé a mezőn. Mindketten hallgattak. A gyermeksirásra figyeltek, s mentől közelebb értek a kunyhóhoz, annál jobban szenvedtek a fájdalmas hangok hallatára.

Egy illatos narancsligeten mentek keresztül. Lábbal tapodták a narancsvirágot. Egy parasztkunyhó küszöbén — közel ahhoz, a melyet kerestek — egy formátlanul kövér parasztasszony ült. Szelid tekintete, szép fogai és barátságos mosolya volt.

— Oh! asszonyom! hová megy? Kérdé, anélkül, hogy fölállt volna.

— A megboszorkányozott gyermeket akarjuk látni.

— Miért akarsz oda menni? Maradj egy kicsit nálam és pihend ki magad. Látod, hány van nekem?

Négy meztelen gyermek csuszott a földön körülötte. Mindegyiknek megvolt dagadva a teste, mintha vizkóros lett volna s mindent a szájukba vettek. Az asszony ölében tartotta az ötödiket. Az egész gyermek fekete kiütéssel volt boritva és emellett csodálatosképpen, szép kék szeme volt.

— Látod, hány van nekem? És ez itt hogy néz ki? Maradj egy kis ideig nálam.

Mosolygott s a szemeivel alamizsnát kunyorált.

— Miért akarsz oda menni? s a hangja szinte fenyegető lett. — Nézd ezt, milyen! . . .

És megmutatta a gyermek sebekkel boritott testét. Nem árult el bánatot, sem szomoruságot, csak egyszerüen a maga részére akarta lekötni az idegenek részvétét. Mintha mondta volna „Ha már irgalmas szivü akarsz lenni, légy ezzel szemben, akit magad előtt látsz!

— Miért van ez? kérdé György szorongó szivvel, mialatt az undoritó sebekkel boritott gyermek szép kék szemeit nézte.

— Ki tudja azt, uram. Szólt az asszony ugyanolyan modorban. A jó Isten akarata.

Hippolyta alamizsnát adott neki. Aztán tovább folytatták utjokat a másik kunyhó felé, mialatt az ajtón át dögletes büz terjedt ki.

Egy szót sem szóltak. A lábuk, mintha megbénult volna, torkuk kiszáradt s a szivük összeszorult. Egyre hallották a panaszos gyermeksirást s azon csodálkoztak, hogy hallatszott el az olyan messzire. A ház előtti fenyőn ezer madár csiripelt.

Hogy közeledtek a kunyhóhoz, az összegyült asszonyok suttogni kezdtek.

— Itt az idegen uraság, Candiából.

— Gyertek ide. Gyertek közelebb.

Az asszonyok utat nyitottak nekik, hogy bemehessenek a kunyhóba. Egy sovány, ránczos képü öreg asszony Hippolytához fordult:

— Látod, asszonyom? Látod? A boszorkányok hogy kiszivják ezt a szegény kis teremtményt? Látod, hogy átváltoztatták? Isten óvja meg a te utódodat!

Hangja szintelen volt, mintha automata beszélt volna.

— Asszony, vess keresztet magadra, folytatá.

Bármilyen undoritóan is hangzott ez a fölszólitás, a vén asszony ajaknélküli, fogatlan szájából, olyan hangon, mely mindenhez inkább hasonlitott, mint az emberi hanghoz, Hippolyta mégis keresztet vetett, miközben ránézett társára.

Az asszonyok a kunyhó bejárata előtt körben állottak, mintha valami előadást néztek volna, s időnkint, sóhajtozva, részvétüknek adtak kifejezést. Egyik-másik megunta a látványt és távozott. Ujak jöttek helyökbe, a közeli kunyhókból.

A gyermek kis fenyőfa-bölcsőben feküdt, a mely fedél nélkül, olyan volt, mint egy koporsó.

A szánalomra méltó, meztelen, zöldes kis teremtmény szakadatlanul sirt, miközben kiaszott karjait, mintegy segélyt kérve, nyujtogatta fölfelé. Az anya, ki a bölcső lábainál ült, teljesen magába volt merülve. Feje csaknem érintette térdeit s mitsem látszott tudni arról, ami körülötte történik. Mintha valami teher nyomta volna vállait, amitől nem tudott kiegyenesedni. Kezeivel gépiesen ringatta a bölcsőt, a mely tele volt aggatva szent képekkel és amulettekkel.

— Liberata! Liberata! kiáltott az egyik asszony és megrázta öt. — Itt az asszonyság! Az asszonyság eljött hozzád! Nézd hát!

Az anya lassan fölemelte fejét és zavartan nézett maga körül. Aztán száraz szemeit a látogató nőre forditá. Tekintetéből nemcsak fáradt fájdalom, hanem bizonyos sötét borzalom is tükröződött vissza. A boszorkányoktól való rémület.

— Beszélj! beszélj! — szólt az idegen asszony, megrázva a karját. Beszélj! Mondd meg az asszonyságnak, hogy küldjön el téged a csodatevő Madonnához.

— Oh! asszonyom! Kérték Hippolytát a többi asszonyok, légy olyan kegyes és küld őt a csodatevő Madonnához.

A gyermek hangosabban kezdett sirni. A madarak künn a fán kellemetlen zajjal csicseregtek. A szomszédban egy kutya ugatott. A hold világánál lassan árnyékok kezdtek kibontakozni.

— Igen, dadogá Hippolyta, a ki nem tudta tovább kiállni az anya néma tekintetét, igen . . . igen . . . elküldjük . . . holnap . . .

— Nem, nem holnap. Szombaton, kedves asszonyság.

— Szombaton van az ünnep előestéje.

— Végy neki gyertyát.

— Egy szép gyertyát.

— Egy tiz fontos gyertyát.

— Hallottad? Liberata! Hallottad?

(Folytatása következik.)

más hasonló, föl nem tünő hangot hallat. De a »dolgozó«-t már figyelmeztette. Olyan hangok is vannak amelyek jelzik, hogy már minden el van veszve, ugyis és amely azt jelenti, hogy meneküljön, ki-merre tud. Ezek már nem titkos jelek, hanem csak az a czéljuk, hogy hamar megértessenek. Közönséges szavak: »Holdfény«, »Lámpa«, »Pucz!«. Az imposztorok lélektanával ösmerős ebből mindjárt tudja, hogy közelben valami gonoszság történik. A zsebtolvaj pszichologiáját is tanulmányozta. Külseje mindig tisztességes, bizalmat ébresztő és öltözete elegáns. Rossz zsebtolvaj az, aki ezeknek a követelményeknek meg nem felel. Azt könnyen galléron ragadják és »üzlete« nem virágzik. Kezei finomak, jól ápoltak, mert finom »tapintás«-ra van szüksége. Igen jó, ha középujja nem lényegesen hosszabb, mint a mutató- és gyürüujj. A balkezével ép ugy kell aperálnia, mint a jobbal. Olyan ember, a kinek ugyszólván, két jobb keze van. Ilyenformán a zsebmetsző mesterség még külső kvalifikácziokhoz is kötve van. Az »igazi« zsebmetsző sem esernyőt, sem botot nem visz magával, ha dolgozni akar; hisz mindkét kezére szüksége van. Akkor lop, ha valami érdekes dolog történik az utczán; a mikor a kiszemelt áldozatot »valaki« meglöki. Ollót, finom borotvaélü kést használnak a zsebek fölmentszésére. Kilesi a tolvaj, mely zsebben van a kiszemelt áldozat tárczája. Alkalmas pillanatban oly metszést csinál a kabáton, hogy a tárcza kiesik a zsebből. De vannak ennél bonyolódottabb fogások is. Fölemliti, hogy babonából is lopnak a tolvajok. Vannak, a kik hisznek benne, hogy lopott jószággal könnyebben meggazdagodnak. A betörök babonájáról egész fejezetet ir. Oly általánosak a betörök babonái, hogy a rendőrség gyakran éppen a babonás intézkedésből vezeti le a vizsgálatot. Ezeket a babonásokat a mi rendőrségünk is ösmeri és már sok hasznát is vette vizsgálatoknál.

— **Egy különös élet.** A világ »legpechesebb« embere nyilván Bessel new-yorki kézmüves, aki legutóbb Wis-ben (New-York állam) tartózkodott, ott lábát törte és kórházba került. A kórházban elmesélte élettörténetét, mely balesetek szakadatlan lánczolata. Huszonöt esztendős korában egy vasöntödében dolgozott s egy vasdarab összezuzta kezeit-lábait. Hosszas sinylődés után annyira helyreállt egészsége, hogy ismét munhához láthatott, de nem tért vissza a vasöntődébe, hanem egy cserepesmesternél vállalt munkát. Három nap mulva leesett a háztetőről s mindkét lábát eltörte. Alig forradtak össze eltört csontjai, leesett egy hágcsóról s eltörte bal kezét, pár hét mulva pedig jobb karját. Két esztendő mulva kibukott egy ház harmademeleti ablakából s bezuzta koponyáját. Néhány esztendeig »csodálatosképen« elkerülte Bessel-t balvégzete, de nemrég ujból leesett egy szikláról s nyomorékká lett. Ezután hét esztendeig kórházban feküdt s több izben öngyilkosságot akart elkövetni, de tervét mindannyiszor meghiusitották. Három hónap előtt ismét lezuhant lakása lépcsőházába és sulyos belső sérüléseket szenvedett. Legutóbbi balesetét már emlitettük. Orvosai reménylik, hogy ezt is kiheveri. Szóval Bessel nem igen mondhatja, hogy sokat unatkozott életében.

— **Zoláról** sok kedves apróságot közölnek a franczia lapok. Adolphe Brisson is, a Temps-ban, eddig ismeretlen dolgokat irt róla, Charpentierné elbeszélései nyomán. Charpentier tudvalevőleg Zolának nemcsak kiadója volt, de harmincz évi barátság is kötötte össze őket. A franczia-porosz háboru után Charpentiernál egy középtermetü, erőteljes, de nehézkes mozdulatu s egyszerü öltözetü ember jelent meg. Zola Emil volt, kit Théophill Gautier e szavakkal ajánlott be Charpentiernek: «Ez az ember genie; nagyon csalódnék, ha nem az volna». Zola szerényen, de nagy önérzettel mondá a fiatal Charpentiernek, kiakkor vette át az atyja üzletét:

«Tele van a fejem regényideálokkal, de nincs nyugodt életem, nincs meg a mindennapi kenyerem. Hogy ezt megszerezhessem, az ujságoknak kell dolgoznom». Zola ekkor rendkivül szerény lakásban lakott a feleségével és anyjával. Az éhség rendes vendég volt náluk s adósságot adósságra halmoztak. Zólának egyszer a matraczot kellett eladnia, hogy a péket kifizethesse. A felesége a zsibvásáron vett a férjének ócska ruhákat s ezeket átalakitotta. Hogy ebből a nyomorból Zóla kimeneküljön, a következő ajánlatot tette Charpentiernek:

»Ön évente két kötet regényt ad ki tőlem s tiz évig korlátlan tulajdonosa lesz a müveimnek. Ezért hat esztendőn keresztül havonta 500 frankot ad nekem.« Charpentier 24 órai meggondolási időt kért s másnap belement az üzletbe. Kezdetben a regényekből csak 1500—2000 példány kelt el, de ez Zolát nem csüggesztette el. Dolgozott, mint egy méh, dolgozott mellékesen az ujságokba s megpróbálkozott a szinpaddal is. Az *Assommoir*-nak oly hallatlan sikere lett, hogy Charpentier önszántából ajánlotta Zolának a szerződésük megváltoztatását.

„A mi szerződésünk — mondá — nem állhat fenn tovább, mert tulságosan előnyös rám nézve. Itt van 20.000 frank.“

Zola, a ki soha sem álmodta, hogy egyszerre ennyi pénze legyen, egy kis házat és kertet vett magának s a felesége — cselédet tarthatott. Ismeretes, hogy mily makacssággal küzdött az akadémiai tagságért. Mindezt azért, mert jóformán akarata ellenére kinevezték a becsületrend lovagjának. Ekkor mondá egy előkelő hölgynek:

«Most megyek Halévyhez s bejelentem, hogy pályázom az akadémiai jelöltségre. Rám nézve csak két ut van, a hivatalos s a másik. A hivatalosra sohasem gondoltam, de miután ön hozzásegitett, mindvégig meg kell tennem az utat. Oly ember, mint én, nem állhat meg a féluton. Okvetlenül a becsületrend nagytisztjének kell lennem. Miután szenátus van, szenátusnak kell lennem. Miután akadémia van, akadémikusnak kell lennem.« Tudvalevő, hogy tizenkilenczszer pályázott az akadémiai tagságra s tizenkilenczszer bukott meg. De ez nem csüggesztette el.

— S ha a halálos ágyon feküdnék is, — mondá — még akkor is a helyemen lennék, ha értesülnék, hogy aznap szavazás van az Akadémiában. Hadd tudják meg az utódaim, hogy Zola huszonötször pályázott az akadémiába, a nélkül, hogy megválasztották volna. Nem az én szégyenem ez, hanem az akadémiáé.

*

— **Stuart Mária utolsó utja.** A szerencsétlen véget ért *Stuart Mária* skót királyné utolsó utjáról mindeddig biteles adatokat nem ismertünk. Nem tudtuk, hogy minő volt a szép *Stuart Mária*, mikor — a hagyományok szerint — rettenthetlen bátorsággal és fejedelemnőhöz illő nyugalommal lépett a gillotin emelvényére. *Schiller* ismeretes drámájában az áll a rendezői utasitásban, hogy: *Stuart Mária* ünnepi fehér ruhában, halott halványan megy a vesztőhelyre; nyakában egy apró golyócskákból készült lánczról egy Agnus Dei csüng alá, övén olvasó függ, jobb kezében feszületet tart, hajában diadem csillog, fekete fátyola hátra van hajtva. Mostan *Hearne* oxford levéltáros felkutatta a hiteles részleteket. Ezek szerint *Stuart Mária* magas és erős termetü női volt, kerekded vállakkal. Arcza telt volt és kövér, kettős állal, szemei mogyoró alakuak. Rosszu, gesztenyebarna hajat viselt. Magasra fésült hajában csipke-koronát hordott, nyakában pedig ambragolyócskákból készitett lánczon egy Agnus Dei és egy arany-feszület függött. Jobb kezében csontból való feszületet tartott, övében olvasókat hordott. Magas csipke nyakdisze, a mely dróttal volt áthuzva, felért egészen a haj csipkekoronájáig. Dereka selyem füzőbe volt szoritva, gyöngyökkel, csillogó gombokkal diszitett ruhaujjai leértek a földig. Rövid selyem-dereka bíborbársonynyal volt diszitve. Szoknyája vörös selyemből volt, a mely karminvörös szegélylyel végződött. Világoskék, áttetsző, ezüst bokasávval diszitett harisnyát viselt, a mely alatt fehér harisnyát hordott. Lábain fekete bőrczipő volt. Ezek szerint *Schiller* igen ügyesen képzelte el magának *Stuart Máriát* s csak abba tévedett, hogy nem fehér, hanem meglehetősen diszes ruhában tette meg Stuart Mária utolsó utját.

Librettó az erdőben.

Luczián irja az U. I.-ben a következő kedves apróságot:

Ebben a librettó-szük világban történt, hogy néhány nagymarosi nyaraló a visegrádi erdőben egy librettót talált. A kemény vászonkötésü kézirat ott feküdt a puha füben. A czimlapon a következő felirás volt: A sánta ördög, operett egy felvonásban Irta: ***.

Három csillag! A becsületes találók nem igen törték magukat azon, hogy ki rejtőzködik a három csillag mögött. Egyik sem konyitott az asztronómiához, ellenbem volt köztük egy muzsikus, a ki bölcs flegmával csapta hóna alá az erdei szöveget.

— Három év óta keresek librettót, — mondá, — végre találtam.

Még aznap hozzálátott a megzenésitéséhez. A dolog vigan ment, románczok, gavottok, noktürnök bőven fakadtak lelkéből. A szerzemények némelyike emlékeztetett ugyan Rubinsteinra, de az nem baj, Rubinsteint csak egyes kiváltságosok ismerik, ő pedig nagytömegeknek szánta a muzsikáját. Megvolt magával elégedve. A librettóval is. Az ötlet nem uj, nem eredeti, de van benne valami . . . Nem szabad nagyon válogatósnak lenni.

Mikor a finále utolsó akkordját is a kótapapirosra szoritotta, valami nyugtalanitó érzés támadta meg. Hátha ezt a librettót másnak szánták! Hátha van is már rá kész muzsika! Akkor ő igazán mehet kántálni. Vagy ami még komplikáltabb: mehet az erdőbe uj librettót keresni.

Tanácskozott barátaival.

— Föl kell hajszolni a librettistát!

— De miképp?

— Kidoboltatjuk.

Azonnal megállapitották a dobszóhoz való szöveget: „Felhivatik a háromcsillagos Sánta ördög tulajdonosa, hogy jelentkezzék Tehén-utcza tizenhetedik szám alatt.“

Vitték a szöveget a segédjegyzőhöz, aki szorongva nézegette az urakat és a szöveget.

— Ezt nem lehet kidoboltatni, — mondotta hivatalos tekintélyének egész sulyával.

— Miért nem?

— Mert nálunk más az uzus. Ezen a vidékennem szokás csillagokat és ördögöket, legkevésbbé sánta ördögöket dobszóval keresni. Egész más, ha egy disznójuk veszett volna el.

— Disznó!

— No igen, akkor szivesen állanék rendelkezésükre.

— De nekünk nincs disznónk!

— Azt igazán sajnálom . . .

Ebben a pillanatban egy szerény külsejü fiatalember lépett a hivatalos szobába.

— A segédjegyző urat keresem . . .

— Én vagyok, mi tetszik?

— Néhány hét előtt egy könyvet veszitettem el az erdőben. Ki szeretném doboltatni.

— Mi a neve a könyvnek?

— A sánta ördög . . .

A muzsikus a nyakába rohant.

— Megvan! Jöjjön!

És vitte ellenállhatatlanul. Mikor együtt voltak a szobában, a muzsikus elővette a szöveget.

— Itt van, barátom, meg is zenésitettem.

— Ohó!

— Micsoda zene! El lesz ragadtatva! Tessék helyet foglalni. Pompás kis librettó! Gratulálok hozzá.

A librettista nyugtalanul nézett körül.

— Megvallom, uram, a szöveg nem egészen az enyém.

— Micsoda? Másnak szánta?

— Óh dehogy! Hanem . . . hogy is fejezzem ki magamat . . . kissé loptam . . .

— Ön is?

— Igen, egy franczia vaudeville-ból . . .

— Pompás. Én pedig a muzsikát . . . psszt! . . . egy orosz operából.

— Eszerint?

— Psszt! . . . nagy sikerünk lesz!

A bün- és szerzőtársak egymás nyakába borultak.

— Nem kellene megnevezni a forrást? — kérdezte a librettista félénken.

— Minek? Higyje el, azok az urak nem szorultak rá . . És oly kevés az eredeti munka . . .

Üzleti heti szemle.

Gabona-üzlet.

Az *időjárás* a lefolyt hét nagyobb részében borus és esős volt. Csapadék gyakrabban fordult elő; a hőmérséklet erősebb légáramlatok mellett kezdetben alacsony, később azonban enyhébb volt és a hét végével is borus időnk van. A mezőgazdasági munkálatok serényen folynak. A vizállás csökkenő. Európában az időjárás a mienkhez volt hasonló.

A *külföldi piaczokon* az irányzat nagyobbára ártató. A kinálat nem nevezhető ugyan bőnek, a fogyasztás sem tanusit azonban jobb vételkedvet. *Amerikában* az árak csak mérsékelt váltózásoknak voltak alávetve. A hangulat kezdetben kedvező időjárásra, erős oroszországi elszállitásokra és a látható buzakészletek jelentékeny emelkedésére (Bradstreets becslése szerint a mult hét óta + 3,076.000 bushel) — csendes volt, utóbb azonban gyengébb kinálatra és fedezési vételekre megszilárdultak; a prompt buzahatáridők egyébként kevéssé változtak, mig a későbbi határidők valamivel a mult heti niveaun felül jegyeznek. A tengeri-termés felől beérkezett hirek kedvezőtlenebbek voltak, mert erös esőzések folytán a tengeri minőségét féltik. *Angliában* a tengerentúli jegyzésekhez alkalmazkodtak, az irányzat jelentéktelen változások mellett tartott. *Francziaországban* a hangulat csendes és az árak csökkenőek. *Németországban* a fogyasztási kereslet mérsékelt maradt, az árak azonban tartottak, sőt későbbi határidők buzában éppugy mint prompt rozs jobb figyelemben részesült.

Nálunk a hangulat az összes czikkekben szilárd és az árak emelkedőek. A kinálat általában mérsékelt.

Az üzleti hét részleteiről a következőket jelenthetjük:

Buza a hét elejével még jól volt kinálva, de ez hamarosan megszünt. A hozatalok csökkentek, vaggonáru egyes napokon feltünően gyengén volt kinálva és tételek is csak aránylag csekély mérvben vannak a piaczon. A malmok ennek ellenében kedvező lisztüzletükre és gyenge készleteikre való tekintettel állandóan élénk vételkedvet tanusitottak és kénytelenek voltak a tulajdonosok felemelt követeléseit megadni, a mihez egyébként az emelkedett határidő-piacz is hozzájárult. Az árak igy a hét folyamán mindinkább élénkülő forgalom mellett fokozatosan ca. 25 fillérrel javulhattak. Az összforgalom ca. 300.000 mm-t tesz ki.

Rozs e héten is csak gyengén volt kinálva, mig a kereslet ugy helyi fogyasztás, mint elszállitási czélókra élénk volt. Jobb forgalom mellett az irányzat állandóan szilárd volt és az árak ca. 17½ fillérrel emelkedtek. Minőség szerint budapesti paritásra 6.20—6.45 k.-ig készpénzfizetéssel, helyben pedig 6.55 kor.-t fizettek 3 hóra. Nyiri származékok iránt a kereslet szintén jó, a kinálat azonban szorványosan van. Debreczen-Nyiregyháza paritásában 5.80—5.— k.-ig jegyzünk. Szerb rozsból egy tétel 6.20 k.-ért kelt el 3 hóra helyben elvámolva.

Árpa (takarmány- és hántolási czélokra) ugyancsak kellemes irányzatu. Hizlaló épugy mint gyárosok és szeszégetők jó érdeklődést tanusitottak és teljes mult heti árakat fizettek. Minőség szerint 5.30—5.35 k.-ig fizettek helyben, illetve Kőbányán. Erőteljes szemü áruért néhány fillérrel ezen felül is fizettek. Maláta- és sörárpákban a hangulat szinten kellemesebb. A belföldi fogyasztás és az export részére történtek némi eladások erőteljes, világos szünü árpában éppugy, mint enyhe sárga szünü árpában is és felvidéki középminőségü áruért 6.40—6.60 k.-t, jobb és finom minőségekért 7.50 k.-ig, jó tiszavidéki árpákért 5.75—6.25 k.-ig fizeitek állomásokon átvéve.

Zab gyengébben van kinálva és a hozatalok is csökkentek. A kereslet ennek ellenében ugyan szintén csak mérsékelt volt, de az árak szilárd irányzatban jóltartottak. Szin és tisztaság szerint 5.60—6.10 k.-ig fizetnek helyben. — A forgalom ca. 3000 mm.

Tengeri a vidékre való elszállitás céljaira éppugy, mint Kőbánya részére jó érdeklődéssel találkozott, mig a kinálat gyenge maradt és a készletek fogytán vannak. Irányzata igy tehát állandóan szilárd volt és az árak ca. 30 fillérrel emelkedtek, helyben kocsira téve 6.20—6.25 k-ig jegyzünk.

Olajmagvak: Káposztarepcze (készáru) mérsékelten volt forgalombn és 9.75—10.30 k. között jegyez. Határidő káposztarepcze 1903. augusztusra csendes 11.80—90 jegyzett. Lenmagért 13.—13.50 k., vadrepczéért 5.—5.50 k., gombákért 9.50—10 k. fizetnek helyben.

—

Denaturált szesz. (*Kalmár Sándor* czég tudósitása az *Egyetértés* számára.) Noha a bécsi kontingens-jegyzések e hét elején rohamosan estek, mert az uj áru már megjelent a piaczon, e tény a denaturált szeszre, melyet kontingensből gyártanak, semmiféle befolyással nem volt, mert a hét derekán a tőzsdei jegyzések ugyancsak Bécsben ujból emelkedtek. A gyárosok indittatva érezik magukat jegyzéseiket felemelni, mert a nyersanyag ára jelentékenyen megdrágult. Miután a fogyasztás is jó és igy a kereslet élénkebb, e czikk irányzata lényegesen szilárdabb. Mai jegyzések azonnali szállitásra nagyban 31½—32½; egy éven belül történő átvételre 32½—33½ korona 10000 ltr. %-kint, ingyen barrelban, készpénzfizetés mellett, engedmény nélkül. Egyes barrelok egy koronával drágábbak.

Gyapju. (Altschul Lajos tudósitása az *Egyetértés* számára.) Az utóbbi ket hét forgalma meglehetősen gyenge volt, a mennyiben csak nehány száz zsák goromba minőségü gyapju kelt el árengedmény mellett.

Déligyümölcs. (*Neumann* és *Rosenbaum* czég tudósitása.) *Mandolában* a helyzet nem változott. Az üzlet élénksége a lefolyt héten némileg még fokozódott, miután a kereslet örvendetes módon megujult. — *Mazsola-szőlő.* Angolország nagymértékü vásárlásai nem maradtak hatás nélkül a piacz alakulására. A karácsonyi szükséglet fedezésére szolgáló szállitásokkal egyidejüleg az árak jelentékeny emelkedése is megkezdődött, ugy, hogy Cesmé és Vourla minőségekért 10—12 k., Caraburneért 12—15 k., kereskedelmi fajokért pedig 8—10 k. többet kellett fizetnünk. — *Szt.-Jáons-kenyér.* Pugliai levelezőnk, kinek megbizhatóságához kétség nem fér, azt jelenti, hogy immár az idei termés egész produktuma eladatott. Jó minőségü áruval már csak a másodkéz rendelkezik, az pedig magasabb árak reményében nem igen mutat hajlandóságot az eladásra, mert az utolsó napokban Kingston (Jamaika) részére másodrendü minőségért bari-i paritással 21 lirát fizettek.

Szilva és szilvaiz. (*Markó* Albert tudósitása az *Egyetértés* számára.) A héten is nagyobb szállitmányok kerültek Boszniából és Szerbiából a piaczra, még pedig a nagyszemüből sokkal több, mint a mennyit vártak. Ennek következtében a hét folyamán 70/75 drbos szilva 1 koronával, 80/85, ½ és 95/100-as ¼ koronával olcsobbodott 50 kgkint és csak 110/120-as tartotta szilárdan mult heti árát; melyet igen gyengén kinálták, mert ebből a kisszemü-áruból csak kevés került a piaczra. Az uj szilva minöségben eddig egészségesnek és kielégitőnek mutatkozott. *Szilvaiz* után jó kereset volt és minősége szerint ½—¼ drágábban kelt, minél fogva Szerbiából sokat szállitottak.

Zsir. (*Markó* Albert tudósitása.) Zsirt e héten valamivel bövebben kináltak, minek következtében a mult héttel szemben 50 kilónkint ½—1 koronával olcsobban adták. Az ajánlott tételek hamar elkeltek. Táblaszalonnából a készités gyenge volt és a 4/100-as szalonna árak 50 kgként fél koronával emelkedett, mig a 3/100-as árban változatlan maradt.

Hüvelyesek és termények. (*Az Egyetértés tudósitása.*) A hüvelyes üzlet forgalma elég élénk volt, az árak szilárd irányzat mellett emelkedtek. Babban Amerika részére nagyon élénk kereslet mutatkozott, minek következtében e héten magasabb árakat lehetett elérni. Ajánlatok gyérek. Jegyzetett állomáson: nagy fehér 8 k., apró gömbölyu 8¾—9 k., törpe 10 k., barna 6.60 k. *Borsó* változatlanul zsizsikes 6 k., zsizsiketlen 8—9 k., hámozva egész 16—19—20 k.. fél borsó 14—16—18 k., apróbb szemü hámozott borsó után jobb a kereslet. *Mák* szilárdabb 25 k. *Köles* szilárd irányzat mellett 5¾—5.80 Budapesten. A *kása* ára emelkedett 10¾—11.50—12 k. Köménymag 17—18 k. Kendermag 9¾—10 k, mind 50 kg.-ként.

Vetőmagvak. (*Mauthner* Ödön tudósitása az *Egyetértés* számára.) A héten a főérdeklődés a *luczernamag* felé irányult, melyet rohamosan emelkedő árak mellett vásárolták és 56 koronáig terjedő árt is fizettek érte állomáson. A hét vége felé, a Francziaországból beérkezett tömegesebb ajánlatok következtében, a belföldi mag iránt némi árcsökkenés mutatkozott, mi előreláthatólag még tovább is fog terjedni, mert a Francziaországból utóbbi napokban érkezett minták sokkal jobb minőségekről tanuskodnak, mint a minőket az idény kezdetén érkezett minták mutattak. *Vörösheremag* iránt a helyzet valamennyi termelővidéken egyszerre egészen megváltozott, a mennyiben határozottan szilárdabb irányzat lépett előtérbe. Ezt a hirtelen megváltozott helyzetet azzal indokolják, hogy Amerika europai termésü heremag iránt érdeklődik. Hogy mennyiben felel ez meg a valóságnak, azt majd a közel jövő fogja mutatni. *Fümagvak* irányzata valamivel gyengébb. *Baltaczim*, világos minőségben továbbra is keresletik. Őszi vetésre meg *őszi-borsó* és *őszi-bükköny* fogyott. Jegyzések nyersáruért 50 kilónként Budapesten: Vöröshere idei termés 48.56 kor., luczerna idei termés 46.54 kor., biborhere 18.20 kor., baltaczim 12.14 kor., muhar 7.8 kor, bükköny közönséges 6 kor.

Repczeolaj és repczepogácsa. (Az *Egyetértés* tudósitása.) A *repczeolaj* irányzata megszilárdult. Készáru jegyzése nagyban vételnél 66.— k., kisebb mennyiség vételénél 67.— k. 100 kg-kint Budapesten. Az üzlet élénk s határidőre a gyárosok csak ez év végéig való szállitásra kinálnak. A *repczepogácsa* napi ára 10.50 k. teljes kocsirakomány vételénél. Kisebb mennyiség vételénél 10.75 Budapesten. Irányzata emelkedő. *Vadrepczepogácsa* és egyéb keverékolajpogácsa tápértéke szerint 2—3 koronával olcsóbb, de ezen czikkekben alig van üzlet, mivel egyrészt a készletek nagyon csekélyek, keresletet is kicsiny.

Széna, szalma, takarmány. (*Fuchs* József nagykereskedő tudósitása az *Egyetértés* számára.) A hetivásáron széna- és szalmában jó behozatal és élénk kereslet volt. Eladatott: középminőségü jobb és elsőrendü széna 2—3.30, muhar 3—3.30, alomszalma 1.30, zupszalma 1.60, szecska 2.— per 50 kiló fuvaroként házhoz szállitva. Préselt széna 2.80—3.40, préselt szalma 1.40—1.60, 50 kgr., a józsefvárosi pályaudvaron. — Gabonanemüek; zab 5.80—6.20, tengeri 6.25, rozs 6.40, árpa 5.50 kor.

Szilvorium és bor (*Káldory és Grüner* temesvári czég tudositása az *Egyetértés* számára. *Szilvorium.* A szilvafőzések még javában folynak az árak megállapodásáról tehát egyelőre még szó sem lehet. Tekintettel erre az e heti üzlet, noha a forgalom csak közepes, elég élénknek mondható és a multheti árak tartották magukat. Jegyzésünk: 1 éves 43% tiszta áru 45 kor., 2 éves 45% tiszta áru 60·50 kor., 3 éves 45% gyöngy. 78 kor. *Bor.* Az üzlet valamivel élénkebb képet mutatott és néhány nagyobb eladás történt. Remélhető, hogy a szünet befejezése és az uj bor kiforrása után jó üzlet lesz. Az árak változatlanok. Jegyzésünk: fehér uj 21·50 kor., schiller uj 22 kor., fehér ó 3 éves 27·50 kor., vörös ó 3 éves 35·50 kor, Az árak 50 literenként hordó nélkül, Temesvárról szállitva értendők.

Ásványkenőolajok. (A *Kőolajfinomitó-gyár*-részvénytársaság tudósitása.) Fiumei 6 sz. kiváló nehéz gépolaj (fajsuly 907/10) 37 k, fiumei 3 sz. nehéz gépolaj (fajsuly 905/07) 35 k, fiumei 2 sz. könnyü gépolaj (fajsuly 900/02) 33 k, fiumei 1 sz. orsóolaj 30 k., fiumei 0 sz. tisztitóolaj 20 k., fiumei 4 sz. vulkán-(henger-) olaj (fajsuly 907/10) 20 k. Továbbá hengerolaj (hig. magas lobbanási foku) 55 k., (mind 100 kg. tiszta sulyért, hordóstul, valódi göngysulylyal, Budapestre szállitva.) Nem orosz nyersolajból finomitott olaj fajsuly és kenőképesség szerint 4—8 k.-val olcsóbb.

Sertésüzlet. (Az első magyar sertéshizlaló-részvénytársaság tudósitása.) Az üzlet hizott sertésekben szilárd volt. *Heti átlagárak*: magyar válogatott 320—380 kilós áru 116—118 f., 280—300 kilós 116—118 f. Öreg 300 kilónál nehezebb 112—114 fillér. Szerb 110—116 f., tiszta kilónkint, páronkint 45 kgr. életsulylevonással és 4% engedménynyel. — *Eleség-árak:* tengeri 12.60 K. — f., uj árpa 11 K. 40 f. Kőbányán átvéve. *Helyi állomány*: október 6-án maradt 48284 darab, ehhez felhajtás: belföldről 513 drb. Szerbiából 3045 drb., egyéb államokból 3558 drb., összesen 51842 drb. Elhajtás: budapesti fogyasztásra (I—X. kerület) 1714 drb., belföldre 1586 darab, Bécsbe 1166 darab, osztrák tartományokba 853 darab. A szappangyárban feldolgoztatott: 18 darab maradt 5337 darab. — A részvény-szállásokban a szerbiai sertésekkel együtt 22492 darab van elhelyezve. Az egészségi és transitó-szállásokban maradt október 3-án 6938 darab; ehhez felhajtás Szerbiából 3045 darab, elhajtás 3007 darab, maradt 6976 darab és pedig szerbiai. Az egészségi szemlénél január 1-sejétől máig 327 darab sertést vontak ki a fogyasztás alul és dolgoztak fel technikai czélokra.

Bécsi vásár: október 7-én. Felhajtás 10458 darab sertés; köztük 3900 drb. süldő. Az üzlet élénk volt. Nehéz 108—110 f., középnehéz 100—106 f., süldő 72—92 kilogrammonkint elevensulyban.

Drezdai vásár: október 6-án. A vásáron volt 1176 darab vidéki sertés, mely 62—68 márkán kelt, eleven sulyban.

—

Gabona- és lisztforgalom.

Az 1902. évi október hó 3. esti 6 órától 10. esti 9 óráig Budapestre.

Az áru megnevezése	Érkezett: vasuton	hajón	együtt	Elszállittatott: vasuton	hajón	együtt
	m é t e r m á z s a					
a) helyi forgalomban						
buza	54551	203965	258516	970	64733	65703
rozs	5981	8342	14323	457	11656	12113
árpa	17047	4230	21277	1782	861	2643
zab	6942	19183	26125	—	45470	45470
tengeri	303	—	303	1503	—	1503
repcze	1024	2	1026	1271	41	1312
liszt	1591	68	1659	87377	30757	118134
korpa	100	—	100	6483	19412	25895
összesen	87539	235790	323329	99843	172930	272773
b) átmeneti forgalomban						
buza	306	—	306	—	408	408
rozs	—	—	—	—	—	—
árpa	818	—	818	—	1930	1930
zab	—	—	—	—	—	—
tengeri	—	—	—	—	—	—
repcze	—	—	—	—	—	—
liszt	102	—	102	—	202	20
korpa	204	—	204	—	600	600
összesen	1430	—	1430	—	3140	3140

Időjárás.

A m. kir. meteorologiai központi intézet távirati jelentése 1902. okt. 11-én regg. 7 órakor

Kelet-Európát magas levegőnyomás boritja, nyugati és északi Európát pedig alacsony nyomás.

Európa időjárásában nincs lényeges változás.

Nálunk az idő enyhe, borus és az ország nyugati felében esett itt-ott kevés eső.

Prognozis a következő 24 órára: **Változékony, enyhe idő várható, az ország nyugati felében sok helyütt esővel.**

Állomások	Légnyomás mm. 700+	A hőmérséklet Celsius szerint	Szél iránya és erejo	Felhőzet	Csapadék mm.	Hőmérsék maximuma	Hőmérsék minimuma
Akna-Szlatina	64.2	8.5	NE 3	4	—	13	5
Szatmár	—	—	—	—	—	—	—
Eger	61·5	+12·0	SW 1	4	—	12	8
Ungvár	62·5	+12·0	S 4	3	—	15	4
Késmárk	60·1	+10·0	S 2	4	—	—	—
Árvaváralja	58·9	+10·5	SW 3	—	—	11	9
Selmeczbánya	59·9	+ 9·2	SE 1	4	—	9	8
Budapest	60·6	+12·0	SE 1	4	1	13	11
Ó-Gyalla	59·3	+12·4	—	4	ny	14	11
Komárom	59·8	+12·1	E 1	3	—	14	8
Magyar-Óvár	60·2	+10·5	—	∞	—	14	9
Sopron	59·7	+10·0	NW 1	4	—	12	8
Herény	59·2	+12·2	—	∞	2	18	12
Keszthely	59·4	+14·4	S 1	3	1	17	12
Pécs	60·7	+13·5	NE 1	3	—	20	13
Eszék	60.1	+12·3	N 1	4	—	23	16
Zágráb	59·7	+15·3	—	3	—	22	14
Fiume	—	—	—	—	—	—	—
Cirkvenica	59·3	+17·2	—	◍	2	21	15
Debreczen	61·4	+11·8	ENE 1	4	—	17	11
Kis-Kartal	60.1	+11.2	—	4	—	18	10
Szolnok	61·6	+12·6	SE 3	3	—	16	10
Szeged	61·5	+11·5	SE 3	4	—	18	11
Arad	62·4	+12·2	SE 5	2	—	17	12
Zsombolya	62·6	+11·2	SE 3	2	—	18	10
Temesvár	61·7	+10·8	E 3	4	—	18	10
Versecz	63·8	+13·0	SE 5	1	—	19	12
Drenkova	65·6	+12·2	SE 3	4	—	14	12
Nagyvárad	62·0	+14·4	SE 2	4	—	18	8
Kolozsvár	64.9	+ 9·6	SE 1	3	—	15	5
Nagyszeben	64·5	+ 6·8	S 1	3	—	15	6
Bécs	59·4	+11·2	—	≡	—	12	5
Salzburg	58·8	+11·8	—	◍	—	20	10
Klagenfurt	58·4	+11·2	E 1	4	—	14	12
Póla	59·4	+18·3	SE 3	4	—	—	—
Lésina	60.8	+21·0	ESE 4	3	—	24	17
Hamburg	55·1	+ 9·4	S 1	∞	3	—	—
Berlin	56·3	+11·7	SSW 2	4	5	—	—
Zürich	59·5	+11·6	—	≡	1	—	—
Biarritz	57·9	+16·8	WSW 3	3	—	23	12
Nizza	56·8	+15·2	ENE 4	◍	21	21	14
Páris	54·2	+12·0	S 3	3	—	21	11
Christiansund	54 0	+ 6·3	WNW 1	4	—	—	—
Stockholm	50 2	+ 5·4	NNW 2	3	—	—	—
Szent-Pétervár	59·8	— 2·2	SSW 1	4	—	—	—
Varsó	57·7	+ 0·3	SSE 1	4	—	—	—
Moszkva	68·3	+ 3·0	SSE 1	4	—	—	—
Kiev	70·0	+ 1·8	WNW 1	0	—	—	—
Sarajevo	—	+16·0	SSE 0	1	—	22	14
Sulina	—	—	WNW 2	—	—	—	—
Szófia	67.3	+ 3·4	W 5	3	8	19	7
Athen	66·4	+19 2	N 2	2	—	26	17
Torino	58·9	+13·1	N 3	◍	3	14	13
Flórencz	58 6	+18·0	NE 0	◍	1	23	17
Róma	59·5	+21 2	NEN 2	◍	—	27	20
Nápoly	60·	+20 6	—	4	—	26	14
Brindisi	62·4	+20·0	NW 0	4	—	23	16
Palermo	60·0	+21·8	N 3	4	—	25	12
Malta	—	—	NW 1	—	—	—	—

A szélirányok jelölése: N = észak, E = kelet, S = dél W = nyugot. Felhőzet: 0 = egészen derült, 1 = többnyire derült, 2 = részben felhős, 3 = többnyire borult, 4 = egészen borult, ◍ = eső, ✳ hó, ≡ = köd, ⚡ = zivatar.

Vizállás, 1902. október 11-én.

Állomás	Centimtr.	Állomás	Centimtr.
Inn:		**Béga:**	
Schärding	+ 72 > 6	Kiszető	+ 65 < 15
Duna:		Temesvár	— 28 < 26
Passau	+ 169 < 7	N.-Becskerek	— 1 > 29
Linz	— 97 < 7	**Tisza:**	
Bécs	— 102 > 1	M.-Sziget	+ 72 < 21
Komárom	+ 185 > 19	Tekeháza	+ 70 < 53
Budapest	+ 101 > 10	Tisza-Ujlak	+ 144 < 28
Paks	+ 22 > 3	V.-Namény	+ 434 > 134
Mohács	+ 102 > 1	Záhony (Csap)	+ 292 —
Gombos	+ 163 > 7	Tokaj	+ 47 < 7
Ujvidék	+ 99 > 11	Tisza-Füred	+ 54 < 4
Zimony	+ 80 > 13	Szolnok	+ 210 < 1
Pancsova	+ 40 > 12	Csongrád	+ 137 < 52
Drenkova	+ 25 < 2	Szeged	+ 142 > 22
Orsova	+ 98 —	Török-Becse	+ 38 > 26
		Titel	+ 124 —
Vág:		**Körös:**	
Szered	+ 84 < 4	Sebes: N.-Várad	+ 18 < 12
Rába:		Fekete: Tenke	+ 12 —
Győr	+ 182 > 3	Fehér: B.-Jenő	— 2 —
Dráva:		Kettős: Békés	+ 112 > 26
Barcs	— 26 —	Hármas: Gyoma	+ 142 > 73
Eszék	+ 108 > 6	**Maros:**	
Száva:		Arad	— 108 —
Sziszek	+ 206 > 99	Makó	— 9 > 4
Mitrovicza	+ 179 > 22		

Jegyek magyarázata: + null fölött, — null alatt, > áradat, < apadat.

Napirend

Vasárnap október 12.

Naptár: Vasárnap, október 12. Róm. kath. Magyarok Nagy Asszonya — Prot. Miksa. — Görög-orosz (szept 29.) Kiriak. — Zsidó: Tischri 11. — Nap kel 6 órakor nyugszik 5 órakor Hold kel: 2 óra 35 p. délután nyugszik éjfél után 23 percczel.

A miniszterek nem fogadnak.

Őszi lóverseny X.-ik és utolsóelőtti napja délután ½3 órakor.

A Magyar Uszó-Egyesület idei őszi viadala d. u. 3 órakor.

A Budapesti Sport Club I. csapatának mérkőzése a *Műegyetemi* Footbal Club I. csapatával d. u. 3 órakor.

Iparosok gyülése az önálló vámterület érdekében az uj városháza közgyülési termében d. u. 3 órakor.

A *budapesti kerületi betegsegélyző* tagjainak ülése az uj pénztáralap alapszabályainak megállapitása tárgyában a Janisch-féle vendéglőben.

Nemzeti Muzeum, ásványtár d. e. 9—1 óráig.

Országos képtár az Akadémiában d. e. 9—1 óráig

Iparművészeti muzeum d. e. 9—1 óráig. A vele kapcsolatos *Angol kiállitás* d. e. 9 órától d. u. 5 óráig.

Természetrajzi gyüjtemények muzeuma (Muzeum-körut 4. d. e. 10—12-ig.

Az orvosszövetség képkiállitása a városligeti mücsarnokban reggel 9—1-ig belépő dij 1 kor. és azután d. u. 6-ig belépődij 40 fillér.

Nemzeti Szalon állandó kiállitása (Ferencziek-tere 9 sz.) d. e. 9-től este 6 óráig. Belépő-dij 50 fillér.

Technológiai muzeum 9—12 óráig.

Mezőgazdasági muzeum (Keropesi-ut 72. sz.) 9—1 óráig.

Földtani muzeum (Stefánia-ut 14. sz.) 10—1 óráig. Belépődij 1 kor.

Közlekedési muzeum a városligetben d. e. 9—12. óráig.

Kereskedelmi muzeum a városligeti iparcsarnokban d. e. 9—2 óráig.

Egyetemi könyvtár d. e. 9—12, d. u. 3—8 óráig.

Iparművészeti muzeum és iskolai könyvtára d. e. 10—12-ig d. u. fél 7-től fél 9 ig.

Kereskedelmi muzeum könyvtára és tudakozó osztálya Váczi-körut 32. sz. d. e. 9—12, óráig.

Mentő-egyesület helyiségei a sólyom- és Markó-utcza sarkán az egyesületi házban délött 8-tól este 6 óráig.

Hétfő, október 13.

Naptár. Hétfő, október 13-án Róm. kath. Kálmán hv. — Prot. Kálmán. — Görög-orosz. (szept 30.) Gergely. pk. — Zsidó: Tischri 12. — Nap kel 6 óra 1 p., nyugszik 4 óra 59 p. — Hold kel 3 óra 3 p. délután nyugszik 1 óra 27 p. reggel.

A pénzügyminiszter fogad d. u. 4 órakor.

Magy. Tud. Akadémia II. osztályának ülése délután 5 órakor.

A főváros közigazgatási bizottságának gyülése d. e. 10 órakor az uj városházban.

Esküdtszéki tárgyalás a gyilkossággal, rablással és lopás büntettével vádolt Gelber Baruch ügyében.

Pestvármegye őszi közgyülésének első napja délelőtt 10 órakor.

Osztálysorsjáték huzása 13-ik nap d. e. 9 órakor.

A főváros magánépitési bizottságának ülése d. u. 5 órakor.

Közöshadsereghbeli főellenőrzési szemle a Mária Terézia laktanyában *Az első* számu *bizottságnál* a 32 gyalogezredhez tartozó 1900-ik évben besorozottakkal, *a második bizottságnál* az 1., 2., 3., 5., 6., 7-ik hadt. tüzérezredekhez tartozókkal, reggeli 9 órakor. *A honvédek szemléje* a honvédségi gyaloglaktanyában az I. honvéd gyalogezredhez 1896-1897 ben besorozott tartalékosokkal.

Nemzeti Muzeum: Természetrajzi tár d. e. 9—1 óráig.

Az orvosszövetség képkiállitása a városligeti mücsarnok ban 9—4 óráig. Belépődij 1 korona.

Nemzeti Szalon állandó kiállitása d. e. 9— este 8 óráig. Belépődij 50 fillér.

Közlekedési muzeum a városligetben d. e. 9—12-ig. és d. u. 2—6 óráig.

Kereskedelmi muzeum a városligeti iparcsarnokban d. e 9—2 óráig.

Goethe-szoba az Akadémiában d. e. 10—12 óráig.

Muzeumi könyvtár 9—1 óráig.

Akadémiai könyvtár d. u. 3—7 óráig.

A m. kir. statisztikai hivatal könyvtára és térkép gyüjteménye d. e. 10—1 óráig.

Kereskedelmi muzeum könyvtára és tudakozó osztálya d. e 9—12 ig és d. u. 3—6 óráig.

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betükből 4 fillérrel, s kompakt betükből szedve 8 fillérrel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betükből 4 fillérrel, s kompakt betükből szedve 8 fillérrel fizetendő.

TELEFON 706. Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel a válaszra szükséges levélbélyeg vagy levelezőlap beküldetik és a hirdetés alatt álló szám közöltetik. TELEFON 706.

Használt és uj
pénz-szekrények
rendkivül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrény raktárban **Budapesten, V., Bálvány-utcza 6. sz.**

Czigányasszony
Nagyon örülnék, ha találkozás ma délután 3 órakor lehetséges volna. 11901

Uraim.
Ki nősülni óhajt, forduljon teljes bizalommal hozzám; földbirtokosok, katonatisztek, hivatalnokok és kereskedők bármilyen vallásuak, előkelő és gazdag körökbeni ismeretségem folytán, általam legelőnyösebben nősülhetnek. Discretió biztositva, válaszbélyeg melléklendő. **Dekich Sándorné** Pécs Makar-u. 58. 1350

Komoly
házasulandókhoz! Született magyar nő vagyok, 6 évig voltam Romániában férjnél; férjem elhalálozván, ingatlan vagyonomat pénzzé tettem és csakis Magyarországban szándékozom férjhez menni. 28 éves vagyok, keresztény, gyermektelen, vagyonom 150000 korona; óhajtanék magasabbrangu hivatalnokot, katonatisztet, kereskedőt vagy földbirtokost. Ajánlatok **«Hungária»** jel alatt poste restante **Temesvárra** kéretnek. Csak teljes czimmel ellátott levélre válaszolok. Titoktartás biztosittatik. 44726

Nevelőnőket
német, franczia, angolokat, zene- és nyelvismerettel bonneokat, gyermekkertésznőket, óratanitónőket lelkiismeretesen ajánlok, okleveles magyar tanitónőket 600—1600 korona évi fizetéssel sürgősen keresek. **Szeghenőné S. Lujza.** Budapest, VI., Dessewffy-utcza 22. szám. 44551

Szabásból
varrásból és **mintarajzolásból** alapos oktatás nyerhető **Bogár Ilona** hatóságilag bejegyzett **nyilvános szabászati** tanintézetében. Ugyanott benlakó tanitványok felvétetnek, valamint elegáns ruhák és szabás minták elkészittetnek. **Erzsébet-körut 2.** 44552

Csinos
finom modern hölgy mint házvezetőnőnek vagy kulcsárnőnek minél előbb alkalmazást keres, helyben vagy vidéken is. Ajánlatok kéretnek: Rb. Anna, Ó-utcza 36. II. em. a. 15. 1348

Egy tiszteséges
nős, ember keres portás vagy kapus állást, Czim Wolf Imre IV., ker. Ferencziek-tér 3. sz. félemelet 2 ajtó Dr. Kovács Pál ügyvédi irodájában. 11899

Asztalos Julia
Nagymező-utcza 14., elhelyaz bel- és külföldi zenenyelvismerő nevelőnőket, nevelőket, társalgónőket, óvónőket, bonneokat. 44479

Nevelőnőket,
magyar, német, franczia, zongora, rajz, festészettel, keresztény családokhoz; bonneokat és gyermekkertésznőket ajánl **Halminé intézete.** Gyár-utcza 42/b. 44691

Jó házból
egy fiu azonnal felvétetik tanonczn ak. Szinger Ferenc fűszerkereskedésében Nagykőrösön. 1347

Betöltendő
állások. Rendkivüli számban vannak közölve az összes magán és állami betöltendő állások teljes czimmel valamennyi szakmából az **Országos Pályázati Közlöny** mai számában. Egyes szám 30 fillér. Kiadóhivatal Kossuth Lajos-utcza 1. 1349

Nevelőnőket,
nevelőket, gyermekkertésznőket bonneokat ajánl **Kéri Sándor 42 év** óta fennálló intézete Bpest. Király-utcza 73. 44442.

Egyéves
önkéntesi vizsgára biztos sikerrel előkészit. Józsefkörut 22. II. 17. válaszbélyeg. Bácskai. 44525

Az alcsuthi
főherczegi udvari kertészet ajánlja nagy mennyiségü diszfáit és diszcserjeit valamint gyümölcsfáit s egyébb kertiterményeit a lehető legolcsóbb árban. Árjegyzéket ingyen és bérmentve küld a Főherczegi udvari kertészet Alcsuthon. 44672

Hölgyeknek
segélyt és tanácsot nyujtok titoktartással, kényelmesen berendezett lakásomon, figyelmes ápolás, ellátás, esetleg orvosi segély nyerhető. Sok évi gyakorlattal birok. **Metzger Sarolta** okl. szülésznő Rottenbiller-utcza 4/b. II. emelet. 11. 1353

Szőlőprések
olcsón kaphatók Abelesz Emilnél Bpest. V. Váczi-u. 14. szám. 44471

Csemegeszőlő
visontahegyi piros és fehér édes Chasselast; ugyszintén **téli** elrakásra legalkalmasabb válfajokból, valamint **birsalmát** 5 kilós postakosarankint 3 koronájával; **paradicsomot** 2 korona 40 fillérjével; nagyobb vételnél **legelőnyösebb** árban szállit Rusznyák Antal telepe helvt, Gyöngyös. 1352

Must és Bor
gyönyörü szép rizlinges szőlőm van. Várok 300 hekt. termést. A vevő hordójába szüretelve, hektóját adom 36 koronáért 3 éves rizling bort adok vasutra feladva, hekt. 55 koronáért. Szüret kezdet okt. közepén. Raksányi Károly ref. lelkésznél Balaton-Henyében. 1341

Engedélyezett
téglagyár-telep
Dunántuli népes székhelyen átvehető, esetleg kibérelhető. Nyári mulatóhelynek is alkalmas. K. E. Kaposvár, Vásártér 5. Válaszbélyeg. 1351

Kocsik
különféle szép luxus kocsik, ujak és kevéssé használtak, jutányos árban kaphatók, használt kocsik becserélhetők **Mészáros Gábornál** Budapesten, Dohány-utcza 57. 44388.

Földbérletet
keresek közvetitők kizárásával. A birtok Budapesttől 1—2 óra távolságban lehet 3—350 m. h. szántó, megfelelő rét, gazdasági épület, s 4—5 szobás uri lak és kertet. Bérletet vetéssel uj évig, vagy tavaszszal átvehetem. Privigye (Nyitramegye) értesitést vár **Krajtsik András.** 44735

Zongora
rövid kitünő jó majdnem uj 5 évi irásbeli jótállás mellett **260 forintért** eladó Eder Antal Gyula, régóta fennálló zongora termében Váczi-utcza **28.** (Városháztér sarok). 44703

Pianino
uj, vaskerettel, csengő szép hanggal elegéns külsejével eladó 250 forintért. Eder zongora termében, Váczi-utcza 28. (Városház-tér sarokház.) 44704

Harmoniumok
a legjobb bel és külföldi készitmények 85 frtól kezdve kaphatók Eder Antal Gyula zongora termében, Váczi-utcza 28. 44705

A jó rágás az emésztés legjobb eszköze
A 14 éves gyakorlattal biró
KROJANKA M.
Párisból.
FOGMŰTEREM
BUDAPESTEN
csakis **Erzsébet-körut 22.** csakis
Lazán vagy rosszul ülő fogsorokat olcsón és gyorsan átdolgoz. Válaszbélyeges kérdésekre készséggel nyujt **felvilágositást.** 44584

Meglátja hogy igazunk van.
Olcsó arany és ezüst eladás
egyetlen forrás, a hol jutányosan lehet vásárolni. Mi alkalmi vételek utján szerezzük be áruinkat és ezért abban a helyzetben vagyunk, hogy igen olcsón eladhatjuk t. vevőinknek és pedig: **12 személyre való komplett evőkészlet 13 latos ezüstből 150 frt. 6 személyre való 65 frt és feljebb, 12 drb. 13 latos erős ezüst evőeszköz 6 frt. 25** kr. Továbbá dus választékban **arany** férfi és női **órák**, lánczok, gyémánt, **brillánt** ékszerek és minden e szakmába vágó czikkek. Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk. Ékszereket esetleg részletfizetésre is adunk el.
Grünberger Ármin Béla örökösei
IV., Váczi-utcza 30., I. 23.
(Haris-bazár). Veszünk és becserélünk aranyat és ékszereket.

Legkitünőbb
inga- és zsebórák
5 évi jótállással,
valamint a legdivatosabb arany és ezüst ékszerek jutányos áron 44300
részletfizetésre
is ajánl
HERCZFELD NÁNDOR
BUDAPEST,
VII., Erzsébet-körut 48.
(Ezelőtt Kőbányán.)
Ügyes ügynökök kerestetnek esetleg fix fizetéssel.

BUTOR
eladás készpénz v. részletfizetésre
Háló-, ebédlő, szalon- vagy irodai berendezések, drbonkint is, **olcsó árak**, kizárólag szilárd gyártmányok.
Dus árjegyzék ingyen.
POLLÁK N. IGNÁCZ
Budapest, Teréz-körut 23. 44517

WERNDL-fegyverek
katonai puskamüvesek által kipróbálva, legjobb állapotban:
Hosszu gyalogsági fegyver frt 2.50
Rövid gyalogsági fegyver frt 4.—
Lovassági karabély... ... frt 7.—
Lovassági karab. egész uj frt 11.—
Töltények darabja .. ... frt —.05
Fegyverszij darabja ... frt—.50
Szurony hüvelylyel drbja frt —.30
Fegyvereinkért jótállást vállalunk.
TILLER MÓR és Társa
cs. és kir. udv. szállitók egyenruházati intézete
Budapest, Váczi-u. 35.

Vasuti sinek,
vágány- és építési czélokra. **Lakatos- és kovács szerszámok, különféle szerszámaczél,** üllők, satuk, fuvók, táboritüzek, furógépek, esztergapadok, tartányok, **kutak. Czefre-szivattyuk, czefre-párolók, transmissiók, szijkerekek, gőzfavágó,** áll: **12 HP. Langen-Wolf**-féle gázmotorból, **4 balta, 2 körfürészből.** Szivattyuk, vasgerendák, csövek, földfuró-szerszámok, **kötörőszerszámok,** u. m. **ékek, kalapácsok, vésők,** stb. Tégla- és habarcsfelvonók, téglatargonczák, homoktalicskák, kőhordókocsik és mindennemü épitőanyagok, használt, de jó állapotban kaphatók. Műhelyberendezések, gépek és szerszámok megvétetnek
Abelesz Emil-nél, Budapest, V., Váczi-ut 14. sz., a nyugati pályaudvar mellett. Telefon 24—41. 44695

Használt és uj
ajtók és ablakok
vasrolók, üvegfalak, befelényiló ablakok olcsó áron kapható
HOFFMANN MÓRNÁL
VIII., Ujvásár-tér 4. szám.
44464

Szabadalmakat
kieszközöl és értékesit az összes államokban.
WEISZ SÁNDOR
hites szabadalmi ügyvivő
Budapest, IV., Gizella-tér 2.
(Váczi-utcza sarkán).
Szabadalmak értékesitésére vonatkozó köszönetnyilvánitásokba betekintés vehető. 44700

Tüdő-betegeknek
téli kura Uj-tátrafüredi sanatorium. Prospektus dijmentesen. 44601

Kertalakitásokat
terv és költségvetés szerint készit, **gyümölcsfák, diszfák, rózsák** és egyéb faiskolai czikkeket árjegyzék szerint szállit **Pecz Ármin** cs. és kir. udvari mükertész **Budapest VIII. Kálvária-tér 3.** 44720

Ha
zsrajegyei zálogban vannak és azokra magasabb kölcsönt kiván, forduljon
BEIFELD JÓZSEF
bankházához
Budapest, Károly-körut 1. szám.
Alapittatott 1874.

Magy. kir. államvasutak.
157509/902 sz.
A Budapest keleti pályaudvarból reggel 6 óra 50 perczkor Aradon át Brassóba induló valamint a Brassóhól este 9 óra 35 perczkor Budapest keleti pályaudvarra érkező 604 és 603 sz. gyorsvonal, folyó évi október hó 15-től kezdve Ágostonfalva állomáson este 9 óra 2 perczkor, illetve reggel 7 óra 42 perczkor utasok fel és leszállása czéljából feltételesen meg fog állitatni.
Budabest 1902 október hó.
1425. **Az igazgatóság.**
(Ufánnyomás nem dijaztatik.)

Állandó
boroshordó kiállitás
IX. ker., Külső Soroksári ut 56 (Sperl-udvar). Telefonszám 53—65. Ugyanitt a legjobb székelyföldi, miklósvári erdő vágásu tiszta tölgyfából készült egészen uj boroshordók szabad bemenet mellett láthatók. A hordók 7 és 14 hektóliteresek és nagyobbrészt réz-sróf ajtókkal vannak ellátva. A hordók árai igen olcsók és pedig hektonkint nagyság szerint 3 frt. 10 krtól feljebb. A kiállitás helye legjobban elérhető az uj sertésvágóhidhoz közlekedő városi villamos vasut végállomástól, onnan 3 percz gyalog-ut, vagy pedig a közuti vasut közvágóhidhoz közlekedő kocsikon, melyek végállomásától 8 percz gyalog-ut. 1354

A ki jó, valódi és modern férfi ruha
szöveteket
akar beszerezni, forduljon teljes bizalommal
Friedrich Brunner
posztókiviteli üzletéhez en gross et en detail
BRÜNN, Zollhausglacis 17.
Férfi-szabóknak külön mintakönyv előnyárakkal.
Meg nem felelő áru visszavétetik. Minta ingyen és bérmentve.
NB. Vásári reklámhajhászattól tartózkodom, amit különben is feleslegessé tesz 880. óta fennálló üzletem közismert szolid és jó hirneve. 44861

Eisler és Vértes

BUDAPEST,
Andrássy-ut 41. szám.
Telefon 16—15. Telefon 16—15
Dus raktár eredeti
Meidinger-kályhákban
szellőzőrácsok redőnynyel vagy anélkül minden szokásos nagyságban.
Meidinger-kályhákhez való pótalkatrészek.
a legkülönfélébb nagyságban, **olcsó,** szabott gyári árak mellett. 44540
Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Glogowski és Társa czég
VI., Andrássy-ut 12.

irásmunka-osztálya
méltányos áron elvállal és szabatosan késziti a **REMINGTON-STANDARD** **irógépen** mindennemü
irásmunkát
44481 és
sokszorositást.

NAGY BUTOR-ELADÁS.

A jelenlegi üzleti pangás folytán, a legjobb minőségü asztalos és kárpitozott butoraimal 20% árengedménynyel adom el. Nagy választék ebédlő, háló, szalon, valamint egyes butorokban egyszerü, legfinomabb kivitelben.
Dósa Kálmán fővárosi asztalos és kárpttos butor-telepe,
Budapest, V. Erzsébet-tér 18. szám, I. emelet.
Árjegyzék ingyen és bérmentve. 426

Felhivás!

Mielőtt a **földbirtokos** birtokaira törlesztéses kölcsönt felvesz vagy régi kölcsönt konvertál, ugy a jutányos kamat, gyors és szakavatott lebonyolitás, valamint a lehető legmagasabb kölcsönösszeg elérése tekintetében **érdeke,** hogy alanti **bankczéget,** ajánlattételre **szólitsa fel.** Czim: **Frankl Adolf bankűzlete Budapest,** VI., Eötvös-utcza 19. (Eötvös udvar) saját ház Interurban (helyközi telefon sz. 25—40). 44572

A SZÁJ ÉS FOGAK ÉSZSZERÜ ÁPOLÁSÁRA:
EUCALYPTUS SZÁJVIZ
33506
Osztr.-m. szab. — Montionhonorable Páris 1873.
Intenziv antiseptikus; csalhatatlan hatásu a száj rosz szaga ellen.
Dr. FABER C. M. I. Miksa császár ő felsége házi orvosának stb. készitm.
Központi raktár: **Bécs, I. Bauernmarkt 3.** Raktár minden gyógyszertár s illatszer üzletben
Ugyanott kapható: **a cs. és kir. szab. Puritas szájviz, dr. Faber C. M. készitménye. Puritas-fogkefe háromféle keménységben.**

Zola Emil
korszakalkotó nagy regényciklusa a
NÉGY ÉVANGELIUM
két első része a
TERMÉKENYSÉG (Fécondité) Két kötet • fűzve • 7 korona
és a
MUNKA (Travail) Két kötet • fűzve • 7 korona
egyedül jogositott magyar forditása már megjelent.
A czikius harmadik része az
IGAZSÁG (Vérité) a nagy irónak mintegy irodalmi végrendelete, egyedül jogositott magyar forditásban legközelebb szintén megjelenik.
A három regény külön-külön is megrendelhető a magyar forditás egyedül jogositott kiadójánál, a
Lampel R. (Wodianer F. és Fiai)
csász. és kir. udvari könyvkereskedő czégnél Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 21. szám alatt és bármely könyvkereskedésben.

Csász. és kir. kiz. szab. **tekeasztal-gyár**
TÖLSNER AD. FIAI Bécs VI Hartmang. Nr. 14
Alapittatott 1870.

Legujabb különlegesség: Amerikai rendszerü karambol-tekeasztalok ff. precisiós gumiszélekkel. Forditó tekeasztal 900 kor.-tól, két márványlappal, precisiós gummi mantinellel, finom posztóbehuzattal. Kijátszott karambolasztalok, legkisebb modern faconmárványlappal, precisiós mantinellel, finom posztóbevonatta, 300 koronától. Elvállal teljes kávéházi berendezéseket minden stilben. Fizetés egyezség szerint. Képes különleges árjegyzék ingyen és bérmentve. 43350

Magyar királyi államvasutak
152620
C II 902
Hirdetmény.
Egyrészt Németország, másrészt Szerbia, Bulgária és Törökország közötti forgalom. (Berlin—Konstantinápoly között közlekedő keleti express vonatokkal továbbtandó kisebb árucsomagok.)
A Berlin—Konstantinápoly között közlekedő keleti express-vonatok forgalmának f. év október hó 14-ik napján való beszüntetése elhatároztatván, ennélfogva a Vasuti és Közlekedési Közlöny f. évi 90. számában a fenti express-vonatokkal továbbitandó kisebb árucsomagok elszámolására vonatkozólag f. év október hó 1-ére hirdetett dijszabás nem lép életbe.
Budapest, 1902. október havában.
1423 **A magy. kir. államvasutak igazgatósága a részes vasutak nevében.**
Utánnyomás nem dijaztatik.

Magy. kir. államvasutak Igazgatóság.
42830 F/IV.
Árverési hirdetmény.
Kézbesithetetlenné vált:
1. 3 láda pénzszekrény vasból, uj, 1049 kg. és hozzá való 3 göngy fatalpazat 71 kg.
2. tekercsekenderkötél uj 115 kg.
3. 1 láda vegyes diszmüáru 168 kg. sulyu küldemények, a vasuti üzletszabályzat 70. §. értelmében f. é. október hó 20-án d. e. 10 órakor fognak azonnali készpénzfizetés mellett, Budapest nyugoti pályaudvar állomáson nyilvános árverésen eladatni.
Budapest, 1902. október 6-án.
1418 Az igazgatóság.

Spa. Nyári saison. **Spa.**
Spa a német határ közelében, Köln, Brüssel, Párisi vonal. Védett hegyi fekvés. -- Vasas források. - Sikeres ivó- és fürdőgyógym. vérszegényeknek és sápkórosoknak
Spa A spai kaszinó egész éven át nyitva. Ugyanazon szórakozásoknak, mint Monte-Carloban.
Spa évi kiadás müvészetre, versenyekre, sportra egy millió frank szinházra, hangversenyekre és ünnepélyekre. 44171
Prospektust küld a spai kaszinó titkársága (Belgiumban.)

FRANKLIN-TÁRSULAT KIADÁSA
MAGYAR REMEKIRÓK
55 KÖTET
SHAKSPERE ÖSSZES SZINMŰVEI
6 KÖTET
ÁRUK EGYÜTT 240 KORONA
KÜLÖN
Magyar Remekirók 220 kor.
Shakspere 30 kor.

Most jelent meg a **II. sorozat!**
TARTALMA:
Arany János munkái II. kötet. *Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Riedl Frigyes.*
Kossuth Lajos munkáiból. *Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Kossuth Ferencz.*
Reviczky Gyula összes költeményei. *Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Koroda Pál.*
Szigligeti Ede szinművei I. köt. *Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Bayer József.*
Vörösmarty Mihály munkái II. *Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Gyulai Pál.*
Az öt kötetből álló első sorozat tartalma:
Arany János munkái I. *Sajtó alá rendezte Riedl Frigyes.*
Vörösmarty munkái I. *Sajtó alá rendezte Gyulai Pál.*
Tompa Mihály munkái I. *Sajtó alá rendezte Lévay József*
Garay János munkái. *Sajtó alá rendezte Ferenczi Zoltán.*
Csiky Gergely szinművei. *Sajtó alá rendezte Vadnai Károly*
Minden könyvkereskedésben kapható.

Titkos betegségek
gyógyitására legjobban ajánlható 26 éven át szerzett kórházi és magánorvosi tapasztalatai alapján
Dr. KAJDACSY
v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.
Biztos sikerrel rövid idő alatt gyógyit: hugycsőfolyást, hólyagbajt, sebeket, syphilist, bőrbajokat, elgyengült férfierőt, idősebbeknél is electro Massage vagy Psyhrophor által. Önfertőzést és annak utóbajait: ideg- és hát-gerinczbajt és minden női bajokat. Rendel: 9 órától 4-ig és este 7—8-ig.
Budapesten, Kigyó-utcza 5. sz.
Clotild-palota (I. emelet)
Átjáró ház. — Lift-használat. 74011
Levelekre válaszol, gyógyszerekről gondoskodik.
Levél utján is biztos gyógysiker.

Magyar királyi államvasutak.
152213/902. C. I. b. sz.
Osztrák-magyar vasuti kötelék. A budapesti központi vásárcsarnok állomásra megállapitott dijszabási határozmányok módositása.
A magyar királyi államvasutak vonalain 1900. évi szeptember hó 1-től érvényes helyi árudijszabás (II. rész) VI. fejezetének a) szakaszában (áruforgalmi korlátozások) a Budapest-központi vásárcsarnok állomásra vonatkozó határozmányok 2. pontjának első bekezdése f. é. szeptember 10-től való érvényességgel törültetett és a következő uj szöveggel pótoltatott: »2. Ezen állomásra csak azon ilynemü szállitmányok vehetők fel, melyek N. N. hatósági közvetitőnek Budapest központi vásárcsarnok, vagy valamely elárusitó hely állandó bérlőjének nevére vagy czégére Budapest központi vásárcsarnokba vannak czimezve. Állandó helybérlőnek az tekintetik, a ki a vásárcsarnokban beigazolhatólag legalább egy havi elárusitóhely bérlettel rendelkezik.«
Ezen módositás folytán az osztrák-magyar vasuti kötelék, dijszabás II. rész 1., 2. és 3. füzeteiben foglalt Budapest központi vásárcsarnok állomás áruforgalmát korlátozó határozmányok illető pontja a fenti szöveg szerint módositandó.
Budapest, 1902. évi október hóban.
1426 **A m. kir. államvasutak igazgatósága a részes vasutak nevében is.**
(Utánnyomás nem dijaztatik.)

Heim-féle
MEIDINGER KÁLYHÁK
A feltaláló Dr MEDINGER TANÁR ÁLTAL kizár. jogositott gyára.
CS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLITÓ
HEIM H.
Hestia-kályhák
Heim féle folytonégő-szabályozó-szellőző kályhák TÖBB MINT 65.000 HASZNÁLATBAN.
Utánzatoktól óva intünk MEIDINGER-OFEN H. HEIM utalással az itt álló védjegyre
Folytonégő és kandallók
KÖZPONTI FŰTÉSEK MINDEN RENDSZERBEN,
MINDEN TÜZELŐ ANYAGNAK FÜSTMENTES TÜZELÉSSEL.
EGY KANDALLÓ TÖBB HELYISÉGET FÜGGETLENÜL BEFŰTHET.
Szellőztetési berendezések,
MINDENNEMŰ SZÁRITÓ BERENDEZÉSEK.
NÖVÉNYHÁZI FŰTÉSEK.
Legjobb referencziák. — Prospektusok és költségvetések ingyen és bérmentve.
BUDAPEST, THONETUDVAR
EREDETIBEN KAPHATÓK CSAKIS GYÁRUNKBAN VAGY FIÓKJAINKBAN. BÉCS, OBER-DÖBLING. BÉCS, I. KOHLMARKT 7. PRÁGA, HYBERNERG. 7.

Magy. kir. államvasutak.
147546/902. szám.
Pályázati hirdetmény.
Alulirott igazgatóság a magy. kir. államvasutak összes vonalain 1903. évben szükséges mintegy 250.000 drb. Grover-féle biztositó gyürü szállitására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.
A különleges feltételeket tartalmazó ajánlati urlap, valamint a szállitásra vonatkozó és az ajánlattételnél kötelező részletes módozatokat tartalmazó ajánlati felhivás, valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthető és az alolirott igazgatóság „Anyag és leltárbeszerzési szakosztályánál" (Budapest VI. Andrássy-ut 73. sz. II. emelet 40. ajtó sz.) dijtalanul kapható.
A szabályszerüen kiállitott egy koronás magy. kir. okmánybélyeggel ellátott ajánlatok, a 60 filléres bélyeggel ellátott és aláirt ajánlati felhivással együtt, lepecsételve legkésőbben f. évi november hó 5-enek déli 12 óráig a fent emlitett szakosztálynál benyujtandók, vagy pedig posta utján oda küldendők és a boriték ezzel a külczimmel látandó el: „Ajánlat 147546/902. számhoz."
Bánatpénz gyanánt az ajánlando biztositó gyürük értékének 5%-ka, legkésőbben f. évi november hó 4-ikének déli 12 óráig a magy. kir államvasutak központi főpénztárnál (Budapest, VI. ker. Andrássy-ut 75-ik szám földszint) akár készpénzben akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban leteendő.
Bánatpénz nélküli és később benyujtott, valamint olyan ajánlatok, melyek nem az előirt módon tétetnek, vagy a melyek az aláirandó ajánlati felhivás nélkül nyujtatnak be, figyelembe nem fognak vétetni.
Bpest, 1902. évi szept. hóban.
A magy. kir. államvasutak igazgatósága.

STANDARD
életbiztositó-társaság Eidinburghban, Angolhon.
Alapittatott 1825.
Magyarországi fiók: Budapest, IV., Kossuth Lajos-utcza 4.
Standard palota.

Évi bevétel	30,000.009	korona
Kiutalt nyereményrészek . .	170,000 000	„
Vagyon	240,000.000	„
Halálesetek folytán kifizetve	484,000.000	„

A „STANDARD" kötvényeinek nevezetesebb előnyei:
Kétségtelen biztonság. Alacsony dijak. Szabad világkötvények. Kötvények érvényben tartása dijfizetések elmulasztásánál. Tőkésités és előre megállapitott visszaváltási érték. Megtámadhatatlanság. Feltétlen fizetés öngyilkosság esetében egyévi fennállás után. Szabad háboru biztositás népfölkelők részére. 39552
Dijtáblázatok kivánatra küldetnek.

Teljes Petőfi kiadás 1 kor.-ért
Kiadta az „ATENHAEUM" r.-t. (Kerepesi-ut 54 z.) és ugy ott, mint minden könyvkereskedésben kapható.

A szenvedő emberiség öröme!
Dr. GARAI ANTAL a bőr- és nemi betegségek orsz. hirü szakorvosa, ki már 29 éve müködik e téren, elhatározta, hogy a
Népszerü Utmutató
a nemi betegség és ezek észszerü gyógykezeléséhez czimü közel 200 oldalra terjedő munkajának 30-ik kiadásának méltó megünnepelésére a még készletben levő összes példányokat
teljesen ingyen
bocsátja a szenvedő emberiség rendelkezésére. A könyv tartalmazza az összes titkos betegségeket, önfertőzés, éjjeli magömlés, hugycsőfolyás, hugycsőszükületek, elgyengült férfierő, bujafekély (syphilis), fehérfolyás stb. alapos leirását és legujabb észszerü gyógymódját. Tehát irjon érte mindenki minél előbb, hogy ezen becses munkát (volt ára 2 frt 50 kr.) dijtalanul megkaphassa. — Portó fejében 20 fillér bélyeg küldendő. Szétküldés zárt boritékban. Czim:
Dr. GARAI ANTAL
Budapest, VI., Andrássy-ut 24.
hol egyszersmind a felsorolt betegségek ellen a munka szerzője naponta rendel, d. e. 10—4-ig és 7—8-ig este. Levelekre azonnal válaszol és gyógyszerekről gondoskodik.

Nyomatott a Magyar Ujságkiadó Részvény-Társaság körforgógépein.